

EUROPAUDVALGET

Afm. del - bilag 998 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

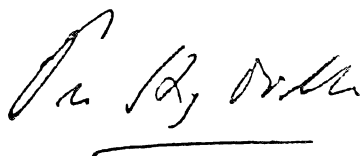
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

26. maj 2003

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 28. maj 2003 –
dagsordenspunkt rådsmøde (retlige og indre anliggender) samt møde i Det
Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den
5.-6. juni 2003 – vedlægges Justitsministeriets notat om de punkter, der for-
ventes optaget på dagsordenen fsva. justitsdelen.

Udenrigsminister Per Stig Møller
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K.

23 MAJ 2003

Dato:
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2003-1661/1-0058
Dok.: ABW21668

Afsendt med
E-Post^{13/5-03}
JM0334

Kære udenrigsminister.

Vedlagt sender jeg aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets samt Indenrigs- og Sundhedsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) samt mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003, idet jeg skal anmode om, at materialet oversendes til Folketingets Europaudvalg.

Det bemærkes, at de aktuelle notater ligeledes vil blive oversendt til Folketingets Retsudvalg.

Med venlig hilsen

Justitsministeriet

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 21. maj 2003
Kontor: Det Internationale Kontor
Sagsnr.: 2003-1661/1-0058
Dok.: ABW21665

Oversigt over aktuelle notater vedrørende de sager inden for Justitsministeriets samt Indenrigs- og Sundhedsministeriets ansvarsområder, der forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) samt mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003.

Side:

4-17	Dagsordenspunkt 1	Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældremyndighed, om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 og om ændring af forordning (EF) nr. 44/2001, for så vidt angår sager vedrørende underholdspligt.*
18-28	Dagsordenspunkt 2	Rådets forordning om indførelse af et tvangsfuldbyrdesdokument for ubestridte krav.*
29-32	Dagsordenspunkt 3	Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs undertegnelser og indgåelse af konventionen om international garantistillelse for mobilt udstyr og protokollen til nævnte konvention om specifikke forhold for flymateriel, vedtaget i Cape Town den 16. november 2001 under UNIDROIT's og organisationen for international luftfarts (ICAO's) fælles auspicer.*
33-34	Dagsordenspunkt 4	Trusselsvurdering vedrørende terrorisme.
35-36	Dagsordenspunkt 5	Opdatering af liste over terrororganisationer til brug for de retshåndhævende myndigheders samarbejde.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

- 37-38 Dagsordenspunkt 6 Strategiske anbefalinger vedrørende terrorisme.
- 39-40 Dagsordenspunkt 7 Europols årsberetning for 2002.
- 41-42 Dagsordenspunkt 8 Ændring af Europols budget for 2003.
- 43-44 Dagsordenspunkt 9 Europols budget for 2004.
- 45-46 Dagsordenspunkt 10 Europols arbejdsprogram for 2004.
- 47-48 Dagsordenspunkt 11 Årsrapporten fra Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk for 2002.
- 49-50 Dagsordenspunkt 12 Tredje statusrapport om den gensidige evaluering af medlemsstaternes indsats med henblik på bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel.
- 51-52 Dagsordenspunkt 13 Handlingsplan for samarbejdet mellem EU og Balkan-landene på narkotikaområdet.
- 53-55 Dagsordenspunkt 14 Implementeringsplan vedrørende efterspørgsels- og udbudsreduktion på narkotikaområdet.
- 56-57 Dagsordenspunkt 15 Rådshenstillinger om tidlig forebyggelse af narkotikamisbrug og dermed forbundne skader blandt unge narkotikamisbrugere.
- 58-59 Dagsordenspunkt 16 Eurojusts årsrapport for 2002.
- 60-62 Dagsordenspunkt 17 Rådets konklusioner vedrørende det europæiske netværk for retlig efteruddannelse.
- 63-65 Dagsordenspunkt 18 Fælles holdning i forbindelse med tillægsprotokollen til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (KOM (2003) 253).
- 66-78 Dagsordenspunkt 19 Rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.
- 79-86 Dagsordenspunkt 20 Aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.
- 87-92 Dagsordenspunkt 21 Rammeafgørelse om ulovlig handel med menneskelige organer m.v.
- 93-97 Dagsordenspunkt 22 Rammeafgørelse om den negative retsvirkning af strafferetlige afgørelser.
- 98-100 Dagsordenspunkt 23 Forhandlingerne med Schweiz om deltagelse i Schengen-reglerne.*
- 101-102 Dagsordenspunkt 24 Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af anvendelsen af Schengen-reglerne i Spanien.
- 103-105 Dagsordenspunkt 25 Opfølgning på Rådets konklusioner i anledning af evaluering af

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

- Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne.
- 106-108** Dagsordenspunkt 26 Opfølgning på Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af Belgiens, Hollands og Luxembourgs anvendelse af Schengen-reglerne.
- 109-111** Dagsordenspunkt 27 Bedste praksis i forbindelse med anvendelsen af Schengen-reglerne: vedrørende politisamarbejdet.
- 112-114** Dagsordenspunkt 28 Rådets konklusioner vedrørende effektivisering af Schengen-evalueringerne.
- 115-129** Dagsordenspunkt 29 Rådets forordning* og Rådets afgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.
- 130-133** Dagsordenspunkt 30 Rådets konklusioner vedrørende SIS II.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

Dagsordenspunkt 1: Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager og i sager vedrørende forældremyndighed, om ophævelse af forordning (EF) nr. 1347/2000 og om ændring af forordning (EF) nr. 44/2001, for så vidt angår sager vedrørende underholdspligt.*

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrunden for forslaget

På mødet i Det Europæiske Råd i Tammerfors den 15. og 16. oktober 1999 om oprettelse af et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed i den Europæiske Union, tilkendegav Det Europæiske Råd bl.a., at øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme i kombination med indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning kan lette samarbejdet mellem de nationale myndigheder og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd udtalte derfor, at man støttede princippet om gensidig anerkendelse, som bør være ”hjørnestenen” inden for EU på både det civilretlige og strafferetlige område. Det Europæiske Råd opfordrede herefter Kommissionen til bl.a. at:

”fremsætte et forslag om yderligere begrænsning af de mellemliggende foranstaltninger, der stadig kræves for at muliggøre anerkendelse og fuldbyrdelse af en afgørelse eller en dom i den anmodede stat. Som et første skridt bør disse mellemliggende procedurer afskaffes for så vidt angår afgørelser om mindre krav på handels- og forbrugerområdet samt med hensyn til visse retsafgørelser i familietvister (f.eks. krav vedrørende underholdsbidrag og samværsret). Sådanne afgørelser vil da blive automatisk anerkendt i hele EU uden mellemliggende procedurer eller grunde til at nægte fuldbyrdelse. I forbindelse hermed kan der fastlægges minimumsstandards for specifikke aspekter af den civile retspleje”.

På det familieretlige område fastsætter Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000 (Bruxelles II-forordningen) regler for kompetence, automatisk anerkendelse og forenklet fuldbyrdelse af visse retsafgørelser, der træffes i forbindelse med skilsmisse eller separation. Specielt hvad angår forældremyndighed, er forordningen begrænset til at omfatte afgørelser om forældremyndighed over ægtefællernes fælles børn, som er afsagt i forbindelse med ægteskabssager. Forordningen trådte i kraft den 1. marts 2001.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks Stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

På grundlag af Rådets Bruxelles II-forordningen forelagde Frankrig den 3. juli 2000 et forslag til forordning, der tager sigte på, gennem afskaffelse af fuldbyrdelsesproceduren, at lette samværsretten over grænserne, når det drejer sig om børn af skilte eller separerede forældre¹.

Rådet (retlige og indre anliggender) vedtog på sit møde den 28.-29. november 2000 et program for tilrettelæggelsen af det fremtidige arbejde vedrørende gensidig anerkendelse af afgørelser inden for fire arbejdsområder, idet det endelige mål var afskaffelse af fuldbyrdelsesproceduren for alle afgørelser². Programmets område 2 er baseret på Bruxelles II-forordningen, og første etape omfatter en udvidelse af anvendelsesområdet for forordningen, således at den ikke kun omfatter skilsmisse og afskaffelse af fuldbyrdelsesproceduren i forbindelse med afgørelser om samværsret. Ved samme lejlighed fastslog Rådet, at arbejdet med det franske initiativ om samværsret burde videreføres sideløbende med arbejdet med at udvide anvendelsesområdet for den nævnte forordning.

Den 6. september 2001 fremsatte Kommissionen et forslag til Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i sager vedrørende forældremyndighed ("Kommissionens forslag vedrørende forældreansvar")³.

Det nuværende forslag er fremsat af Kommissionen den 3. maj 2002. Forslaget udvider reglerne for anerkendelse og fuldbyrdelse i Bruxelles II-forordningen til at omfatte alle retsafgørelser om forældremyndighed, idet der fastsættes fælles regler for kompetence og for øget samarbejde mellem myndighederne.

På rådsmødet den 28.-29. november 2002 (retlige og indre anliggender) opnåedes der politisk enighed om reglerne om børne bortførelser. Dette indebar bl.a. enighed om indsættelse af to nye bestemmelser i kapitel II samt om, at kapitel III udgår.

¹ Initiativ fra Den Franske Republik med henblik på Rådets forordning om gensidig anerkendelse af afgørelser om samværsret, EFT C 234/2000, s. 7.

² Program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område, EFT C 12 af 15.1.2001, s. 1. Programmet omfatter følgende områder: (i) Bruxelles I; (ii) Bruxelles II og familiesituationer, der opstår gennem andre samlivsformer end ægteskab; (iii) formueforhold mellem ægtefæller og formueretlige virkninger af opløsningen af forholdet mellem et ugift par; og (iv) arv efter loven eller testamente. I programmets tredje (og sidste) etape vil fuldbyrdelsesproceduren være afskaffet i forbindelse med alle fire områder.

³ Forslag til Rådets forordning om kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i ægteskabssager samt i sager vedrørende forældremyndighed, EFT C 332 af 27.11.2001, s. 269. Dette forslag bygger på et arbejdsdokument, som blev forelagt den 27. marts 2000 og en høring, der blev holdt den 27. juni 2001.

Kommissionens nye forslag tager sigte på anerkendelse og fuldbyrdelse inden for Fællesskabet af afgørelser i ægteskabssager og i sager om "forældreansvar"⁴, baseret på fælles regler om retlig kompetence.

Hvad angår ægteskabssager, er de relevante bestemmelser overtaget fra Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000. Forslagets regler om forældreansvar bygger på de eksisterende regler om forældremyndighed i forbindelse med skilsmisseprocedurerne i Bruxelles II-forordningen, og samler de to forslag, der er under drøftelse. Bruxelles II-forordningen er således indeholdt i forslaget, og vil blive ophævet, hvis forslaget vedtages.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, deltag Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten. Da retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c), deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Efter artikel 3 i protokollen om Det forenede Kongerige og Irlands stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, har disse lande meddelt, at de ønsker at deltage i vedtagelsen og anvendelsen af forslaget.

På rådsmødet den 5.-6. juni 2003 forventer formandskabet at forelægge Rådet en række spørgsmål, herunder

- 1) Skal centralmyndighederne i det land, hvor barnet ønskes anbragt, og som skal samtykke efter artikel 57 a, modtage en rapport om barnet om baggrunden for anbringelsen fra det land, der skal træffe afgørelsen, og skal modtagerlandet ved sin afgørelse om samtykke lægge vægt på barnets bedste, eller skal modtagerlandet alene tage stilling til, om der er en institutionsplads og de nødvendige økonomiske midler til at modtage barnet?*
- 2) Skal der være en bestemmelse svarende til artikel 11, hvorefter kompetencen i en periode forbliver i det land, barnet flytter fra, når barnet lovligt er flyttet til et ny land?*

⁴ I den foreliggende danske oversættelse af forslaget, der oprindeligt er skrevet på engelsk, anvendes begrebet "forældremyndighed", som oversættelse af det engelske udtryk "parental responsibility". Dette begreb omfatter flere forhold end det engelske "custody", der i højere grad svarer til "forældremyndighed" efter dansk ret. For at undgå misforståelser, anvendes begrebet "forældreansvar" i det følgende, uanset at der i den danske oversættelse af forslaget alene tales om "forældremyndighed".

- 3) *Skal artikel 12 om parternes adgang til at aftale værneting også gælde i tilfælde, hvor et barn har sædvanligt opholdssted i et land uden for EU, som ikke har tiltrådt Haagerkonventionen fra 1996?*

Endvidere vil Rådet formentlig blive anmodet om at bekræfte, at der er enighed om indholdet af samtlige artikler i forordningen, således at Det Civilretlige Udvalg herefter alene skal færdiggøre visse tekniske spørgsmål.

2. Forordningsforslagets indhold

2.1. Indledning

I det følgende gennemgås bestemmelserne i Kommissionens forslag kort. Som nævnt ovenfor er en del af de relevante bestemmelser vedrørende ægteskabssager og visse bestemmelser vedrørende forældreansvar overtaget fra Bruxelles II-forordningen, der som nævnt allerede er gældende. Disse bestemmelser vil derfor ikke blive gennemgået nærmere. Særlig for så vidt angår de overførte regler vedrørende forældreansvar henledes opmærksomheden imidlertid på, at disse regler som følge af udvidelsen af anvendelsesområdet i forhold til Bruxelles II-forordningen efter forslaget vil finde anvendelse på alle civile forhold om forældreansvar, idet det ikke længere er en forudsætning, at der er tilknytning til en skilsmisssag m.v.

2.2. Kapitel I – Anvendelsesområde, definitioner og grundlæggende principper

Artikel 1 fastsætter forordningens anvendelsesområde, der i forhold til Bruxelles II-forordningen udvides til også at omfatte alle civile forhold vedrørende forældreansvar, idet det ikke længere er en forudsætning, at der er tilknytning til en skilsmisssag m.v. *I stk. 1a opregnes en række eksempler på forhold, der omfattes af anvendelsesområdet i forhold til sager om forældreansvar. I stk. 2 angives endvidere en liste over forhold, der ikke omfattes.*

Forordningen omfatter ikke kun retssager, men også administrative procedurer, hvor disse anvendes i henhold til den nationale lovgivning.

I artikel 2 fastsættes en række definitioner af begreberne ret og retsafgørelse, medlemsstat, domsstat og fuldbyrdelsesmedlemsstat, forældremyndighed (forældreansvar), indehaver af forældremyndighed, retten til at bestemme, hvor barnet skal bo (forældremyndighed), samværsret, og barnebortførelser.

Artikel 3 og 4 (udgået)

2.2. Kapitel II - Kompetence

2.2.1. Afdeling 1 – Skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab

Bestemmelserne i dette afsnit er en gentagelse af bestemmelserne vedrørende skilsmisse, separation og omstødelse af ægteskab i kapitel II, afdeling 1, i Rådets forordning (EF) nr. 1347/2000:

Artikel 5 om generel kompetence svarer til artikel 2 i Bruxelles II-forordningen, artikel 6 om modkrav svarer til artikel 5 i Bruxelles II-forordningen, artikel 7 om ændring af separation til skilsmisse svarer til artikel 6 i Bruxelles II-forordningen, artikel 8 om de i artikel 5-7 indeholdte kompetencereglers eksklusive karakter svarer til artikel 7 i Bruxelles II-forordningen og artikel 9 om anden kompetence svarer til Bruxelles II-forordningens artikel 8.

2.2.2. Afdeling 2 – Forældreansvar

Artikel 10 fastsætter den grundlæggende regel om, at det er retterne i den medlemsstat, hvor et barn har sit sædvanlige opholdssted på det tidspunkt, hvor sagen indbringes for retten, der har kompetencen til at træffe afgørelse om spørgsmål vedrørende forældreansvar. Undtagelser herfra gøres i artikel 11, *11a* og 12, ligesom det i artikel 15 fastsættes, at der i visse tilfælde kan ske overførsel af en sag til en ret, der er bedre egnet til at behandle denne.

Artikel 11 fastsætter, at kompetencen i nogen tid kan forblive hos den medlemsstat, hvor barnet tidligere havde sit faste opholdssted, hvis barnet har været bosat i den medlemsstat, hvor det har sit nye opholdssted, i en periode på under seks måneder på det tidspunkt, hvor sagen indbringes for retten, og en af indehaverne af forældreansvar fortsat er bosiddende i den medlemsstat, hvor barnet tidligere havde sit faste opholdssted. Efter stk. 2 forbliver kompetencen dog ikke i barnets tidligere opholdsland, hvis barnets nye opholdssted er blevet dets sædvanlige opholdssted, og hvis den indehaver af forældremyndigheden, der fortsat bor i barnets tidligere bopælsland, har godtaget, at retterne i barnets nye bopælsland har kompetence.

Artikel 11a omhandler reglerne om kompetence i sager om barnebortførelser. Det fremgår heraf, at kompetencen i sådanne sager som udgangspunkt forbliver i barnets oprindelsesland.

Undtagelse herfra gøres kun, når barnet har fået sædvanligt opholdssted i en anden medlemsstat, og a) hver forældremyndighedsindehaver har affundet sig med fjernelsen eller tilbageholdelsen, eller b) barnet har boet i den nye medlemsstat i mindst et år efter, at indehaveren af forældremyndighed har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, og barnet er faldet til i sine omgivelser.

I sidstnævnte tilfælde kræves det dog yderligere, at en af følgende betingelser er opfyldt: i) der er ikke inden et år efter, at forældremyndighedsindehaveren har fået eller burde have fået kendskab til barnets opholdssted, fremsat nogen anmodning om tilbagegivelse over for de kompetente myndigheder i den medlemsstat, hvortil barnet er fjernet eller, hvor det tilbageholdes, ii) indehaveren af forældremyndighed har trukket sin anmodning om tilbagegivelse tilbage, og der ikke er indgivet en ny anmodning inden for det tidsrum, der er omhandlet i nr.

i), iii) en sag anlagt ved retten i barnets oprindelsesland er afsluttet i henhold til artikel 11b, stk. 7, eller iv) der er af retterne i barnets oprindelsesland truffet en afgørelse om forældremyndighed, der ikke indebærer tilbagegivelse af barnet.

På internationalt plan tager Haagerkonventionen af 1980, der er blevet gennemført i dansk ret ved lov nr. 793 af 27. november 1990 om international fuldbyrdelse af forældremyndighedsafgørelser m.v., sigte på efter en barnebortførelse at genskabe status quo ved at kræve, at den stat, hvortil et barn er blevet bortført, skal beordre øjeblikkelig tilbagegivelse af barnet. Efter artikel 12, stk. 2, i 1980-konventionen er opholdslandet ikke forpligtet til at beordre barnets tilbagegivelse, hvis der på tidspunktet for indgivelsen af anmodningen om tilbagegivelse er gået et år siden bortførelsen eller tilbageholdelsen, og barnet er faldet til i sine nye omgivelser. I konventionens artikel 13 fastsættes, at opholdsstaten også kan nægte tilbagegivelse af visse andre grunde.

Konventionen omfatter således en effektiv ad hoc-foranstaltning uden at indføre fælles regler for kompetence, anerkendelse og fuldbyrdelse.

Sådanne regler foreslås imidlertid i Haagerkonventionen af 1996, som dog giver Haagerkonventionen af 1980 forrang. Artikel 7 i Haagerkonventionen af 1996 fastsætter, at kompetencen i børnebortførelsessager som udgangspunkt forbliver i barnets oprindelsesland. Som en undtagelse hertil opregnes den situation, at tilstrækkelig lang tid skal være forløbet, og at der ikke er en verserende sag om tilbagegivelse, som er fremsat inden for den fastsatte periode på et år. Dette betyder, at kompetencen kan flytte fra det land, hvor barnet oprindeligt havde sit sædvanlige opholdssted til det nye opholdssted, hvis der enten ikke er fremsat noget krav om tilbagegivelse, eller at den medlemsstat, hvortil barnet er blevet bortført m.v., har besluttet, under anvendelse af en af undtagelserne i Haagerkonventionen af 1980, at der foreligger en gyldig grund til ikke at tilbagegive barnet.

Begge konventioner tillader således under visse omstændigheder overførsel af kompetence til den medlemsstat, hvortil barnet er blevet bortført.

Som det fremgår, er muligheden for, at kompetencen kan flytte efter forslaget til art. 11 a, væsentligt mere begrænset end efter Haagerkonventionen af 1996.

Artikel 11b fastsætter særlige regler, der finder anvendelse, når en person, der har forældremyndigheden over et bortført barn på, baggrund af Haagerkonventionen af 1980 om de civilretlige aspekter ved internationale børnebortførelser anmoder myndighederne i en medlemsstat om at træffe afgørelse om tilbagegivelse af barnet. I disse sager er det således fortsat reglerne i den nævnte konvention, der finder anvendelse – med de supplerende bestemmelser, som angives i stk. 2-8. Stk. 2 fastsætter en pligt til som udgangspunkt at give barnet mulighed for at blive hørt i disse sager. Efter stk. 3 skal medlemslandene behandle sådanne sager hur-

tigt og som udgangspunkt træffe afgørelse inden 6 uger efter modtagelsen af anmodningen. Stk. 4 fastsætter, at tilbagegivelse af barnet ikke kan nægtes på grundlag af artikel 13, litra b, i 1980-konventionen (hvorefter tilbagegivelse kan nægtes, hvis der er alvorlig fare for at skade barnet fysisk eller psykisk), hvis det godtgøres, at der er truffet passende foranstaltninger til beskyttelsen af barnet efter dets tilbagegivelse. Efter stk. 5 kan tilbagegivelse ikke nægtes, uden at den person, der har anmodet om tilbagegivelse af barnet, har haft mulighed for at blive hørt. Stk. 6 bestemmer, at sagens dokumenter skal videresendes til myndighederne i oprindelsesstaten, hvis retten i det land, hvor barnet opholder sig, har truffet afgørelse om ikke-tilbagegivelse. Efter stk. 7 skal parterne herefter underrettes og opfordres til inden 3 måneder at indgive indlæg til retten, således at den kan tage stilling til spørgsmålet om forældremyndigheden over barnet. Hvis retten i oprindelseslandet træffer en afgørelse om forældremyndigheden, der indebærer, at barnet skal tilbagegives til dette land, vil afgørelsen efter stk. 8 være eksigibel (fuldbyrdelig) uden eksekvatur i det land, hvor barnet opholder sig, uanset om der i dette land måtte være truffet afgørelse om ikke-tilbagegivelse.

Haagerkonventionen af 1980 om barnebortførelser er – som det er anført - gennemført ved lov i dansk ret. Det følger af denne konvention, at der som udgangspunkt skal ske en øjeblikkelig tilbagegivelse af børn, der er ulovligt fjernet eller tilbageholdt. Der gælder dog et begrænset antal undtagelser, herunder hvis der er alvorlig risiko for, at tilbagegivelsen vil skade barnet fysisk eller psykisk eller på anden måde sætte det i en uacceptabel situation, jf. artikel 13, litra b. Tilbagegivelse kan endvidere bl.a. nægtes, hvis barnet modsætter sig dette, og barnet har en sådan alder og modenhed, at der bør tages hensyn til dets mening.

Som det fremgår, indeholder artikel 11b en række regler, der supplerer 1980-konventionen. Det er i den forbindelse navnlig væsentligt at påpege, at det fastslås, at forældremyndighedsindehaveren har sikkerhed for at kunne få prøvet spørgsmålet om tilbagegivelse i oprindelseslandet ved at anlægge en forældremyndighedssag dér. Hvis der således afsiges en afgørelse, der indebærer, at barnet skal tilbagegives, vil denne kunne fuldbyrdes i det land, hvor barnet opholder sig, uanset om der tidligere måtte være truffet en afgørelse om ikke-tilbagegivelse af barnet.

Artikel 12 omhandler parternes mulighed for at indgå aftale om, at et medlemsland skal være kompetent til at behandle en sag. Efter stk. 1 og 3 kan ægtefællerne vælge at acceptere, at skilsmisseretten også er kompetent til at træffe afgørelse om forældreansvaret over deres fælles børn. Disse bestemmelser svarer til artikel 3, stk. 2 og 3, i Bruxelles II-forordningen. Efter stk. 2 kan alle indehaverne af forældreansvar aftale, at sagen skal indbringes for retterne i en medlemsstat, som barnet har en væsentlig tilknytning til. En sådan tilknytning kan f.eks. være baseret på det sædvanlige opholdssted for en af indehaverne af forældreansvaret eller på barnets nationalitet.

Artikel 13, der er underordnet i forhold til kompetencegrundlagene i de foregående artikler, fastslår, at den medlemsstat, hvor barnet opholder sig, automatisk kan udøve kompetence, hvis et barns sædvanlige opholdssted ikke kan fastslås. Bestemmelsen finder også anvendelse på flygtningebørn, der er internationalt fordrevne på grund af uroligheder i deres land, jf. stk. 2.

Efter artikel 14 afgøres spørgsmålet om kompetence i hver enkelt medlemsstat efter statens egen lovgivning, hvis ingen ret i en medlemsstat er kompetent i medfør af artikel 10-13.

Efter artikel 15 kan der i visse tilfælde ske overførsel af kompetencen til at afgøre en sag til retten i en medlemsstat, der er bedre egnet til at behandle sagen. Den medlemsstat, hvortil sagen kan overføres, skal have forbindelse til sagen ved: 1) *at barnet efter sagens anlæg har fået sædvanligt opholdssted i det pågældende land*, 2) *at barnet tidligere har haft sit sædvanlige opholdssted i den pågældende medlemsstat*, 3) *at barnet er statsborger i medlemsstaten*, 4) *at en af indehaverne af forældremyndigheden har sit sædvanlige opholdssted der*, eller 5) *at barnet besidder ejendom der, og sagen vedrører denne ejendom*. Desuden må overførslen begæres af en indehaver af forældreansvaret, ligesom både den ret, der foreslår, og den ret, der godtager overførslen, skal anse, at barnets tarv varetages på denne måde.

2.2.3. Afdeling 3 – Fælles bestemmelser

Artikel 16 om indbringelse af en sag for retten svarer til artikel 11, stk. 4, i Bruxelles II-forordningen. Artikel 17 om prøvelse af kompetencen svarer til artikel 9 i Bruxelles II-forordningen. Artikel 18 om prøvelse af sagens antagelse til påkendelse svarer til artikel 10 i Bruxelles II-forordningen.

Artikel 19 om litispendens og indbyrdes sammenhængende krav omfatter samme mekanisme som artikel 11, stk. 1-3, i Bruxelles II-forordningen, hvorved den anden ret afgiver sin kompetence til fordel for den første ret, som sagen er indbragt for. For så vidt angår procedurer vedrørende skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab, anvendes mekanismen, hvis dette sker mellem de samme parter. Dette svarer til artikel 11, stk. 1 og 2, i Bruxelles II-forordningen. Hvad angår procedurer vedrørende forældremyndighed, anvendes mekanismen, hvis disse procedurer vedrører forældremyndigheden over det samme barn.

Artikel 20 om foreløbige, herunder sikrende, retsmidler, følger artikel 12 i Bruxelles II-forordningen og foreskriver, at retterne i den medlemsstat, hvor barnet opholder sig, eller hvor dets ejendom befinder sig, i hastetilfælde kan træffe de nødvendige foranstaltninger til beskyttelse af barnets person eller ejendom. Desuden fastslås det i stk. 2, at disse foranstaltninger ophører, når de retter, der har kompetence med hensyn til sagens substans, har truffet en afgørelse *som de finder passende*.

2.3. Kapitel III – Barnebortførelser (udgået)

Der henvises til det, der er anført vedrørende artikel 11a og 11b.

2.4. Kapitel IV – Anerkendelse og fuldbyrdelse

2.4.1. Afdeling 1 - Anerkendelse

Bestemmelserne i dette afsnit er en gentagelse af afdeling 1 i kapitel III i Bruxelles II-forordningen, dog således, at artikel 16 om aftaler med tredjelande er udgået.

Artikel 26 fastslår, at retsafgørelser, der er truffet i en medlemsstat, skal anerkendes i de øvrige medlemsstater, uden at der stilles krav om anvendelse af en særlig fremgangsmåde. Denne artikel svarer til artikel 14 i Bruxelles II-forordningen. Bestemmelsen finder også anvendelse på officielt bekræftede dokumenter og forlig, der er indgået for retten. Desuden omfatter bestemmelserne om anerkendelse og fuldbyrdelse. Denne bestemmelse svarer til artikel 13, stk. 2 og 3, i den nævnte forordning. Efter stk. 3 kan enhver berettiget part efter fremgangsmåden i afdeling 2 i dette kapitel få fastslået, at en retsafgørelse skal anerkendes, eller at en retsafgørelse ikke skal anerkendes, jf. dog afdeling 3 i dette kapitel. Som i artikel 22, stk. 3, i Bruxelles II-forordningen fastslås den lokale kompetence gennem henvisning til den interne lovgivning i den medlemsstat, proceduren foregår. I tilfælde af samværsret eller tilbagegivelse af barnet, som er attesteret i henhold til kapitel IV, afdeling 3, vil det imidlertid ikke længere være muligt at anmode om ikke-ankendelse.

Artikel 27 omhandler, af hvilke grunde retterne i den stat, hvor en afgørelse søges anerkendt, kan træffe beslutning om ikke-ankendelse af afgørelser om skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab. Bestemmelsen svarer til artikel 15, stk. 1, i Bruxelles II-forordningen. Artikel 28 omhandler af hvilke grunde retterne i den stat, hvor en afgørelse søges anerkendt, kan træffe beslutning om ikke-ankendelse af afgørelser om forældreansvar. Bestemmelsen svarer til Bruxelles II-forordningens artikel 15, stk. 2.

Efter artikel 29 kan kompetencen for retterne i domsstaten ikke efterprøves. *Ordre public-kriteriet, jf. artikel 27, litra a, og artikel 28, litra a, kan ikke anvendes i forhold til regler om jurisdiktion i henhold til artikel 5-14.* Bestemmelsen svarer til artikel 17 i Bruxelles II-forordningen. Artikel 30 fastsætter, at anerkendelse af en afgørelse ikke kan nægtes under henvisning til, at lovgivningen i den medlemsstat, som anmodningen rettes til, ikke tillader skilsmisse, separation eller omstødelse af ægteskab på samme grundlag, hvilket svarer til artikel 18 i Bruxelles II-forordningen. Ifølge artikel 31 kan en retsafgørelse i intet tilfælde efterprøves med hensyn til sagens realitet, hvilket svarer til artikel 19 i den nævnte forordning. Artikel 32 om udsættelse af sagen svarer endvidere til artikel 20 i Bruxelles II-forordningen.

2.4.2. Afdeling 2 – Anmodning om, at en retsafgørelse erklæres for eksigibel

Bestemmelserne i denne afdeling er en gentagelse af afdeling 2 og 3 i kapitel III i Bruxelles II-forordningen:

Artikel 33 om eksigible retsafgørelser svarer til forordningens artikel 21. Artikel 34 om retternes stedlige kompetence svarer til forordningens artikel 22, stk. 1 og 2. Artikel 35 om de procesretlige regler svarer til forordningens artikel 23. Artikel 36 om rettens afgørelse svarer til forordningens artikel 24. Artikel 37 om underretning om afgørelsen svarer til forordningens artikel 25. Artikel 38 om appel af afgørelse n svarer til forordningens artikel 26. Artikel 39 om appelinstanser samt retsmidler svarer til forordningens artikel 27. Artikel 40 om udsættelse af sagen svarer til forordningens artikel 28. Artikel 41 om delvis fuldbyrdelse svarer til forordningens artikel 29. Artikel 42 svarer til forordningens artikel 32. Artikel 43 om manglende dokumenter svarer til forordningens artikel 34. Artikel 44 udgået.

2.4.3. Afdeling 3 – Fuldbyrdelse af samværsret og tilbagegivelse af et barn

Afdelingen fastsætter regler om fuldbyrdelse af afgørelser om samværsret, der afskaffer fuldbyrdelsesproceduren i fuldbyrdelsesmedlemsstaten for afgørelser, som er attesteret i domsstaten. Bestemmelserne i denne afdeling er ikke til hinder for, at en indehaver af forældreansvar kan anmode om anerkendelse og fuldbyrdelse i overensstemmelse med bestemmelserne i afdeling 1 og 2 i dette kapitel.

Artikel 45 fastsætter, hvilke afgørelser der omfattes af den særlige fuldbyrdelsesordning. Det drejer sig om afgørelser om samværsret, der er tildelt en af et barns forældre og om tilbagegivelse af et barn i medfør af en afgørelse, *der beordrer barnet tilbagegivet, truffet i henhold til artikel 11b, stk. 8.*

Artikel 46 fastslår, at der ikke kræves en særlig (eksekvatur)procedure i fuldbyrdelsesmedlemsstaten for anerkendelse og fuldbyrdelse af samværsafgørelser, som er attesteret i overensstemmelse med bestemmelserne i denne afdeling. Det er et krav, at der ikke er tale om en udeblivelsesdom, og at barnet har haft mulighed for at blive hørt under hensyntagen til dets alder og modenhed. Standardformularen i bilag VI skal anvendes til attesteringen.

Artikel 47 fastsætter, *at den afgørelse, der er nævnt i litra b i art. 45, stk. 1 anerkendes og fuldbyrdes i en anden medlemsstat, uden at retsafgørelsen er erklæret eksigibel. Det er et krav, at det er attesteret i domsstaten, at barnet har haft mulighed for at blive hørt under hensyntagen til dets alder og modenhed, at parterne har haft mulighed for at blive hørt, og at retten har taget hensyn til de grunde og det bevismateriale, som dannede grundlag for den retsafgørelse, der blev truffet i medfør af artikel 13 i Haagerkonventionen af 1980, jf. stk. 2.*

Efter artikel 48 er det ikke muligt særskilt at påklage udstedelsen af en attest. *Faktuelle fejl i attesten kan rettes i henhold til lovgivningen i den stat, hvor den blev udstedt.* Med henblik på fuldbyrdelsen skal afgørelsen efter artikel 49 ledsages af attest og, hvor dette er nødvendigt i

tilfælde af samværsret, af en oversættelse af attesten. Kun punkt 10 i attesten vedrørende samværsret, som omhandler ordningerne for udøvelse af samværsret, vil eventuelt skulle oversættes.

2.2.4. Afdeling 3A – Fælles bestemmelser

Art. 49a – 49e vedrører regler om omkostninger, dokumenter, mangel på dokumenter og om visse certifikater.

2.4.5. Afdeling 4 – Andre bestemmelser

Artikel 50 fastslår, at forordningen ikke berører fuldbyrdelsesproceduren, som skal gennemføres i henhold til lovgivningen i fuldbyrdelsesmedlemsstaten.

Artikel 51 fastslår, at retterne i fuldbyrdelsesmedlemsstaten kan fastlægge de praktiske ordninger for udøvelse af samvær, hvis de nødvendige ordninger ikke er fastlagt i den afgørelse, der er truffet af den medlemsstat, der er kompetent til at påkende sagens realitet, og under forudsætning af at de væsentlige elementer i den pågældende afgørelse er overholdt. De praktiske ordninger ophører med at finde anvendelse i medfør af en senere afgørelse truffet af retterne i den medlemsstat, der har kompetence til at påkende sagens realitet, jf. stk. 2.

Hvis den, som fremsætter anmodningen, i domsstaten helt eller delvis haft fri proces eller været fritaget for gebyrer og omkostninger, følger det af artikel 52, at den pågældende under den i artikel 26, 33 og 51 fastlagte procedure skal meddeles fri proces eller fritagelse for gebyrer og sagsomkostninger i videst muligt omfang efter lovgivningen i fuldbyrdelsesmedlemsstaten. Denne artikel svarer til artikel 30 i Bruxelles II-forordningen. I artikel 53 er der endvidere fastsat regler om sikkerhed eller depositum svarende til Bruxelles II-forordningens artikel 31. Efter artikel 54 kræves der ingen legalisering m.v. med hensyn til de i artikel 49 c, 49 d og artikel 49 nævnt dokumenter eller eventuelle procesfuldmagter. Dette svarer til Bruxelles II-forordningens artikel 35.

2.5. Kapitel V, VI, VII og VIII – Samarbejde mellem centralmyndighederne, forholdet til andre instrumenter, overgangsbestemmelser og afsluttende bestemmelser

Kap. V (artikel 55-59) indeholder regler om samarbejde mellem centralmyndigheder, der dækker både skilsmisse og forældreansvar. Centralmyndighederne har en generel informations- og koordineringsfunktion, ligesom de samarbejder i visse tilfælde.

Efter artikel 57 a, skal myndighederne i et land, som overvejer at træffe afgørelse om at anbringe barnet på en institution i et andet land, indhente samtykke fra centralmyndigheden i dette andet land.

Art 60 indeholder regler om forholdet til andre instrumenter. Udgangspunktet efter denne bestemmelse er, at forordningen skal træde i stedet for de konventioner mellem to eller flere medlemsstater, som gælder på tidspunktet for denne forordnings ikrafttræden, og som angår sagsområder, der er omfattet af denne forordning, jf. stk. 1. Bestemmelsen svarer til Bruxelles II-forordningens artikel 36. Finland og Sverige kan efter denne bestemmelse erklære, at Den nordiske ægteskabskonvention skal finde anvendelse på deres indbyrdes forbindelser i stedet for bestemmelserne i forordningen.

Artikel 61 fastsætter ligeledes, at forordningen i forbindelser mellem medlemslandene skal have forrang i forhold til en nærmere angiven række multilaterale konventioner. Denne artikel svarer til artikel 37 i Bruxelles II-forordningen, men omfatter nu også Haagerkonventionen af 1980.

Desuden er forslaget forrang for Haagerkonventionen af 1996 ikke længere begrænset til kun at gælde for børn, der har deres sædvanlige opholdssted i en medlemsstat. Hvis Fællesskabet beslutter, at konventionen skal ratificeres af medlemsstaterne, vil de begrænsninger, som vil gælde for fællesskabslovgivningen, således følge af konventionens artikel 52 og vedrøre børn, som ikke er bosiddende i en medlemsstat, men i et andet kontraherende land. Artikel 62 indeholder endvidere bestemmelser om traktater med Pavestolen.

Herudover indeholder kapitlerne VII og VIII (artikel 63-71) bl.a. bestemmelser om medlemsstater med flere lovgivninger, overgangsbestemmelser og regler om ikrafttræden.

3. Europaparlamentet

Europaparlamentets økonomiske og sociale udvalg har afgivet en udtalelse den 18. september 2002. Europaparlamentet har afgivet en udtalelse den 21. november 2002.

4. Høring

Forslaget har været sendt i høring hos Foreningen Aktive Fædre, Familieretsadvokaternes Forening, Børnerådet, Børn og Samvær, Foreningen Et barn to forældre, Arbejderbevægelsens Børnemiljøråd, Advokatrådet, Ministeren for Ligestilling, Det Danske Center for Menneskerettigheder, Foreningen MOR, Mødrehjælpen af 1983, Dansk Kvindesamfund, Landsorganisationen Børns Vilkår, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Ålborg, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Kommunernes Landsforening, Amtsrådsforeningen i Danmark, Foreningen af Statsamtmand og Foreningen af Statsamtsjurister.

Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for København Byret, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Dansk Kvindesamfund, Kommunernes Landsforening, Det Danske Center for Menneskerettigheder og Foreningen af Statsamtmand har meddelt, at de ikke har bemærkninger til lovforslaget.

Landsorganisationen Børns Vilkår har anført, at det i sager om børnebortførelser bør pålægges det enkelte land at foretage en hurtig reaktion, således, at barnet kan bo der, hvor det te skønnes bedst for barnet. Endvidere er det bl.a. anført, at børneperspektivet bør være fremherskende i de sager, som forordningen omhandler. Barnet skal således sikres mulighed for tilknytning til begge forældre uanset nationalitet og bopælsland. Hensynet til barnets bedste bør være styrende for, hvor forældremyndigheden skal placeres og for, hvordan samværsordninger skal gennemføres. Det bør således være barnets ret - og ikke forældrenes ret - der er afgørende. Landsorganisationen anfører endvidere, at det bør pålægges det enkelte land at gennemføre børnesagkyndige undersøgelser for at kortlægge, hvad der er bedst for barnet.

Foreningen Et barn to forældre har bl.a. udtalt sig til støtte for forslaget og anbefalet, at Danmark tilslutter sig reglerne.

Advokatrådet har oplyst, at rådet generelt kan støtte tanken bag sammenskrivningen. Herudover har rådet henvist til tidligere høringssvar. I forbindelse med det tidligere kommissionsforslag om forældreansvar har Advokatrådet bl.a. anført, at Danmark, hvis forordningen vedtages, bør søge at indgå en parallelaftale med Fællesskabet, og at forordningen bør indeholde regler om kompetence til at prøve modkrav.

Børnerådet har generelt afstået fra at kommentere forslaget, men har dog henvist til de grundsynspunkter, som blev anført i tidligere høringssvar. I forbindelse med det tidligere kommissionsforslag om forældreansvar anførte Børnerådet bl.a., at rådet anser forordningens overordnede formål som værende til barnets bedste og i overensstemmelse med hensigten i FN's børnekonvention, idet forordningen vil øge barnets retssikkerhed og virke stabiliserende på barnets liv ved at nedsætte antallet af sager vedrørende forældremyndigheden til det enkelte barn. I det tidligere forslag savnede Børnerådet dog bl.a. generelt en klarere børnesynsvinkel i forordningen som helhed. Endvidere blev der i den forbindelse bl.a. peget på, at pligten til at høre barnet efter Børnekonventionens art. 12 bør præciseres, og at de midler, myndighederne kan tage i brug, hvis barnet modsætter sig udlevering, bør præciseres.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser m.v.

Som anført under pkt. 1, er forslaget omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af forordningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 13.-14. juni og 28.-29. november 2002.

Grundnotat vedrørende Kommissionens nye forslag er oversendt til Europaudvalget den 20. juni 2002 og til Retsudvalget den 21. juni 2002.

Dagsordenspunkt 2: Rådets forordning om indførelse af et tvangsfuldbyrdesdokument for ubestridte krav.*

Revideret notat. Ændringer markeret med kursiv.

1. Baggrund

Spørgsmålet om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument, dvs. et dokument, der kan danne grundlag for fuldbyrdelse af civile domme i alle EU-medlemslande uden mellemliggende eksekvaturprocedure, har været drøftet i EU i en længere årrække. Ved "eksekvaturprocedure" forstås en procedure, hvorved der tages stilling til, om en udenlandsk retsafgørelse kan anerkendes og fuldbyrdes.

Drøftelserne i løbet af 1990'erne førte imidlertid ikke til en afskaffelse af eksekvaturproceduren, men alene til en begrænsning af de indsigelser, der kan fremsættes under denne, ligesom muligheden for at fremsætte indsigelser blev henlagt til appelinstansen. Dette skete ved vedtagelsen af Bruxelles I-forordningen (forordning nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område).

Det Europæiske Råd udtalte på sit møde i Tampere i oktober 1999, at princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser bør udgøre hjørnestenen i det retlige samarbejde i EU. Det Europæiske Råd anmodede således Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. Det blev endvidere anført, at der i forbindelse med dette program også bør sættes et arbejde i gang med hensyn til det europæiske tvangsfuldbyrdesdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstander for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes fundamentale retsgrundsætninger.

Den 30. november 2000 vedtog Rådet et "Program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område". I henhold til programmet er afskaffelse af eksekvaturproceduren for ubestridte krav en af Fællesskabets hovedprioriteter. Under det svenske formandskab i 1. halvår af 2001 drøftede Rådets udvalg for civilretlige spørgsmål herefter de overordnede principper for udarbejdelse af et europæisk fuldbyrdesdokument for ubestridte pengekrav.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

Efter drøftelser på et ekspertmøde i Kommissionen den 10. oktober 2001 og et seminar afholdt af det spanske formandskab den 17.-18. januar 2002, fremsatte Kommissionen den 18. april 2002 et forslag til Rådets forordning om indførelse af et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument for ubestridte krav. Kommissionen præsenterede forslaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 13.-14. juni 2002.

Endnu udestår dog en lang række væsentlige spørgsmål. Forslaget fremlægges således på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på at drøftelse af de overordnede retningslinier for det fremtidige arbejde.

Efter artikel 1 i protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i EF-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender).

Da retsgrundlaget for Kommissionens forslag er EF-Traktatens artikel 61, litra c, jf. artikel 65, deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

2. Indhold

Formålsbestemmelsen i artikel 1 er udgået i det reviderede udkast til rådsforordning.

Efter artikel 2 skal forordningen finde anvendelse på det civil- og handelsretlige område, uanset domsmyndighedens art. Forordningen finder ikke anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller administrative anliggender samt på spørgsmål vedrørende a) fysiske persons retlige status samt deres rets- og handleevne, formueforholdet mellem ægtefæller og arv efter loven eller testamente, b) konkurs, akkord, og andre lignende ordninger, c) social sikring og d) voldgift. Forordningens anvendelsesområde svarer således til anvendelsesområdet for Bruxelles I-forordningen.

Artikel 2, stk. 3, i det reviderede udkast bestemmer, at der ved "medlemsstat" forstås alle medlemslande med undtagelse af Danmark.

Artikel 3 indeholder en række definitioner.

Begrebet "retsafgørelse" defineres i overensstemmelse med definitionen i Bruxelles I-forordningen som enhver afgørelse truffet af en ret i en medlemsstat, uanset hvordan den betegnes, såsom dom, kendelse eller fuldbyrdsordre, herunder fastsættelse af sagsomkostninger, som foretages af en embedsmand ved retten. For så vidt angår Sverige omfatter ud-

trykket "ret" i forbindelse med hurtig retsforfølgning i sager om pengekrav (betalningsföreläggande) også det svenske fogedvæsen (kronofogdemyndighet).

Ved "**krav**" forstås efter det reviderede udkast et forfaldent pengekrav på et nærmere angivet beløb, som er forfaldent eller hvis forfaldsdato klart og utvetydigt fremgår af retsafgørelsen.

Et krav anses for "**ubestridt**", hvis

- a) det fremgår af retsbogen, at debitor udtrykkeligt har givet sit samtykke hertil under retssagen ved erkendelse eller ved at indgå et forlig, som retten har godkendt, eller
- b) det fremgår af retsbogen, at debitor aldrig har gjort indsigelser over for kravet i løbet af retssagen, i overensstemmelse med de relevante processuelle regler under sagen, eller
- c) [udgået i det reviderede udkast]
- d) debitor udtrykkeligt har erkendt kravet i et officielt bekræftet dokument

Omkostningerne ved domstolsbehandlingen skal anses for ubestridte, medmindre debitor udtrykkeligt har gjort indsigelse mod dem i overensstemmelse med de relevante processuelle regler under sagen.

Ved "**ordinær appel**" forstås ethvert retsligt skridt, som vil kunne medføre annullering eller ændring af den retsafgørelse, som er genstand for proceduren for attesting som et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument, og hvis iværksættelse i oprindelsesmedlemsstaten skal ske inden for en frist, der er fastsat ved lov, og som løber fra og med samme retsafgørelse.

Ved "**officielt bekræftet dokument**" forstås

- a) et dokument, der officielt er udstedt eller registreret som et officielt bekræftet dokument, og hvor bekræftelsen af dets ægthed vedrører dokumentets underskrift og indhold og er fastslået af en offentlig myndighed eller et andet organ, som er bemyndiget hertil af den medlemsstat, hvor det er udfærdiget, eller
- b) aftaler om underholdspligt, som er indgået over for en administrativ myndighed, eller som er bekræftet af en sådan myndighed.

Ved "**oprindelsesmedlemsstat**" forstås den medlemsstat, hvor den retsafgørelse, der skal attesteres som et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument, er afsagt. Ved "**fuldbyrdesmedlemsstat**" forstås den medlemsstat, hvor den retsafgørelse, der skal attesteres som et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument, søges fuldbyrdet. Endelig forstås ved "**afsigende ret**" den ret, der har afsagt den retsafgørelse, som skal attesteres som et europæisk tvangsfuldbyrdesdokument.

Artikel 4 bestemmer herefter, at en retsafgørelse om et ubestridt krav, der er attesteret som et europæisk fuldbyrdelsesdokument i oprindelsesstaten, anerkendes og fuldbyrdes i de øvrige medlemsstater uden krav om eksekvaturprocedure, og uden at der er mulighed for at gøre indsigelse mod anerkendelsen.

Efter artikel 5 kan en retsafgørelse om et ubestridt krav til enhver tid på kreditors anmodning attesteres som et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument af den ret, som har afsagt retsafgørelsen, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- a) Retsafgørelsen kan fuldbyrdes i oprindelsesstaten,*
- b) retsafgørelsen ikke strider imod kompetencereglerne i Bruxelles I-forordningen, kapitel II, afdeling 3, 4 og 6 vedrørende henholdsvis forsikringssager, sager om forbrugeraftaler og enekompetence, og*
- c) hvor kravet anses ubestridt på grund af manglende indsigelser (artikel 3, stk. 4, litra b) skal retssagen i oprindelsesstaten opfylde de mindstestandarder for procedurer, som er fastlagt i forslaget kapitel III. Disse mindstestandarder finder således ikke anvendelse i tilfælde, hvor debitor udtrykkeligt har samtykket i kravet under retssagen, eller aldrig har gjort indsigelser under retssagen, jf. artikel 10.*

Artikel 6 bestemmer, at hvis alene dele af en retsafgørelse opfylder betingelserne i forordningen, som et europæisk fuldbyrdelsesdokument, skal den afsigende ret udstede delvist europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument.

Artikel 7 bestemmer bl.a., at den afsigende ret ved attestering skal anvende den standardformular, der er indeholdt som bilag 1, og at attesten skal udstedes på det sprog, som retsafgørelsen er udfærdiget på.

Det fremgår af artikel 8, at en afgørelse vedrørende en anmodning om attestering som et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument ikke kan appelleres, men at den afsigende ret til enhver tid kan rette skrivefejl vedrørende ord, navne og tal, regnefejl samt andre fejl og forglemmelser, som alene vedrører færdiggørelsen af attesten.

Artikel 9 er udgået i det reviderede udkast til rådsforordning.

Artikel 10, som indleder forordningens kapitel III om mindstestandarder for procedurer vedrørende ubestridte krav, fastslår, at en retsafgørelse om et krav, som anses for ubestridt på grund af manglende indsigelser under retssagen eller debtors udeblivelse fra et retsmøde, efter først at have bestridt kravet under retssagen, kun kan attesteres som et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument, hvis retssagen i oprindelseslandet har fulgt procedurekravene i kapi-

tel III, som navnlig har til formål at sikre, at debitor har haft tilstrækkelig mulighed for at gøre indsigelse vedrørende kravet.

Artikel 11 omhandler **personlig forkyndelse** og fastsætter, at det indledende processkrift skal være forkyndt for debitor på en af følgende måder:

- a) personlig forkyndelse bevidnet ved et modtagelsesbevis med angivelse af modtagelsesdatoen, som debitor har underskrevet, eller
- b) personlig forkyndelse bevidnet ved et dokument underskrevet af den kompetente person, der forestod forkyndelsen, hvor debitor erklærer at have modtaget dokumentet eller
- c) postforkyndelse bevidnet ved et modtagelsesbevis med angivelse af modtagelsesdatoen, som debitor har underskrevet og returneret, eller
- d) forkyndelse for debitor gennem elektroniske midler, såsom fax eller e-post, bevidnet ved et modtagelsesbevis med angivelse af modtagelsesdatoen, som debitor har underskrevet og returneret i papirform, med fax eller email.

Endvidere skal tilsigelser til retsmøder forkyndes for debitor enten i overensstemmelse med ovenstående eller mundtligt under et tidligere retsmøde vedrørende samme tvist, såfremt det fremgår af retsbogen for dette tidligere retsmøde.

Det følger endelig af bestemmelsen, at det afgøres efter national ret, om forkyndelsen gyldigt kan ske over for debtors lovpligtige repræsentant eller debtors befuldmægtigede.

I artikel 12 angives en række forkyndelsesmetoder, som kan accepteres, såfremt tidligere forsøg på at forkynde det indledende processkrift eller tilsigelse til retsmøde for debitor personligt som omhandlet i artikel 11, stk. 1, litra a) og b) har vist sig forgæves.

Forkyndelse kan foretages ved

- a) personlig forkyndelse på debtors bopæl over for personer med bopæl der eller ansat som er ansat der af debitor, som opfylder aldersbetingelserne for forkyndelse efter national ret og som er villige til at modtage forkyndelsen.
- aa) personlig forkyndelse på debtors arbejdsplads over for hans arbejdsgiver eller dennes repræsentant.

Hvis debitor er en selvstændig erhvervsdrivende eller en juridisk person, kan der endvidere ske

- b) *personlig forkyndelse på debtors erhvervsbopæl eller alternativt forretningssted over for personer, der er ansat af debitor, som opfylder aldersbetingelserne for forkyndelse efter national ret og som er villige til at modtage forkyndelsen, eller*
- c) *deponering af dokumentet i debtors postkasse på debtors erhvervsbopæl eller alternativt forretningssted, hvis postkassen eger sig til sikker opbevaring af post, eller*
- d) *deponering af dokumentet på et postkontor eller hos kompetente offentlige myndigheder og skriftlig meddelelse om denne deponering i debtors postkasse på debtors erhvervsbopæl eller alternativt forretningssted, hvis den skrevne meddelelse tydeligt angiver, at det drejer sig om et retsdokument, og at meddelelsen har retsvirkning som forkyndelse, fra hvilket tidspunkt tidsfrister vil blive beregnet.*

Det fremgår videre af bestemmelsen, at det afgøres efter national ret, om forkyndelse gyldigt kan ske over for debtors lovpligtige repræsentant eller debtors befuldmægtigede. Desuden bestemmes det, at forkyndelse efter artikel 12 ikke kan tillades, hvis debtors bopæl ikke kendes med sikkerhed.

Endelig fastslås det, at et dokument underskrevet af den kompetente person, der forestod forkyndelsen, skal angive den anvendte metode for alternativ forkyndelse, forkyndelsestidspunktet og – såfremt dokumentet er blevet forkyndt for en anden end debitor selv – navnet på denne person og hans forhold til debitor.

Artikel 13 og artikel 14 er udgået i det reviderede udkast til rådsforordning.

Ifølge artikel 15 skal det afgøres efter national ret, hvor lang tid der skal indrømmes debitor til forberedelse af retsmøde eller skriftligt svar til retten.

For at sikre behørig underretning af debitor om kravet stiller artikel 16 krav om, at det indledende processkrift eller tilsvarende dokument skal indeholde:

- a) *parternes navn og adresse*
- b) *kravets størrelse eksklusiv omkostninger ved domstolsbehandlingen*
- c) *såfremt der kræves renter af kravet, rentesatsen og det tidsrum, for hvilket der kræves renter, medmindre en lovpligtig rente tilføjes hovedstolen uden anmodning herom som følge af lovgivningen i den medlemsstat, hvor retsafgørelsen afsiges, og*
- d) *en erklæring om begrundelsen for kravet*

Artikel 17 stiller krav om, at der i eller ved det indledende processkrift eller tilsigelse til retsmøde tydeligt oplyses om:

- a) *de processuelle krav, som skal opfyldes for at bestride kravet, herunder tidsfristen for indsendelse af indsigelsen eller tidspunktet for retsmødet, navn og adresse på den myndighed, indsigelsen skal indsendes til eller der skal gives møde for samt oplysning om eventuel pligt til at være repræsenteret ved advokat.*
- b) *konsekvenserne af manglende indsendelse af indsigelse eller udeblivelse, navnlig muligheden af en retsafgørelse til kreditors fordel i tilfælde af manglende overholdelse af de formaliteter, der skal opfyldes for at gøre indsigelse mod kravet,*
- c) *det forhold, i medlemsstater, hvor dette er tilfældet, at der kan afsiges en retsafgørelse til kreditors fordel i tilfælde af manglende indsigelse fra debtors side, uden rettens undersøgelse af kravets berettigelse eller efter rettens begrænsede prøvelse,*
- d) *det forhold, i medlemsstater, hvor dette er tilfældet, at der ikke er mulighed for ordinær appel af en sådan retsafgørelse, eller at omfanget af rettens prøvelse i forbindelse med en ordinær appel er begrænset.*

Artikel 18 er udgået i det reviderede udkast til rådsforordning.

Artikel 19 bestemmer, at såfremt mindstekravene ikke er opfyldt, kan dommen alligevel attesteres som et europæisk fuldbyrdelsesdokument, hvis

- a) *dommen er korrekt forkyndt for debitor i overensstemmelse med artiklerne 11 og 12, og*
- b) *det har været muligt for debitor at anfægte retsafgørelsen gennem ordinær appel med fuld juridisk prøvelse og debitor i eller med retsafgørelsen er blevet korrekt informeret om de processuelle krav til appellen, herunder tidsfrister samt navn og adresse på den myndighed, hvortil appellen skal indgives, og*
- c) *debitor ikke inden tidsfristens udløb har appelleret retsafgørelsen.*

Artikel 19 bestemmer videre, at en manglende overholdelse af procedurekravene i artiklerne 11 og 12 og vedrørende forkyndelse kan afhjælpes, og en retsafgørelse attesteres som et europæisk fuldbyrdelsesdokument, hvis det på en for retten tilfredsstillende måde kan fastslås, at debitor personligt har modtaget det pågældende dokument og den behørig underretning om de nødvendige processuelle skridt mv. i tilstrækkelig god tid til at forberede sit forsvar, jf. artiklerne 15, 16 og 17.

For så vidt angår retsafgørelser om krav, som er ubestridte på grund af manglende indsigelser fra debitor, fastsætter artikel 20 mindstestandarder for, hvornår debitor efter anmodning skal fritages fra virkningerne af udløbet af fristen for ordinær appel. Der skal således i hvert fald være adgang til fuld juridisk efterprøvelse i overensstemmelse med reglerne herom i national ret, såfremt debitor var forhindret i at gøre indsigelse mod krav på grund af force majeure eller i øvrigt på grund af ekstraordinære omstændigheder, som debitor er uden skyld i.

Artikel 21 bestemmer, at fuldbyrdelsesprocedurerne med forbehold af bestemmelserne i kapitel IV (artikel 21-24) er underlagt national lovgivning i fuldbyrdelsesstaten. Artiklen bestemmer videre, at kreditor skal fremlægge følgende for de fuldbyrdende myndigheder:

- a) en genpart af retsafgørelsen, der opfylder de nødvendige betingelser for at fastslå ægtheden, og
- b) en genpart af attesten som et europæisk fuldbyrdelsesdokument, der opfylder de nødvendige betingelser for at fastslå ægtheden, og
- c) om nødvendigt en bekræftet oversættelse af attestens tekstdele til det/et af de officielle sprog i fuldbyrdelsesstaten eller til et andet sprog, som er accepteret af denne stat.

Det fremgår endvidere af artikel 21, stk. 3 og 4, at kreditor ikke kan pålægges yderligere gebyrer, sikkerhedsstillelse, eller depositum af nogen art med den begrundelse, at han er udlænding eller ikke har bopæl/opholdssted i fuldbyrdelsesstaten. Endvidere kan kreditor ikke pålægges at tilvejebringe en postadresse i fuldbyrdelsesstaten eller antage en befuldmægtiget.

Det følger af artikel 22, at på anmodning fra debitor skal fuldbyrdelsen nægtes, hvis en afgørelse attesteret som et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument er uforenelig med en tidligere retsafgørelse afsagt i en anden medlemsstat eller i et tredjeland forudsat at,

- a) den tidligere retsafgørelse vedrørte samme sagsgenstand og samme parter, og*
- b) den tidligere retsafgørelse opfylder betingelserne for anerkendelse i fuldbyrdelsesmedlemsstaten, og*
- c) uforeneligheden ikke kunne have været fremført som en indsigelse i forbindelse med retsmøderne i oprindelsesmedlemsstaten.*

Retsafgørelsen eller attesteringen heraf som et europæisk tvangsfuldbyrdelsesdokument kan under ingen omstændigheder prøves med hensyn til sagens realitet i fuldbyrdelsesmedlemsstaten.

Der er i det reviderede udkast til rådsforordning indsat en ny artikel 22a, som fastslår, at fuldbyrdelse ex officio kan nægtes, såfremt det er uforeneligt med aftaler omfattet af artikel 72 i Bruxelles I- forordningen.

I artikel 23 bestemmes det, at den kompetente myndighed kan udsætte fuldbyrdelsesproceduren, begrænse den til sikrende retsmidler, eller gøre fuldbyrdelsen betinget af sikkerhedsstillelse, hvis debitor har indgivet appel eller anmodning om fritagelse fra virkningerne af artikel 20.

Artikel 24 bestemmer, at medlemsstaterne skal samarbejde om at lette fuldbyrdelsen af europæiske tvangsfuldbyrdelsesdokumenter ved at oplyse offentligheden og faglige kredse om

fuldbyrdsesmetoder og -procedurer samt om kompetente fuldbyrdsesmyndigheder i medlemsstaterne. Oplysningerne skal navnlig offentliggøres inden for rammerne af det civil- og handelsretlige netværk, jf. Rådets beslutning 2001/470/EF.

Artikel 25 bestemmer, at retsforlig, som kan fuldbyrdes i den medlemsstat, hvor det er indgået, kan attesteres som et europæisk fuldbyrdsesdokument af den ret, som har godkendt forliget. Attestering sker ved brug af den standardformular, der er indeholdt som bilag III. Det bestemmes endvidere, at bestemmelserne i forordningens kapitel II og IV, bortset fra artikel 5 og 22, stk. 1, skal finde tilsvarende anvendelse.

Efter artikel 26 kan officielt bekræftede dokumenter vedrørende et krav, der kan fuldbyrdes i en medlemsstat, attesteres som et europæisk tvangsfuldbyrdsesdokument af den myndighed, der har bekræftet dokumentets ægthed. Attestering sker ved brug af den standardformular, der er indeholdt som bilag IV. Det kræves dog, at debitor af den myndighed, der har bekræftet dokumentet, er underrettet om den umiddelbare eksigibilitet i alle medlemsstaterne forud for hans samtykke til udstedelsen eller den officielle registrering, og at det fremgår af dokumentet, som debitor har underskrevet, at underretningen har fundet sted. Det bestemmes endvidere, at bestemmelserne i forordningens kapitel II og IV, bortset fra artikel 5 og 22, stk. 1, skal finde tilsvarende anvendelse.

Det bestemmes i artikel 27, at den afsigende ret ved afgørelse af, om en debitor har bopæl i oprindelsesmedlemsstaten, skal anvende denne stats interne lovgivning. Har debitor ikke bopæl på oprindelsesmedlemsstatens område, skal den afsigende ret ved afgørelsen af, om debitor har bopæl på en anden medlemsstats område, anvende denne medlemsstats lovgivning. Bestemmelsen svarer til artikel 59 i Bruxelles I-forordningen.

Artikel 28 bestemmer bl.a., at selskaber og andre juridiske personer i relation til forordningen har bopæl på det sted, hvor de har deres vedtægtsmæssige hjemsted, deres hovedkontor eller deres hovedvirksomhed. Bestemmelsen svarer til Bruxelles I-forordningens artikel 60.

Det følger af artikel 29, at forordningen kun finder anvendelse på retssager, der er anlagt, og på officielt bekræftede dokumenter, der er udstedt, efter forordningens ikrafttræden. Artikel 29, stk. 2, definerer, hvornår en sag anses for anlagt.

Artikel 30 indebærer, at dels Bruxelles I-forordningen, dels andre på særlige områder fastsatte regler for anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser, der er indeholdt i fællesskabsretsakter eller i de harmoniserede nationale lovgivninger til gennemførelse af disse retsakter i overensstemmelse med artikel 67 i Bruxelles I-forordningen, og endelig konventioner, hvori medlemsstaterne er parter, og som på særlige områder fastsætter regler for anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i overensstemmelse med artikel 71 i Bruxelles I-

forordningen, finder anvendelse i det omfang, der ikke er anmodet om attestering som et europæisk fuldbyrdelsesdokument.

Artikel 31 fastslår, at forkyndelsesforordningen kan anvendes i forbindelse med sagen i op-rindelsesstaten. Dog kan en retsafgørelse afsagt efter forkyndelse i henhold til forkyndelses-forordningens artikel 19, stk. 2, om afsigelse af udeblivelsesdom uden bevis for, at det indle-dende processkrift er forkyndt, ikke attesteres som et europæisk fuldbyrdelsesdokument. Ar-tikel 31, stk. 3 foreslår, at denne forordnings mindsteregler om forkyndelse samtidig finder anvendelse.

Artikel 32 bestemmer, at standardformularerne i bilagene til forordningen ajourføres eller ændres i overensstemmelse med den rådgivningsprocedure, der er omhandlet i artikel 33, stk. 2.

Artikel 33 bestemmer, at Kommissionen bistås af et rådgivende udvalg, som er omhandlet i artikel 75 i Bruxelles I-forordningen, jf. artikel 3 og 7 i Rådets beslutning af 28. juni 1999 (1999/468/EF).

I henhold til artikel 34 træder forordningen i kraft den 1. januar 2004.

3. Europaparlamentet

Forslagets behandling er efter Nice-traktatens ikrafttræden overgået til fælles beslutningsta-gen med Europaparlamentet efter TEF art. 251. Europaparlamentet har afgivet udtalelse over forslaget den 8. april 2003.

4. Høring

Forslaget har været sendt til høring hos berørte myndigheder og organisationer mv.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Østre Landsret, Vestre Landsret, Københavns byret samt retterne i Århus, Aalborg, Odense og Roskilde, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Advokatrådet og Politiforbundet.

Hovedparten af de hørte har svaret, at de ikke har bemærkninger til forslaget.

Dommerfuldmægtigforeningen har dog bemærket, at foreningen betragter det som en fornuftig løsning at afstå fra at søge en harmonisering af de processuelle regler på nuværende tidspunkt og i stedet søge debtors stilling sikret gennem processuelle mindstekrav. Foreningen finder, at det vil være hensigtsmæssigt at arbejde for vedtagelsen af et fælles EU-

gen finder, at det vil være hensigtsmæssigt at arbejde for vedtagelsen af et fælles EU-tvangsfuldbyrdesinstrument samt for, at Danmark får mulighed for at blive omfattet.

Advokatrådet kan principielt tilslutte sig formålet med forslaget, da det sigter mod at lette den frie bevægelighed for retsafgørelser for ubestridte krav. Imidlertid anser rådet det for meget tvivlsomt, om der i praksis eksisterer et større behov for et europæisk fuldbyrdesdokument henset til den netop indførte og meget forenklede anerkendelses- og fuldbyrdesprocedure i Bruxelles I-forordningen. Rådet finder, at det efter en eventuel vedtagelse af forslaget fra dansk side bør overvejes, om der kan blive tale om en at indgå en parallelaftale med EU med tilsvarende indhold, da en sådan løsning er under udarbejdelse i forhold til Bruxelles I-forordningen, som forslaget har væsentlig sammenhæng med.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Det reviderede forslag til rådsforordning har den 20. maj 2003 været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget til rådsforordning ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1, er forslaget omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af forordningen, der ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. – 14. juni 2002, hvor Kommissionen præsenterede forslaget.

Et grundnotat er henholdsvis den 20. og den 25. juni 2002 sendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

De modtagne høringssvar og en udarbejdet høringsoversigt vedrørende forslaget er henholdsvis den 22. august 2002 og den 27. august 2002 sendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 3: Rådets afgørelse om Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse og indgåelse af konventionen om international garantistillelse for mobilt udstyr og protokollen til nævnte konvention om specifikke forhold for flymateriel, vedtaget i Cape Town den 16. november 2001 under UNIDROIT's og organisationen for international luftfarts (ICAO's) fælles auspicer.*

Nyt notat.

1. Baggrund

UNIDROIT-konventionen om internationale garantier for mobilt udstyr (konventionen om sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr), vedtaget i Cape Town, Sydafrika, den 16. november 2001, indeholder regler om stiftelse og retsvirkninger af internationale sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr, herunder retsvirkningerne i forbindelse med konkurs. Konventionen indeholder endvidere bestemmelser om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser i tilknytning til konventionen. Endelig indeholder konventionen en bestemmelse om foreløbige retsmidler, som de kontraherende parter dog kan erklære helt eller delvist ikke at ville anvende.

Konventionen om sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr kan først finde anvendelse på en bestemt kategori af mobilt udstyr, når der i tilknytning til konventionen er vedtaget en protokol, som supplerer og eventuelt ændrer konventionens bestemmelser i relation til den pågældende kategori af mobilt udstyr, så som fly-, jernbane- eller rummateriel.

UNIDROIT og organisationen for international luftfart (ICAO), som Danmark er medlem af, har således gennem en årrække sideløbende med arbejdet med konventionen om mobilt udstyr arbejdet med en protokol til konventionen, der skal omhandle specifikke forhold for flymateriel (flymaterielprotokollen). Denne protokol blev sammen med konventionen om mobilt udstyr vedtaget den 16. november 2001. Andre protokoller om henholdsvis jernbane- og rummateriel er under udarbejdelse.

Flymaterielprotokollen skal sammen med konventionen om mobilt udstyr lette finansieringen af flymateriel ved at indføre internationale garantier for kreditorerne. Finansieringsinstitutter, som finansierer varerne gennem kreditsalg, får således absolut forrang for deres sikkerhedsrettigheder i de pågældende genstande ved notering i et internationalt register. Protokollens

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdamtraktaten, finder derfor anvendelse.

bestemmelser om bl.a. lovvalg, foreløbige retsmidler og insolvens finder kun anvendelse, såfremt den kontraherende part positivt afgiver erklæring om at ville anvende disse regler.

Såvel konventionen om mobilt udstyr som flymaterielprotokollen er undertegnet af 26 lande, herunder 4 EU medlemsstater, hvoraf én medlemsstat har undertegnet med forbehold. Danmark har ikke undertegnet konventionen eller protokollen, og de er endnu ikke trådt i kraft.

Den 29. maj 2000 vedtog Rådet forordning nr. 1346/2000 om konkurs. Konkursforordningen indeholder regler om retternes og kuratorenes kompetence, lovvalg samt anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det insolvensretlige område. Konkursforordningen trådte i kraft den 31. maj 2002.

Den 22. december 2000 vedtog Rådet forordning nr. 44/2001 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (Bruxelles I-forordningen). Bruxelles I-forordningen trådte i kraft den 1. marts 2002.

Med vedtagelsen af konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen fik Fællesskabet såkaldt "ekstern kompetence" på de retsområder, som dækkes af forordningerne. Dette indebærer bl.a., at Fællesskabet på punkter, som berører reglerne i konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen, i forhold til de omfattede medlemsstater fik enekompetence til at forpligte Fællesskabet over for tredjelande.

Da visse af reglerne i konventionen om konventionen sikkerhedsrettigheder i mobilt udstyr og flymaterielprotokollen vedrører Fællesskabets eksterne kompetence efter henholdsvis konkursforordningen og Bruxelles I-forordningens regler, blev der på rådsmødet (miljø) den 29. oktober 2001 vedtaget en rådsbeslutning, som bemyndigede Kommissionen til på Fællesskabets vegne at forhandle om vedtagelsen af konventionen og protokollen, for så vidt angår de områder, der faldt ind under Fællesskabets enekompetence i medfør af de to forordninger. Under forhandlingerne i Cape Town i november 2001, som førte til konventionens og protokollens vedtagelse, fik Fællesskabet indført en række bestemmelser, der giver mulighed for at anvende fællesskabsretten frem for konventionen og protokollen på de områder, der er omfattet af de to nævnte forordninger, såfremt Fællesskabet afgiver erklæring herom, samt en bestemmelse om, at organisationer for regional økonomisk integration, der har kompetence på visse af de områder, som konventionen og protokollen vedrører – herunder navnlig Det Europæiske Fællesskab – har mulighed for at blive part i instrumenterne.

Da visse af reglerne i konventionen og protokollen som nævnt berører henholdsvis konkursforordningen og Bruxelles I-forordningens regler, skal Fællesskabet undertegne og indgå konventionen og protokollen vedrørende disse dele. På den baggrund har Kommissionen den 20. december 2002 fremsat et forslag til Rådets afgørelse om henholdsvis Det Europæiske

Fællesskabs undertegnelse og indgåelse af konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen.

Forslaget forventes vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 eller et senere rådsmøde.

Da retsgrundlaget for konkursforordningen og Bruxelles I-forordningen er EF-traktatens artikel 65, jf. artikel 61, litra c, deltog Danmark ikke i vedtagelsen af disse forordninger, der ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark, jf. protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet som bilag til Amsterdam-traktaten (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender). Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse og indgåelse af konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen har således ikke bindende virkning for Danmark.

2. Indhold

Forslaget til Rådets afgørelse om henholdsvis Det Europæiske Fællesskabs undertegnelse og undertegnelse og indgåelse af konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen på Fællesskabets vegne indeholder bestemmelse om, at formanden for Rådet udpeger en person, som på Fællesskabets vegne – og med forbehold for eventuel indgåelse – undertegner konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen.

Det bestemmes endvidere, at konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen godkendes på Fællesskabets vegne, samt at medlemsstaterne ikke afgiver positiv erklæring om anvendelse af protokollens lovvalgsbestemmelse. Endvidere skal Fællesskabet ved indgåelsen af konventionen og protokollen afgive to erklæringer, som er vedlagt som bilag til forslaget til rådsafgørelsen.

Ifølge det første bilag afgiver Fællesskabet ved undertegnelsen en erklæring om, på hvilke områder omfattet af konventionen og protokollen, Fællesskabet har fået overført kompetence fra medlemsstaterne. Det tilkendegives således, at det gælder spørgsmål omfattet af Bruxelles I-forordningen og konkursforordningen.

Ifølge det andet bilag afgiver Fællesskabet ved indgåelsen af konventionen og protokollen en erklæring om, at Fællesskabet alene vil anvende konventionens bestemmelser om foreløbige retsmidler i overensstemmelse med Bruxelles I-forordningens regler derom, og at en specialregel i protokollen om retternes kompetence i visse særlige tilfælde ikke vil blive anvendt i Fællesskabet, hvor i stedet Bruxelles I-forordningen vil blive anvendt.

3. Europaparlamentet

Forslaget er behandlet i henhold til proceduren i EF-traktatens artikel 300. Europaparlamentet høres derfor ikke over forslaget til Fællesskabets undertegnelse af konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen, men skal høres om spørgsmålet om Fællesskabets tiltræden af konventionen og protokollen.

4. Høring

Forslaget til rådsafgørelse har ikke været sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde

Sagen har ikke tidligere været forelagt Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

6. Subsidiaritetsprincippet

Forslaget ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Som anført under punkt 1 er forslaget til Rådets afgørelse vedrørende undertegnelse og indgåelse af konventionen om mobilt udstyr og flymaterielprotokollen, i det omfang Fællesskabet har eksternt kompetence i medfør af Bruxelles 1-forordningen og konkursforordningen, omfattet af det danske forbehold vedrørende retlige og indre anliggender.

Danmark deltager således ikke i en kommende vedtagelse af afgørelsen, som ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 4: Trusselsvurdering vedrørende terrorisme

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001 tilsluttede Rådet sig nogle nærmere retningslinjer for udarbejdelse af rapporter vedrørende trusselsvurderingen for så vidt angår terrorisme.

Med udgangspunkt heri og på baggrund af bidrag fra medlemslandene fremlægger formandskabet halvårligt en analyse af trusselsvurderingen vedrørende terrorisme.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 forventes Rådet at tage den seneste trusselsvurdering vedrørende terrorisme til efterretning.

2. Indhold.

Den seneste trusselsvurdering er i lighed med tidligere halvårlige trusselsvurderinger udarbejdet på baggrund af bidrag fra medlemslandene. Trusselsvurderingen er fortrolig.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet har ikke betydning for trusselsvurderingen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Trusselsvurderingen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Trusselsvurderingen for andet halvår af 2002 blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 18. november 2002 og til Folketingets Retsudvalg den 20. november 2002

Dagsordenspunkt 5: Opdatering af liste over terroristorganisationer til brug for de retshåndhævende myndigheders samarbejde

Nyt notat.

1. Baggrund.

På det ekstraordinære rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 og det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 blev der vedtaget en række konklusioner vedrørende initiativer som led i en styrkelse af indsatsen mod terrorisme. Det blev i den forbindelse bl.a. besluttet, at der i rådsregi skal udarbejdes en oversigt over terroristorganisationer til brug for relevante myndigheder i medlemsstaterne med ansvar for bekæmpelse af terrorisme.

På denne baggrund er der i rådsregi fastsat nærmere retningslinjer for udarbejdelsen af en fortrolig oversigt over terroristorganisationer til brug for relevante myndigheder i medlemsstaterne med ansvar for bekæmpelse af terrorisme, ligesom der på baggrund af bidrag fra medlemslandene er udarbejdet en sådan oversigt. Oversigten opdateres halvårligt af formandskabet.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001 tog Rådet oversigten over terroristorganisationer udarbejdet under det daværende belgiske formandskab til efterretning.

En revideret oversigt forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager oversigten til efterretning.

2. Indhold.

Den opdaterede oversigt over terroristorganisationer til brug for relevante myndigheder i medlemslandene med ansvar for bekæmpelse af terrorisme er i lighed med tidligere versioner af oversigten udarbejdet på baggrund af bidrag fra medlemslandene. Oversigten er fortrolig.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidaritetsprincippet.

Subsidaritetsprincippet har ikke betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen om den første oversigt over terrororganisationer til brug for de relevante myndigheder i medlemslandene med ansvar for bekæmpelse af terrorisme blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt til Folketingets partier den 19. november 2001. Notatet blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 3. december 2001 og den 10. december 2001.

Dagsordenspunkt 6: Strategiske anbefalinger vedrørende terrorisme

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet den 28. – 29. januar 2002 tog Rådet en række strategiske anbefalinger vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme til efterretning. Samtidig blev der i Rådet opnået enighed om en række retningslinjer for den fremtidige udarbejdelse af strategiske anbefalinger på området.

En række strategiske anbefalinger med henblik på forebyggelse og bekæmpelse af terrorisme forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager disse anbefalinger til efterretning.

2. Indhold.

De seneste strategiske anbefalinger vedrører blandt andet udveksling af ikke-personlige oplysninger om utroværdige politiinformanter, der opererer i flere medlemsstater. De strategiske anbefalinger vedrører desuden udveksling af oplysninger om terrorangreb i medlemsstaterne, bekæmpelse af terrorisme i forbindelse med større sportsbegivenheder og sikkerheden i forbindelse med transport og opbevaring af eksplosivstoffer.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og strafferetligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen om retningslinierne for udarbejdelse af strategiske anbefalinger vedrørende terrorisme samt de første strategiske anbefalinger fremsat under det daværende belgiske formandskab blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets partier den 19. november 2001. Det aktuelle notat blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 3. december 2001 og den 10. december 2001.

Dagsordenspunkt 7: Europols årsberetning for 2002.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I medfør af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, vedtager Europols Styrelsesråd hvert år en beretning vedrørende Europols aktiviteter i det forudgående år. Årsberetningen forelægges for Rådet efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union.

Europols årsberetning for 2002 blev vedtaget af Europols Styrelsesråd på et møde den 10. – 11. april 2003, og årsberetningen forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Europols årsberetning for 2002 indeholder en beskrivelse af Europols aktiviteter det pågældende år.

Europols årsberetning for 2002 nævner blandt andet følgende væsentlige aktiviteter:

- Europols kriminalitetsbekæmpende indsats inden for de prioriterede områder: Bekæmpelse af terrorisme, forfalskning af euroen, narkotikarelateret kriminalitet, økonomisk kriminalitet og forbrydelser mod personer.
- Samarbejdet mellem Europol, de nationale enheder og forbindelsesofficererne.
- Udførelsen af støttefunktioner i forhold til medlemslandenes nationale myndigheder.
- Samarbejdet mellem Europol og tredjelande samt internationale organisationer.

Europols årsberetning for 2002 indeholder endvidere en beskrivelse af konkrete samarbejdsprojekter mellem medlemslandene og Europol.

3. Europa-Parlamentet.

Årsberetning for 2002 vil efter Rådets godkendelse blive sendt til Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der har ikke været foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 8: Ændring af Europols budget for 2003.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I medfør af Europol-konventionens artikel 35 vedtager Rådet budgettet for Europol efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om den Europæiske Union.

I overensstemmelse hermed blev Europols budget for 2003 vedtaget af Rådet den 13. juni 2002.

Europol har løbende ansøgt om økonomisk støtte til konkrete projekter fra finansieringsprogrammer i EU-regi.

I de årlige revisionsberetninger fra det fælles revisionsudvalg, der er etableret i medfør af Europol-konventionen, har udvalget kritiseret, at disse tilskud og de hertil svarende udgifter, ikke er medtaget i Europols budget, men er bogført og administreret via interimskonti. Det følger således af Europols finansforordning, at Europols budget skal indeholde særskilte afsnit vedrørende både indtægter og udgifter for så vidt angår aktiviteter, som finansieres helt eller delvist af andre end Europol selv.

På denne baggrund er der nu udarbejdet et forslag til ændring af Europols budget for 2003 med henblik på at bringe budgettet i overensstemmelse med finansforordningen og revisionsberetningerne fra det fælles revisionsudvalg.

Det forventes, at udkastet vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2003 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Ændringsforslaget indebærer, at der indsættes en ny indtægts- og en ny udgiftsartikel i Europols budget for 2003. Da det er uvist om Europol i 2003 vil modtage støtte til konkrete projekter fra EU-finansieringsprogrammer, er der ikke medtaget et egentligt beløb.

Finansieringstilskud til konkrete projekter vil skulle godkendes af Europols Styrelsesråd, og Styrelsesrådet vil således på et senere tidspunkt skulle tage stilling til de specifikke beløb i budgettet. Hvis det i tillæg til den finansiering, der modtages udefra, bliver nødvendigt for

Europol selv at bidrage til de pågældende projekter, eksempelvis med personale, vil disse udgifter blive afholdt inden for rammerne af det øvrige budget.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Forslag til Europols budget for 2003 blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle noter blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Dagsordenspunkt 9: Europols budget for 2004.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I medfør af Europol-konventionens artikel 35 vedtager Rådet efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union Europols budget senest den 30. juni året før regnskabsårets begyndelse.

Udkast til Europols budget for 2004 blev godkendt på et møde i Europols Styrelsesråd den 10. – 11. april 2003.

Det forventes, at udkastet vil blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

Udkastet til budget for 2004 er på € 58.759.000 (svarende til cirka 436 mio. kr.). Udkastet medfører en stigning i Europols budget på 5,8 % i forhold til budgettet for 2003.

Danmarks bidrag til Europols budget for 2004 vil udgøre € 1.059.562 (svarende til cirka 7,9 mio. kr.).

Budgetforøgelsen i forhold til 2003 skal ses i sammenhæng med de øgede udgifter i forbindelse med de nye medlemsstaters indtræden i EU. Når der bortses fra de godt 7 mio. euro, som er direkte knyttet til udvidelsen, er budgetforslaget for 2004 ca. 10 % lavere end budgettet for 2003.

Med det foreliggende forslag til budget for 2004 vil halvdelen af Europols merudgifter i forbindelse med udvidelsen blive afholdt inden for rammerne af den flerårige finansieringsplan for Europol (2003 – 2008).

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af udkastet til Europols budget for 2004.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Danmarks bidrag til Europol for budgetåret 2004 på € 1.059.562 (svarende til cirka 7,9 mio. kr.), herunder stigningen på € 75.370 (svarende til cirka 540.000 kr.) i forhold til Danmarks bidrag for budgetåret 2003, vil blive afholdt over Rigspolicehens budget.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 10: Europol's arbejdsprogram for 2004.

Nyt notat.

1. Baggrund.

I medfør af Europol-konventionens artikel 28, stk. 10, vedtager Europol's Styrelsesråd hvert år en plan for Europol's fremtidige aktiviteter. Arbejdsprogrammet forelægges for Rådet efter proceduren i afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

Udkastet til Europol's arbejdsprogram for 2004 blev vedtaget på et møde i Europol's Styrelsesråd den 10. – 11. april 2003. Udkastet forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Europol's arbejdsprogram for 2004 er udarbejdet på grundlag af Europol-konventionens bestemmelser om Europol's kompetence, udkastet til Europol's budget for 2004, samt den flerårige strategiske plan for Europol, der udarbejdes til brug for vedtagelsen de årlige budgetter.

Arbejdsprogrammet er begrænset til prioriterede projekter og aktiviteter, der tager sigte på at styrke Europol's operationelle støttefunktion i forhold til medlemslandenes retshåndhævende myndigheder og Europol's rolle som et ekspert- og rådgivningscenter for Den Europæiske Unions organer. Arbejdsprogrammet fremhæver i den forbindelse særligt Europol's opgave med henblik på hurtigt og effektivt at levere informationer og efterretninger af høj kvalitet til brug for grænseoverskridende efterforskninger m.v.

Bekæmpelse af terrorisme, narkotikarelateret kriminalitet, forbrydelser mod personer og falskning af penge vil ifølge arbejdsprogrammet være særligt prioriterede aktivitetsområder, og arbejdsprogrammet fremhæver endvidere vigtigheden af at udvikle Europol's informationssystem.

Endelig afspejler arbejdsprogrammet Europol's opgaver i forbindelse med de nye medlemsstaters indtræden i EU.

3. Europa-Parlamentet.

Europol's arbejdsprogram for 2004 har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Europols arbejdsprogram for 2004 har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg eller Europaudvalg.

Europols arbejdsprogram for 2003 blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2003.

Dagsordenspunkt 11: Årsrapporten fra Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk for 2002.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. maj 2001. Netværket består af kontaktpunkter udpeget af medlemsstaterne. Netværket skal ifølge rådsafgørelsen bidrage til udviklingen af initiativer med henblik på kriminalitetsforebyggelse på EU-plan og støtte kriminalpræventive aktiviteter på lokalt og nationalt niveau. Det er i den forbindelse forudsat, at netværket især skal beskæftige sig med ungdoms- og bykriminalitet samt narkotikarelateret kriminalitet.

Endvidere fremgår det af rådsafgørelsen, at netværket hvert år skal orientere Rådet om sine aktiviteter og angive, hvilke områder der vil blive prioriteret i det kommende år.

Netværkets årsrapport for 2002 forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager rapporten til efterretning og samtidig vedtager en række konklusioner i anledning af årsrapporten.

2. Indhold.

Årsrapporten indeholder en redegørelse for netværkets aktiviteter i 2002. Endvidere beskrives netværkets arbejdsprogram for 2003-2004, herunder de prioriterede aktivitetsområder.

Det understreges i årsrapporten, at netværket gennem sin tværfaglige struktur vil bidrage effektivt til udviklingen af forskellige kriminalpræventive aspekter på EU-plan. I den forbindelse vil netværket bl.a. fokusere på indsamling og videreformidling af oplysninger om medlemsstaternes bedste praksis på en række kriminalpræventive områder.

I udkastet til rådskonklusioner understreges betydningen af det kriminalpræventive arbejde, idet Rådet samtidig udtrykker sin tilfredshed med netværkets indsats i 2002.

Endelig støtter Rådet de prioriterede arbejdsområder, som netværket har fastlagt, og opfordrer samtidig til, at der fastlægges konkrete målsætninger for netværket bl.a. med henblik på evalueringen af netværket i 2004.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har ikke været hørt i sagen, men i henhold til rådsafgørelsen af 28. maj 2001 vil årsrapporten blive oversendt til Europa-Parlamentet efter Rådets godkendelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Netværkets årsrapport og udkastet til Rådets konklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg eller Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 12: Tredje statusrapport om den gensidige evaluering af medlemsstaternes indsats med henblik på bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Rådet vedtog den 5. december 1997 en fælles aktion vedrørende indførelse af en ordning for evaluering af, hvordan de internationale forpligtelser med hensyn til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.

Under henvisning hertil er der igangsat en evaluering af de retshåndhævende myndigheders indsats som led i bekæmpelsen af ulovlig narkotikahandel. Formålet er at evaluere, hvordan internationale instrumenter vedrørende retshåndhævelse på narkotikaområdet udmøntes og efterleves i de enkelte medlemsstater.

Det følger af den fælles aktion, at formandskabet regelmæssigt skal informere Rådet om evalueringsresultaterne. Den første af tre statusrapporter for den igangværende evaluering blev forelagt til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002, mens den anden statusrapport blev forelagt til orientering på rådsmødet (retlig og indre anliggender) den 20. december 2002.

Den tredje – og sidste – statusrapport, der vedrører evalueringen af Storbritannien, Finland, Holland, Frankrig og Portugal, forventes forelagt til orientering på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003.

2. Indhold.

Evalueringen af de enkelte medlemsstater foretages af særligt udpegede ekspertgrupper på tre personer i samarbejde med Rådssekretariatet. På baggrund af besvarelsen af et omfattende spørgeskema samt en uges besøg i de enkelte medlemsstater udarbejdes en evalueringsrapport, der dels indeholder en række henstillinger til den pågældende medlemsstat dels en række generelle anbefalinger, f.eks. med henblik på initiativer på EU-plan.

På baggrund af ekspertgruppernes rapporter om de enkelte lande udarbejder formandskabet en rapport, der indeholder en sammenfatning af landerapporterne og henstillingerne i forbindelse hermed.

Statusrapportens anbefalinger vedrører områder, som må antages at have relevans for samtlige medlemsstater. Det anbefales således, at medlemsstaterne tager en række eksempler på god praksis i de evaluerede medlemsstater op til nærmere overvejelse, herunder initiativer med henblik på bekæmpelse af lejlighedsvist misbrug af syntetisk narkotika blandt unge.

Det anbefales endvidere, at medlemsstaterne i samarbejde med Europol øger de retshåndhævende myndigheders kendskab til, hvilke former for bistand Europol kan tilbyde, ligesom rapporten indeholder en række anbefalinger vedrørende organiseringen af medlemsstaternes retshåndhævende myndigheder og brugen af særlige efterforskningsteknikker.

3. Europa-Parlamentet.

Statusrapporten vil blive oversendt Europa-Parlamentet til orientering.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af statusrapporten.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Statusrapporten har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Statusrapporten har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg eller Europaudvalg.

Den senest statusrapport blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. december 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 11. december 2002.

Dagsordenspunkt 13: Handlingsplan for samarbejdet mellem EU og Balkan-landene på narkotikaområdet.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det har igennem en årrække kunnet konstateres, at Balkan-landene indgår som vigtige led i en række af de væsentligste transitruter for organiseret narkotikasmugling, herunder særligt smugling af heroin fra Centralasien til EU.

Særligt i lyset af den genoptagne heroinproduktion i Afghanistan og den heraf følgende stigning i mængden af heroin, der via Balkan-landene illegalt bringes ind i EU, har det græske formandskab fremlagt et forslag til en handlingsplan for samarbejdet mellem EU og Balkan-landene vedrørende bekæmpelse af narkotika.

Der er tidligere udarbejdet tilsvarende handlingsplaner for blandt andet landene i Centralasien.

Forslaget til handlingsplan forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på godkendelse og efterfølgende drøftelse med de berørte lande.

2. Indhold.

Handlingsplanen vedrører samarbejde mellem EU og Balkan-landene på områderne strategisk planlægning, lovgivning og institutionsopbygning, retshåndhævelse og juridisk samarbejde, prækursorer og kontrol med ulovlig medicin, hvidvask af penge, efterspørgselsreduktion samt general erfaringsudveksling.

Finansiering af aktiviteterne på de enkelte samarbejdsområder vil blandt andet kunne ske via EU's finansieringsprogrammer og via medlemsstaternes bilaterale samarbejdsprogrammer.

3. Europa-Parlamentet.

Forslaget har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 14: Implementeringsplan vedrørende efterspørgsels- og udbudsreduktion på narkotikaområdet.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det Europæiske Råd godkendte på sit møde i december måned 1999 Den Europæiske Unions narkotikastrategi 2000-2004, der fastlægger de overordnede retningslinjer og mål for Den Europæiske Unions indsats på narkotikaområdet.

Ifølge narkotikastrategiens pkt. III 5 er det et af strategiens mål at styrke bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, ulovlig handel med narkotika og hermed forbunden organiseret kriminalitet samt andre former for narkotikakriminalitet.

Endvidere er formålet med strategien at styrke politi- og toldsamarbejdet samt det retlige samarbejde mellem medlemsstaterne.

På sit møde i juni måned 2000 godkendte Det Europæiske Råd EU's narkotikahandlingsplan, som konkretiserer målsætningerne i narkotikastrategien.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28.-29. november 2002 blev der opnået enighed om et oplæg fra det danske formandskab med henblik på den fortsatte gennemførelse af EU's narkotikastrategi og narkotikahandlingsplan.

I dette oplæg, der efterfølgende blev godkendt på Det Europæiske Råds møde i København i december måned 2002, anføres det, at der er et generelt behov for øget anvendelse af måldatoer og fastlagte frister for gennemførelsen af konkrete EU-initiativer, og at formandskabet for Rådet i samarbejde med Kommissionen derfor i løbet af foråret 2003 bør udarbejde implementeringsplaner, som fastlægger tidsrammerne, de specifikke aktiviteter og ansvaret for gennemførelsen af aktionerne på relevante fokusområder.

På den baggrund har det græske formandskab udarbejdet et udkast til implementeringsplan vedrørende efterspørgsels- og udbudsreduktion på narkotikaområdet, der tager sigte på gennemførelsen af en række af de initiativer, der er forudset i EU's narkotikahandlingsplan.

Udkastet til implementeringsplanen forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5.-6. juni 2003 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

I implementeringsplanen lægges der op til, at medlemslandene skal overveje at udvikle en national narkotikastrategi eller national handlingsplan på narkotikaområdet.

Endvidere forslås en yderligere udvikling af samarbejdet og informationsudvekslingen inden for rammerne af Det Europæiske Kriminalpræventive Netværk.

Herudover forslås det, at der nedsættes en ekspertgruppe, som skal udarbejde en fuldstændig oversigt over eksisterende tiltag vedrørende tidlig intervention mod narkotikaafhængighed. Formålet er at udvikle nye effektive forskningsprojekter for tidlig intervention, som kan styrke indsatsen mod narkotikaafhængighed.

For så vidt angår udbudsreduktionen af narkotika fokuseres der i implementeringsplanen på yderligere tiltag, som kan effektivisere informationsudvekslingen og det operative samarbejde mellem de retshåndhævende myndigheder i medlemslandene.

Med henblik på at styrke indsatsen mod udbudet af narkotika skal der herudover iværksættes en undersøgelse i medlemslandene af uddannelsen inden for de retshåndhævende myndigheder med hensyn til narkotikabekæmpelse. Der skal endvidere tages initiativ til at indlede forhandlinger om bilaterale aftaler mellem medlemslandene med henblik på udstationering af forbindelsesofficerer på narkotikaområdet.

Der skal herudover iværksættes tiltag til bekæmpelse af den narkotikarelaterede kriminalitet med særlig fokus på ungdomskriminaliteten i byområderne, ligesom der skal iværksættes en række yderligere tiltag mod indtægterne for narkotikahandel, herunder hvidvaskning af penge.

For så vidt angår samarbejdet med tredjelande lægges der i implementeringspapiret op til, at der skal udarbejdes en fuldstændig oversigt over de eksisterende initiativer og støtteforanstaltninger med henblik på bekæmpelse af narkotikahandel, og at der skal afholdes årlige evaluering- og samarbejds møder mellem EU og relevante tredjelande.

3. Europa-Parlamentet.

Implementeringsplanen har ikke været forelagt Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af implementeringsplanen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Implementeringsplanen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Implementeringsplanen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg eller Folketingets Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 15: Rådshenstillinger om tidlig forebyggelse af narkotikamisbrug og dermed forbundne skader blandt unge narkotikamisbrugere.

1. Indledning

Formandskabet har den 7. januar 2003 fremsat forslag til henstilling om tidlig forebyggelse af narkotikamisbrug og dermed forbundne skader blandt unge narkotikamisbrugere.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. - 6. juni 2003 med henblik på vedtagelse.

2. Formål og indhold

Henstillingen har hjemmel i EF-Traktatens artikel 152, stk. 4.

Medlemsstaterne opfordres til navnlig at lægge vægt på, at unge mennesker som er kommet ind i et narkotikamisbrug og risikerer at blive afhængige af stoffer bliver identificeret i tide, at overveje at udvikle metoder til at forebygge narkotikamisbrug og dermed forbundne skader på et tidligt tidspunkt, og til at foranledige at lokalsamfundene i den forbindelse spiller en aktiv rolle. Medlemsstaterne opfordres endvidere til, at man i forbindelse med forebyggelse blandt unge tager hensyn til kulturelle karakteristika, og er opmærksomme på risikotegn, der kan føre til et narkotikamisbrug, som f.eks. angst og aggressivitet, ligesom unge bør inddrages i planlægningen og udførelsen af forebyggelsesindsatsen. Såvel eksisterende som nye forebyggelsesprogrammer og strategier bør evalueres, og der bør udvikles yderligere redskaber til brug for de unges familier, lærere, personer inden for sports- og fritidsområdet, sundhedssektoren, politi og retsvæsen m.v. med henblik på indgriben overfor unges narkotikamisbrug. Tilsvarende bør medlemsstaterne være opmærksomme på mulighederne for relevant uddannelse inden for sundhedssektoren m.v. med henblik på bl.a. tidlig forebyggelse og bør udvikle redskaber, der gør det lettere for personer inden for sundhedssektoren og andre at identificere og vurdere unge i primær behandling og intervenere effektivt. Medlemsstaterne opfordres tillige til at drage omsorg for, at rådgivnings- og behandlingsmuligheder, der henvender sig til unge, er tilpasset disses behov og er let tilgængelige, og at medlemsstaterne udveksler informationer og erfaringer vedrørende forebyggelsesindsatsen.

Medlemsstaterne opfordres herudover til i samarbejde med Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug (EONN) og Kommissionen at overveje at udvikle en database med de mest relevante metoder og værktøjer vedrørende tidlig forebyggelse, at udarbejde en samlet oversigt over international litteratur på narkotikaområdet, og at foreslå nye retninger for forskningsprojekter med henblik på at styrke effektive forebyggelsesstrategier.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Forslaget skønnes at være i overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Udtalelse fra Europa-Parlamentet

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

5. Konsekvenser

Forslaget til henstilling indebærer ingen forpligtelser for medlemsstaterne og vil som udgangspunkt ikke medføre administrative eller statsfinansielle konsekvenser. I det omfang henstillingen kan understøtte nationale initiativer og bidrage til videreudviklingen af Fællesskabets indsats på narkotikaområdet, skønnes den at kunne påvirke sundhedsbeskyttelsesniveauet i positiv retning.

6. Høring

Forslaget har været i høring hos følgende organisationer:

Amtsrådsforeningen, Funktionærernes og Tjenestemændenes Fællesråd, Kommunernes Landsforening, Frederiksberg Kommune, Københavns Kommune, Landsorganisationen i Danmark, Lægeforeningen og Rådet for Socialt Udsatte.

Amtsrådsforeningen tager forbehold overfor forslagens eventuelle konsekvenser for sundhedsområdet der i Danmark er et regionalt kompetenceområde, samt at forslaget kan have økonomiske konsekvenser for det regionale niveau.

Den Almindelige Danske Lægeforening har ikke haft bemærkninger til forslaget.

Rådet for Socialt Udsatte tilslutter sig forslaget, men foreslår, at der inddrages et skadesreducerende sigte heri.

7. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 16: Eurojusts årsrapport for 2002.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Eurojust blev oprettet ved Rådets afgørelse af 28. februar 2002. Formålet med Eurojust er at lette samarbejdet mellem medlemsstaterne om efterforskning og retsforfølgning af alvorlige lovovertrædelser, der berører to eller flere medlemsstater. Hver medlemsstat udpeger et nationalt medlem af Eurojust. De nationale medlemmer udgør Eurojusts kollegium.

Efter artikel 28 i rådsafgørelsen vælger Eurojusts kollegium (de nationale medlemmer) en formand blandt de nationale medlemmer. Kollegiet kan desuden, hvis det skønnes nødvendigt, vælge en eller to næstformænd. Resultatet af valget forelægges Rådet til godkendelse. Formanden vælges for en periode på tre år, der kan forlænges én gang.

Det fremgår endvidere af artikel 28 i rådsafgørelsen, at formanden, der udøver sine beføjelser på vegne af kollegiet, leder kollegiets arbejde og fører tilsyn med den daglige ledelse, der varetages af Eurojusts administrerende direktør.

Efter artikel 32 i rådsafgørelsen forelægger formanden hvert år på kollegiets vegne Rådet en skriftlig redegørelse for Eurojusts virksomhed og for forvaltningen af Eurojust, herunder budgetforvaltningen.

Eurojusts årsrapport for 2002 forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager årsrapporten til efterretning og vedtager en række konklusioner i anledning af årsrapporten.

2. Indhold.

Eurojust har i sin årsrapport for 2002 bl.a. beskrevet sin virksomhed i 2002, sine mål for 2003 og hvilke emner, der udover arbejdet med konkrete retshjælpssager, vil blive prioriteret i Eurojusts arbejde i 2003. Eurojust har i den forbindelse oplyst, at målene for 2003 bl.a. er at øge de nationale myndigheders kendskab til Eurojust, at udvikle en metode til evaluering af planlægningen og sagsgangene i Eurojust, at udarbejde en kompetenceanalyse og at udarbejde anbefalinger til medlemsstaterne herom, at opstille nye og højere mål for kollegiets arbejde og administrationen af kollegiet samt at forberede de nye medlemsstaters indtræden i EU.

I udkastet til konklusioner i anledning af årsrapporten lægges der op til, at Rådet tager årsrapporten til efterretning, idet Rådet noterer, at Eurojust i færd med at fastlægge de strukturer og procedurer, som er nødvendige for at opfylde formålet med etableringen af Eurojust. Samtidig udtrykker Rådet sin støtte til Eurojusts mål og prioriteter for 2003, idet Rådet bemærker, at adgangen til nationale informationssystemer m.v. varierer fra medlemsstat til medlemsstat, og at de nationale medlemmer bør have adgang til de oplysninger, de har behov for.

Herudover henstilles det, at Europol og Eurojust etablerer et tæt samarbejde, og at medlemsstaterne giver de nationale medlemmer de nødvendige beføjelser.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ingen lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 17: Rådets konklusioner vedrørende det europæiske netværk for retlig efteruddannelse.

Nyt notat.

1. Baggrund

De nationale institutioner i EU-landene, der er ansvarlige for efteruddannelse af dommere m.v., har gennem flere år afholdt regelmæssige møder med henblik på at udveksle erfaringer og drøfte rammerne for etablering af et egentligt netværk blandt disse institutioner.

Under titlen European Judicial Training Network (EJTN) blev der den 12. – 14. oktober 2000 afholdt et seminar i Bordeaux. Seminaret havde karakter af en præsentation af netværket og dets charter. Charteret blev på seminaret underskrevet af fire lande, og netværket har siden da fungeret med et sekretariat etableret i Tyskland.

Det daværende franske formandskab fremsatte den 14. november 2000 forslag til en rådsafgørelse om oprettelse af et europæisk net for retlig efteruddannelse i EU-regi. Rådsafgørelsen blev fremsat med hjemmel i artikel 34, stk. 2 i Traktaten om den Europæiske Union.

På baggrund af de hidtidige forhandlinger om det franske forslag har det græske formandskab fremlagt et udkast til Rådets konklusioner vedrørende det europæiske netværk for retlig efteruddannelse.

Udkastet forventes fremlagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

I udkastet til Rådets konklusioner bemærkes det, at det efter Rådets opfattelse ikke på nuværende tidspunkt er nødvendigt at vedtage en eller flere bindende retsakter, der opretter et netværk for retlig efteruddannelse, og at det for nærværende vil være mest hensigtsmæssigt ikke at fortsætte behandlingen af det franske forslag, som rejser en række institutionelle spørgsmål og kompetencespørgsmål.

Det bemærkes endvidere, at der er behov for at styrke det eksisterende netværk (EJTN), og medlemsstaterne opfordres i den forbindelse til at inddrage de nationale aktører, der er ansvarlige for efteruddannelsen af dommere og anklagere m.v., idet netværket bør omfatte efteruddannelse vedrørende såvel civile som strafferetlige spørgsmål.

Endelig opfordrer Rådet til, at der etableres tætte forbindelser mellem netværket og EU's institutioner. Kommissionen opfordres i den forbindelse til at overveje, hvordan netværket kan støttes økonomisk, ligesom Kommissionen opfordres til inden udgangen af 2004 at udarbejde en rapport til Rådet om netværkets virke. På grundlag af denne rapport vil Rådet overveje, om forhandlingerne vedrørende det franske forslag bør genoptages.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har i en udtalelse af 11. marts 2003 tilkendegivet, at der bør etableres et netværk af offentlige institutioner med ansvar for efteruddannelsen af dommere m.v. i medlemsstaterne, samt at der bør gennemføres et pilotprojekt på området.

4. Høring

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget til rådskonklusioner.

5. Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet i på et møde i Specialudvalget vedrørende politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2002.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg.

Det franske forslag til en rådsafgørelse til oprettelse af et europæisk net for retlig uddannelse blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet

(retlige og indre anliggender) den 30. november – 1. december 2000. Aktuelle notater blev over-
sendt til udvalgene den 16. november 2000.

Dagsordenspunkt 18: Fælles holdning i forbindelse med tillægsprotokollen til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme (KOM (2003)253).

Nyt notat.

1. Baggrund.

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 besluttede Europarådets ministerkomité at nedsætte en tværfaglig arbejdsgruppe om international bekæmpelse af terrorisme. Arbejdsgruppen fik bl.a. til opgave at undersøge muligheden for at opdatere den europæiske konvention fra 1997 til bekæmpelse af terrorisme.

Den 13. februar 2003 vedtog Europarådets stedfortræderkomité en tillægsprotokol til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme. Med tillægsprotokollen ændres en række af konventionens bestemmelser.

Protokollen blev åbnet for undertegnelse i forbindelse med Ministerkomitéens 112. session den 15. maj 2003. Regeringen undertegnede i den forbindelse protokollen på Danmarks vegne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. maj 2003 præsenterede Kommissionen et forslag til en fælles holdning i forbindelse med tillægsprotokollen til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme KOM (2003) 253.

Udkastet til fælles holdning forventes behandlet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på om muligt at nå til enighed herom.

2. Indhold.

Tillægsprotokollen til den europæiske konvention om bekæmpelse af terrorisme indebærer en begrænsning af mulighederne for at afslå udlevering i medfør af den europæiske udleveringskonvention af 13. marts 1957, som samtlige EU lande har tiltrådt.

Den europæiske udleveringskonvention indeholder i artikel 28, stk. 3 en bestemmelse, hvorefter de kontraherende stater har mulighed for at indgå bilaterale eller multilaterale aftaler med andre lande med henblik på at supplere bestemmelserne i konventionen eller forbedre anvendelsen af principperne i konventionen. Kontraherende stater, der ønsker at anvende denne mulighed, skal underrette generalsekretæren for Europarådet herom.

Efter udkastet til fælles holdning bemyndiges formandskabet til overfor generalsekretæren for Europarådet at erklære, at medlemsstaterne i den Europæiske Union har forpligtet sig til senest fra den 1. januar 2004 i deres indbyrdes forhold at anvende bestemmelserne i rammeafgørelsen af 13. juni 2002 om den europæiske arrestordre m.v. i stedet for den europæiske udleveringskonvention og de konventioner og protokoller, der supplerer denne, herunder terrorismekonventionen og tillægsprotokollen til denne konvention. Samtidig oplyses det, at Frankrig har erklæret at ville behandle udleveringsbegæring modtaget før den 1. november 1993 i henhold til det regelsæt, der er gældende før den 1. januar 2004, og at Østrig og Italien har erklæret at ville behandle udleveringsbegæring modtaget før den 7. august 2002 i henhold til det regelsæt, der er gældende før den 1. januar 2004.

3. Europa-Parlamentet.

Der er ikke foretaget høring af Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af forslaget til fælles holdning.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at være af betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Forslaget til fælles holdning har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til fælles erklæring fra medlemsstaterne i forbindelse med undertegnelsen af ændringsprotokollen til terrorismekonventionen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. maj 2003. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 25. og den 28. april 2003.

Dagsordenspunkt 19: Rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På sit møde i december måned 1998 godkendte Det Europæiske Råd en handlingsplan udarbejdet af Rådet og Kommissionen med henblik på gennemførelse af Amsterdam-traktatens bestemmelser om et område med frihed, sikkerhed og retfærdighed. Et af formålene med planen er, at der gennem fælles handling inden for det politimæssige og strafferetlige samarbejde skal iværksættes en intensiveret indsats for blandt andet at forebygge og bekæmpe organiseret kriminalitet, navnlig terrorisme, menneskehandel, overgreb mod børn, ulovlig våbenhandel, korruption samt svig.

Målet skal blandt andet nås gennem et tættere samarbejde mellem medlemslandenes politimyndigheder og de retlige myndigheder. Det fremgår af handlingsplanen, at der inden to år efter Amsterdam-traktatens ikrafttræden bør iværksættes en proces med henblik på at forenkle procedurene for gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager.

I forbindelse med Det Europæiske Råds møde i Tampere den 15. - 16. oktober 1999 blev rammerne for det fremtidige arbejde med henblik på gensidig anerkendelse af kendelser og domme i straffesager fastlagt, jf. konklusionernes pkt. 33, 36 og 37, der har følgende indhold:

”33. En øget gensidig anerkendelse af retsafgørelser og domme vil sammen med den nødvendige indbyrdes tilnærmelse af lovgivningen kunne lette samarbejdet mellem myndighederne og fremme den retlige beskyttelse af den enkeltes rettigheder. Det Europæiske Råd støtter derfor princippet om gensidig anerkendelse, der efter dets mening bør være hjørnестenen i det retlige samarbejde inden for EU på både det civilretlige og det strafferetlige område. Princippet bør gælde for såvel domme som andre afgørelser truffet af retlige myndigheder.”

”36. Princippet om gensidig anerkendelse bør også gælde kendelser, der afsiges under straffesagens forberedelse, især når de giver de kompetente myndigheder mulighed for hurtigt at sikre bevismateriale og beslaglægge aktiver, der let kan flyttes; bevismateriale, der på lovlig vis er indsamlet af myndighederne i en medlemsstat, bør kunne fremlægges for domstolene i de øvrige medlemsstater under hensyn til de dér gældende regler.”

”37. Det Europæiske Råd anmoder Rådet og Kommissionen om inden december 2000 at vedtage et program med foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse. I forbindelse med dette program bør der også sættes et arbejde i gang med hensyn til et europæisk tvangsfuldbyrdsdokument og de aspekter af retsplejen, som det skønnes nødvendigt at vedtage fælles minimumsstandards for, således at princippet om gensidig anerkendelse lettere kan gennemføres under overholdelse af medlemsstaternes grundlæggende retsprincipper.”

Rådet vedtog den 29. november 2000 i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Tampere et program for foranstaltninger med henblik på gennemførelse af princippet om gensidig anerkendelse af afgørelser i straffesager. Pkt. 3.3. i programmet har følgende ordlyd:

”Mål: Forbedre fuldbyrdelsen i en medlemsstat af en afgørelse, truffet i en anden medlemsstat, om konfiskation, navnlig med henblik på tilbagelevering til offeret for en strafbar handling under hensyntagen til den europæiske konvention af 8. november 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Foranstaltning nr. 18: Undersøge navnlig hvorvidt de i artikel 18 i 1990-konventionen fastsatte grunde til nægtelse af fuldbyrdelse af en konfiskationsforanstaltning alle er forenelige med princippet om gensidig anerkendelse, og hvordan man, uden at dette berører Fællesskabets beføjelser, kan forbedre mulighederne for anerkendelse og umiddelbar fuldbyrdelse i en medlemsstat af en afgørelse truffet af en anden medlemsstat med henblik på at beskytte offerets interesser, når en sådan afgørelse følger af straffedommen.”

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002 blev der opnået politisk enighed om et forslag til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af aktiver eller bevismidler. Rammeafgørelsen forpligter medlemsstaterne til at fuldbyrde afgørelser om beslaglæggelse, der er truffet i en anden medlemsstat.

På denne baggrund har Danmark i forbindelse med det danske formandskab i 2. halvår af 2002 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om fuldbyrdelse i Den Europæiske Union af afgørelser om konfiskation.

Forslaget er offentliggjort i EF-Tidende den 2. august 2002 (EFT2002/C184/8).

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. december 2002 drøftede Rådet spørgsmålet om deling af konfiskerede aktiver.

Forslaget til rammeafgørelse forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet helt eller delvist når til politisk enighed om rammeafgørelsen.

2. Indhold.

Forslaget, der er udarbejdet med hjemmel i artikel 31, litra a), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), indebærer, at afgørelser om konfiskation afsagt i en medlemsstat som udgangspunkt skal anerkendes af den medlemsstat, der skal gennemføre afgørelsen, uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående på samme måde, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Herudover indeholder forslaget bestemmelser om deling af konfiskerede aktiver.

Artikel 1 fastslår, at rammeafgørelsen ikke indebærer nogen ændring af medlemsstaternes pligt til at respektere de grundlæggende rettigheder og de grundlæggende retsprincipper, der er fastlagt i artikel 6 i TEU.

Forslagets artikel 2 indeholder definitioner af de begreber, der anvendes i rammeafgørelsen.

”Udstedelsesstaten” defineres som den medlemsstat, hvor en domstol har truffet en afgørelse om konfiskation i forbindelse med en straffesag.

”Fuldbyrdesstaten” er den medlemsstat, hvor en afgørelse om konfiskation er sendt til med henblik på fuldbyrdelse.

”Afgørelse om konfiskation” defineres som en endelig sanktion eller foranstaltning pålagt af en domstol efter en retssag vedrørende en eller flere forbrydelser, og som medfører en endelig berøvelse af formuegoder.

Et ”formuegode” defineres som et formuegode af enhver art som fast ejendom, løsøre samt juridiske dokumenter, der beviser adkomst til eller rettigheder over formuegoder, som domstolen i udstedelsesstaten har besluttet udgør udbyttet af en lovovertrædelse eller et aktiv, der helt eller delvist svarer til værdien af dette udbytte, eller redskaber eller genstande anvendt i forbindelse med en sådan lovovertrædelse, eller som domstolen i udstedelsesstaten har besluttet skal konfiskeres med hjemmel i bestemmelser om udvidet konfiskation som defineret i udkastet til rammeafgørelse om konfiskation af udbytte, redskaber eller formuegoder fra straf-

bart forhold, eller skal konfiskeres med hjemmel i andre bestemmelser om udvidet konfiskation.

”Udbytte” defineres som enhver økonomisk fordel, der kan bestå af alle former for formuegoder, som stammer fra lovovertrædelser.

Endelig defineres ”redskaber” som enhver form for formuegode, der anvendes eller påtænkes anvendt til at begå en eller flere forbrydelser.

Efter artikel 3 skal medlemsstaterne meddele Rådssekretariatet, hvilke nationale myndigheder, der er kompetente til at udstede og fuldbyrde afgørelser i medfør af rammeafgørelsen.

Efter artikel 4 kan afgørelser om konfiskation fremsendes direkte fra den udstedende myndighed til den fuldbyrdende myndighed i den medlemsstat, hvor den fysiske eller juridiske person, over for hvem afgørelsen er truffet, har ejendom eller indkomst, normalt har bopæl, eller hvor den juridiske person er indregistreret eller har hovedsæde. Ved fremsendelsen skal der vedlægges den i bilaget til rammeafgørelsen optrykte attest. Den kompetente myndighed i udstedelsesstaten, der har truffet afgørelse om konfiskation, skal undertegne attesten og erklære, at oplysningerne er korrekte. Attesten indeholder blandt andet oplysninger om den person og den lovovertrædelse, som afgørelsen vedrører.

Artikel 5 fastlægger anvendelsesområdet for rammeafgørelsen. Anvendelsesområdet er fastlagt efter de samme principper som i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre m.v. og udkastet til rammeafgørelse om gennemførelse i Den Europæiske Union af kendelser om indefrysning af formuegoder eller bevismidler.

Der sondres således for så vidt angår anvendelsesområdet mellem forbrydelser på en såkaldt positiv-liste og andre forbrydelser. Positiv-listen omfatter blandt andet terrorisme, menneskehandel, seksuel udnyttelse af børn og børnepornografi, ulovlig handel med narkotika, ulovlig handel med våben, bestikkelse, svig, hvidvaskning, falskmøntneri, miljøkriminalitet, menneskesmugling, manddrab, racisme, bortførelse og bedrageri. Listen er udarbejdet med udgangspunkt i de lovovertrædelser, som er omfattet af Europol-konventionen og bilaget til denne konvention.

Hvis afgørelsen om konfiskation vedrører en forbrydelse på listen, og denne forbrydelse kan medføre frihedsstraf inden for en strafferamme på mindst tre år i domsstaten, gælder der ikke noget krav om dobbelt strafbarhed, d.v.s. at forholdet ikke nødvendigvis skal være strafbart i fuldbyrdsstaten.

For så vidt angår forbrydelser, der ikke er omfattet af listen, vil kravet om dobbelt strafbarhed fortsat finde anvendelse, men det understreges, at anvendelsen af kravet om dobbelt strafbarhed skal anvendes fleksibelt, således at kravet om dobbelt strafbarhed anses for opfyldt, hvis de handlinger, der er grundlag for afgørelsen om konfiskation, helt eller delvist svarer til en lovovertrædelse i fuldbyrdelseslandet.

Rådet kan med enstemmighed beslutte at tilføje yderligere lovovertrædelser på listen.

Efter artikel 6 skal en afgørelse, der er fremsendt i overensstemmelse med artikel 4, anerkendes af fuldbyrdelsesstatens kompetente myndigheder uden yderligere formaliteter og gennemføres omgående, som hvis der havde været tale om en national afgørelse. Hvis anmodningen om konfiskation vedrører et bestemt formuegode, kan det aftales, at fuldbyrdelsesstaten kan fuldbyrde konfiskationen i form af et krav om at betale et pengebeløb, der svarer til værdien af formuegodet.

Fuldbyrdelsesstaten kan dog afslå anerkendelse og fuldbyrdelse, hvis der i medfør af artikel 7 er grundlag for at afslå fuldbyrdelsen, jf. nedenfor.

Artikel 7 omhandler de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten kan beslutte ikke at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

Det gælder for det første tilfælde, hvor den i artikel 4 nævnte attest ikke er udarbejdet, eller hvor der er alvorlige mangler ved attesten.

Dernæst kan fuldbyrdelsesstaten afslå fuldbyrdelsen, hvis det fastslås, at fuldbyrdelse vil være i strid med forbuddet mod dobbelt strafforfølgning.

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis den lovovertrædelse, som afgørelsen vedrører, ikke udgør en lovovertrædelse efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning, og lovovertrædelsen ikke er omfattet af positiv-listen i artikel 5.

Herudover kan fuldbyrdelsesstaten afslå at anerkende afgørelsen, hvis den person, som afgørelsen vedrører, nyder immunitet eller privilegier, der efter lovgivningen i fuldbyrdelsesstaten gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation.

Fuldbyrdelse kan desuden afslås, hvis tredjemands rettigheder gør det umuligt at fuldbyrde afgørelsen om konfiskation, eller hvis afgørelsen om konfiskation er truffet som udeblivelsesdom, og den berørte person ikke har været tilsagt personligt eller via en repræsentant til retssagen.

Fuldbyrdelse kan endvidere afslås, hvis afgørelsen om konfiskation er en følge af en lovovertrædelse, som efter fuldbyrdelsesstatens lovgivning helt eller delvist betragtes som begået på dennes territorium, eller hvor lovovertrædelsen er begået uden for udstedelsesstatens territorium, og fuldbyrdelsesstatens lovgivning ikke hjemler adgang til retsforfølgning for tilsvarende lovovertrædelser, når de er begået uden for fuldbyrdelsesstatens område.

Herudover kan fuldbyrdelse i visse tilfælde afslås, hvis afgørelsen om konfiskation er truffet i henhold til bestemmelser om udvidet konfiskation.

Endelig kan fuldbyrdelsesstaten afslå at anerkende og fuldbyrde afgørelsen, hvis der er indtrådt forældelse i fuldbyrdelsesstaten, og lovovertrædelsen hører under fuldbyrdelsesstatens jurisdiktion.

Udstedelsesstaten skal som udgangspunkt høres, inden fuldbyrdelsesstaten træffer beslutning om ikke at fuldbyrde en afgørelse om konfiskation.

Efter artikel 8 skal medlemsstaterne gennemføre regler, der gør det muligt for interesserede parter, herunder tredjemand i god tro, at råde over retsmidler med opsættende virkning i forbindelse med anerkendelse og fuldbyrdelse af en afgørelse om konfiskation. Klagen skal behandles af en domstol i enten udstedelsesstaten eller fuldbyrdelsesstaten i overensstemmelse med den relevante stats nationale ret, idet der dog ikke er adgang til at indgive klage over afgørelsens substans i fuldbyrdelsesstaten. Fuldbyrdelsesstaten har pligt til at træffe de nødvendige forholdsregler for at sikre de berørte aktivers tilstedeværelse, mens sagen afgøres.

Artikel 9 vedrører de tilfælde, hvor fuldbyrdelsesstaten kan udsætte fuldbyrdelsen af en afgørelse om konfiskation. Dette kan ske, hvis afgørelsen om konfiskation er påklaget, jf. artikel 8 ovenfor, eller hvis fuldbyrdelsen vil skade en igangværende strafferetlig efterforskning i fuldbyrdelsesstaten. Herudover kan fuldbyrdelsen udsættes, hvis fuldbyrdelsesstaten finder det nødvendigt at oversætte afgørelsen om konfiskation.

Udstedelsesstaten skal straks underrettes om en beslutning om at udsætte fuldbyrdelsen af afgørelsen, og fuldbyrdelseslandet skal sørge for straks at fuldbyrde afgørelsen, når der ikke længere er grundlag for at udsætte fuldbyrdelsen.

Artikel 10 omhandler den situation, hvor fuldbyrdelsesstaten modtager flere anmodninger om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, og den berørte person ikke har tilstrækkelige midler til, at alle afgørelser om konfiskation kan fuldbyrdes. I sådanne tilfælde skal fuldbyrdelsesstaten beslutte, hvilke afgørelser der skal fuldbyrdes. Afgørelsen skal træffes under behørig

hensyntagen til alle forhold, herunder lovovertrædelsernes grovhed, og om det konfiskerede beløb skal anvendes til dækning af erstatningskrav.

Artikel 11 indebærer, at det som hovedregel er fuldbyrdelseslandets lovgivning, der finder anvendelse på fuldbyrdelsen, dog således at afgørelser om konfiskation over for juridiske personer skal fuldbyrdes, selv om fuldbyrdelsesstaten ikke kan pålægge juridiske personer straf-feretligt ansvar. Herudover kan fuldbyrdelsesstaten ikke anvende forvandlingsstraf, medmindre udstedelsesstaten har givet samtykke hertil. Hvis en del af beløbet i tilfælde af udbyttekonfiskation inddrives i en anden stat, skal dette beløb fratrækkes det beløb, der konfiskeres i fuldbyrdelsesstaten.

Ifølge artikel 12 kan såvel fuldbyrdelsesstaten som udstedelsesstaten træffe afgørelse om benådning eller amnesti, hvorimod alene udstedelsesstaten kan tage stilling til en ansøgning om fornyet prøvelse af afgørelsen.

Efter artikel 13 skal fuldbyrdelsesstaten straks afslutte fuldbyrdelsen af afgørelsen, hvis der fra udstedelsesstaten modtages underretning om en beslutning eller foranstaltning, der medfører, at dommen ikke længere kan fuldbyrdes, eller hvis anmodningen om fuldbyrdelse af andre grunde trækkes tilbage.

Ifølge artikel 14 skal en endnu ikke fastsat del af det konfiskerede beløb tilfalde fuldbyrdelsesstaten, mens en endnu ikke fastsat procentdel af de konfiskerede midler over dette beløb tilbageføres til udstedelsesstaten, medmindre andet er aftalt mellem udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten.

Den kompetente myndighed i fuldbyrdelsesstaten skal efter artikel 15 straks underrette udstedelsesstaten, når fuldbyrdelsen er gennemført, eller når hele eller dele af afgørelsen ikke fuldbyrdes.

Efter artikel 15a mister udstedelsesstaten retten til at fuldbyrde dommen, når den er fremsendt til fuldbyrdelsesstaten. Udstedelsesstaten overtager på ny retten til at fuldbyrde dommen, hvis fuldbyrdelsesstaten helt eller delvist afslår at fuldbyrde dommen, træffer afgørelse om benådning eller giver underretning om, at hele eller dele af dommen ikke er fuldbyrdet, eller at anmodningen om fuldbyrdelse trækkes tilbage.

Attesten, der fremsendes sammen med afgørelsen om konfiskation, jf. artikel 4, skal efter artikel 16 oversættes til fuldbyrdelsesstatens officielle sprog.

Artikel 17 indebærer, at fuldbyrdelsesstaten bortset fra de i artikel 14 nævnte tilfælde ikke kan kræve omkostninger dækket af udstedelsesstaten.

Artikel 18 fastslår, at rammeafgårelsen ikke berører anvendelsen af gunstigere bestemmelser om fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation i andre aftaler eller ordninger mellem medlemsstaterne.

Artikel 19 og 20 vedrører rammeafgårelsens gennemførelse og ikrafttræden.

4. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 20. november 2002 afgivet udtalelse om forslaget. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat enkelte ændringsforslag og i øvrigt støttet forslaget til rammeafgårelse.

5. Høring.

Forslaget har været drøftet på møder med deltagelse af blandt andet Rigspolitichefen, Rigsadvokaten og Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet.

Forslaget er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Roskilde, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet, Amnesty International samt Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Rigspolitichefen, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Landsforeningen af beskikkede advokater, Advokatrådet og Det Danske Center for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har meddelt, at man ikke finder anledning til at udtale sig om forslaget, Rigspolitichefen har oplyst, at Rigspolitiet ikke har politifaglige bemærkninger til forslaget, Den danske Dommerforening og Dommerfuldmægtigforeningen har meddelt, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger. Det Danske Center for Menneskerettigheder har meddelt, at forslaget ikke giver Centret anled-

ning til bemærkninger af menneskeretlig art. Politidirektøren i København har meddelt, at forslaget ikke giver anledning til bemærkninger udover visse sproglige ændringsforslag.

Landsforeningen af beskikkede advokater har henledt opmærksomheden på, at forslaget vil medføre, at man for så vidt angår en meget bred vifte af lovovertrædelser opgiver kravet om dobbelt strafbarhed, at der i forhold til den nuværende konvention om straffedommes internationale retsvirkninger er flere sikkerhedsgarantier, som vil bortfalde ved forslagets gennemførelse, og at der kan være afgørende betænkeligheder ved uden videre at acceptere afgørelser, der er afsagt af andre nationale domstole. Foreningen kan derfor ikke anbefale forslaget.

Advokatrådet har anført, at den foreslåede rammeafgørelse indebærer, at danske domstole i fremtiden vil være forpligtet til at fuldbyrde konfiskationsafgørelser truffet i andre EU-lande uden nogen selvstændig vurdering af sagen. Endvidere indebærer rammeafgørelsen, at danske domstole vil være forpligtet til at gennemføre udenlandske afgørelser om konfiskation i tilfælde, hvor der ikke efter dansk ret ville være hjemmel til at foretage konfiskation, eller hvor det forhold, der danner grundlag for anmodningen, ikke er strafbart i Danmark.

Advokatrådet finder, at kravet om dobbelt strafbarhed som betingelse for at imødekomme udenlandske anmodninger om konfiskation m.v., fortsat bør finde anvendelse. Baggrunden er, at der ikke er en sådan ensartethed i lovgivningerne i de nuværende og kommende EU-lande, at danske domstole uden forudgående prøvelse af forholdet bør have pligt til at udføre en udenlandsk beslutning. Advokatrådet finder endvidere, at Danmark bør afvente de anbefalinger, som det Jurisdiktionsudvalg, der blev nedsat af Justitsministeriet den 11. juli 2002, fremkommer med, før Danmark tiltræder rammeafgørelsen.

Advokatrådet har anbefalet, at begrebet konfiskation, der i udkastet er defineret som en "sanktion eller foranstaltning" der pålægges af en domstol ændres, således at ordet "sanktion" udgår af definitionen. Baggrunden herfor er, at konfiskation efter dansk ret ikke er en sanktion i betydningen straf. Advokatrådet bemærker endvidere, at opstillingen i artikel 5 af den række af forbrydelser, der uden krav om dobbelt strafbarhed skal kunne begrunde konfiskation, er for upræcis og foreslår, at listen i artikel 5 udfyldes af samtlige medlemslande ved som bilag til rammeafgørelsen at medtage en udtømmende liste for hver medlemsland over de bestemmelser, der falder inden for de forbrydelsestyper, der opregnes i artikel 5. Advokatrådet finder det endvidere af afgørende betydning, at såvel attesten som den bagvedliggende afgørelse oversættes af hensyn til fuldbyrdelseslandets muligheder for at prøve, om der er uoverensstemmelse mellem attesten og den bagvedliggende afgørelse. Advokatrådet stiller endelig spørgsmålstegn ved bestemmelsen i artikel 7, stk. 2, litra g, hvorefter anmodning om fuldbyrdelse kan afslås, hvis de judicielle myndigheder i fuldbyrdelseslandet har besluttet enten ikke at indlede retsforfølgning for den lovovertrædelse, der er grundlag for an-

modningen, eller når personen i en medlemsstat har været genstand for en endelig afgørelse for samme forhold, som udelukker yderligere retsforfølgning, idet bestemmelsen efter Advokatrådets opfattelse nok er rimelig, men skaber en situation, hvor personer der i fuldbyrdelseslandet har været sigtet for strafbart forhold stilles bedre, end personer der i fuldbyrdelseslandet ikke har været sigtet fordi forholdet der ligger til grund for anmodningen, ikke er strafbart efter fuldbyrdelseslandets lovgivning.

6. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

7. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse er ikke i strid med subsidiaritetsprincippet.

8. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Efter § 1 i lov nr. 323 af 4. juni 1986, som ændret ved lov nr. 291 af 24. april 1996 og lov nr. 280 af 25. april 2001, om international fuldbyrdelse af straf m.v., kan udenlandske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes her i landet, og danske afgørelser om straf m.v. fuldbyrdes i udlandet efter reglerne i loven.

Danmark ratificerede den 3. marts 1971 den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommens internationale retsvirkninger. Herudover har Danmark ratificeret FN-konventionen af 20. december 1998 imod ulovlig handel mod narkotika og psykotrope stoffer samt Europarådets konvention af 8. december 1990 om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold.

Efter § 4 i lov om international fuldbyrdelse af straf kan afgørelser, som er omfattet af den europæiske konvention om straffedommens internationale retsvirkninger, fuldbyrdes efter reglerne i konventionens afsnit II, jf. afsnit I. Efter artikel 2 i konventionen finder afsnit II blandt andet anvendelse på afgørelser om konfiskation.

Herudover følger det af § 5a i lov om international fuldbyrdelse af straf, at afgørelser om konfiskation, som er omfattet af FN-konventionen imod ulovlig narkotikahandel og psykotrope stoffer eller den europæiske konvention om hvidvaskning, efterforskning samt beslaglæggelse og konfiskation af udbyttet fra strafbart forhold, kan fuldbyrdes efter reglerne i lovens kapitel

3, når konventionens betingelser er opfyldt. Henvisningen til kapitel 3 indebærer, at afgørelser om konfiskation, der er omfattet af de to konventioner, kan fuldbyrdes på samme måde som afgørelser, der er omfattet af den europæiske konvention om straffedommens internationale retsvirkninger.

I lovens kapitel 4 er der fastsat fælles regler om behandlingen af sager om fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser i Danmark. Det følger således af § 6, at sager, som skal afgøres af en domstol her i landet, indbringes for byretten på det sted, hvor den pågældende bor. I øvrigt gælder i henhold til lovens § 7 retsplejelovens regler om straffesagers behandling for retten, i det omfang konventionen og loven ikke indeholder modstående regler.

For så vidt angår fuldbyrdelse af afgørelser truffet i de øvrige nordiske lande finder lov om samarbejde mellem Finland, Island, Norge eller Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. anvendelse, jf. lov nr. 214 af 31. maj 1963, som ændret ved lov nr. 322 af 4. juni 1986, lov nr. 291 af 24. april 1996, lov nr. 433 af 31. maj 2000 samt lov nr. 280 af 25. april 2001.

Efter lovens § 1 kan afgørelser om konfiskation, som er truffet i Finland, Island, Norge eller Sverige, fuldbyrdes her i landet, ligesom danske afgørelser om konfiskation kan fuldbyrdes i de øvrige nordiske lande.

I medfør af lovens § 17 finder fuldbyrdelse sted efter begæring fra vedkommende myndighed i Finland, Island, Norge eller Sverige. Det er efter § 18 en betingelse for fuldbyrdelse, at afgørelsen kan fuldbyrdes i det land, hvor afgørelsen er truffet.

Efter § 20 sker fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation i overensstemmelse med dansk ret, herunder de danske regler om benådning. For så vidt angår forældelse af adgangen til fuldbyrdelse gælder alene reglerne i det land, hvor afgørelsen om konfiskation er truffet.

Ved cirkulære nr. 220 af 16. december 1963, som ændret ved cirkulære nr. 148 af 3. august 1994, er der i tilslutning til loven fastsat en række supplerende bestemmelser om samarbejdet med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v.

Efter § 12, jf. § 6, i cirkulæret sker gennemførelse her i landet af afgørelser om konfiskation truffet i Finland, Island, Norge og Sverige efter begæring fra de relevante myndigheder i de nævnte lande. Politiet i den politikreds, hvor den pågældende har bopæl eller ophold, afgør om begæringen bør imødekommes.

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at gennemføre princippet om gensidig anerkendelse på afgørelser om konfiskation. Hensigten er, at en afgørelse om konfiskation truffet i ét

medlemsland skal anerkendes og fuldbyrdes på samme måde, som fuldbyrdelsen af nationale afgørelser om konfiskation.

Der vil efter forslaget til rammeafgørelse alene være begrænsede muligheder for at efterprøve en afgørelse om konfiskation truffet i en anden medlemsstat, ligesom fuldbyrdelse alene kan afslås under henvisning til én af de i rammeafgørelsen opregnede afslagsgrunde.

For så vidt angår afgørelser truffet uden for de nordiske lande giver de danske bestemmelser – sammenholdt med bestemmelserne i de tre ovennævnte konventioner – imidlertid de danske myndigheder en række muligheder for at afslå fuldbyrdelsen af en udenlandsk afgørelse om konfiskation. Det er således efter de gældende regler blandt andet mulighed for at afslå en anmodning om fuldbyrdelse af en afgørelse om konfiskation, hvis at det forhold, der ligger til grund for afgørelsen, ikke er strafbart her i landet.

Derimod vil afgørelser om konfiskation truffet i Finland, Island, Norge og Sverige som udgangspunkt automatisk blive anerkendt og fuldbyrdet, hvis betingelserne i lov om samarbejde med Finland, Island, Norge og Sverige angående fuldbyrdelse af straf m.v. er opfyldt.

Efter forslaget til rammeafgørelse vil kravet om dobbelt strafbarhed alene kunne gøres gældende, hvis den lovovertrædelse, som konfiskationen vedrører, ikke er omfattet af listen over lovovertrædelser i forslagets artikel 5. De danske myndigheder vil således ikke have mulighed for at efterprøve, om kravet om dobbelt strafbarhed er opfyldt, hvis afgørelsen om konfiskation vedrører en lovovertrædelse, der er omfattet af listen.

Uanset listen over lovovertrædelser er begrænset til forbrydelser, der må antages at være strafbare i alle medlemslande, herunder i Danmark, vil gennemførelse af rammeafgørelsens ordning, herunder gennemførelse af selve proceduren for fuldbyrdelse af afgørelser om konfiskation, indebære, at der fastsættes særlige regler herom i dansk ret.

For så vidt angår provenuet fra konfiskation tilfalder dette som udgangspunkt den danske statskasse både for så vidt angår danske afgørelser om konfiskation og i forbindelse med fuldbyrdelse af udenlandske afgørelser om konfiskation i Danmark. Den del af forslaget, der vedrører fordeling af de konfiskerede midler, og som indebærer, at det konfiskerede som udgangspunkt skal tilbageføres til domslandet, vil derfor kræve lovændringer.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Udkastet til rammeafgørelse tillige med et grundnotat om forslaget blev oversendt til Folketingets Retsudvalg den 21. november 2002 og til Folketingets Europaudvalg den 13. november 2002.

Herudover har udkastet til rammeafgørelse været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. december 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 11. og den 6. december 2002.

Dagsordenspunkt 20: Aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På baggrund af terrorangrebene i USA den 11. september 2001 blev der afholdt et ekstraordinært rådsmøde (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 20. september 2001 og et ekstraordinært møde i Det Europæiske Råd den 21. september 2001 med henblik på at drøfte mulighederne for at styrke bekæmpelsen af terrorisme. Rådet og Det Europæiske Råd vedtog i forbindelse hermed en række konklusioner vedrørende initiativer som led i en styrkelse af indsatsen på området.

I konklusionerne lægges der op til en nærmere undersøgelse af mulighederne for at indgå en aftale mellem EU og USA på grundlag af artikel 38 i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU) med henblik på at styrke det strafferetlige samarbejde om bekæmpelse af bl.a. terrorisme.

På den baggrund vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002 et forhandlingsmandat med henblik på bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en aftale om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002 orienterede formandskabet om status for forhandlingerne. Rådet drøftede endvidere formandskabets oplæg til de fortsatte forhandlinger med USA.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. december 2002 præsenterede det danske formandskab et udkast til aftale mellem EU og USA.

Et revideret udkast til aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 27. – 28. februar 2003.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. maj 2003 drøftede Rådet enkelte udestående spørgsmål.

Det forventes, at et udkast til aftale forelægges på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet når til politisk enighed herom. Rådet forventes

i den forbindelse ligeledes at vedtage en rådsafgørelse, der bemyndiger formanden for Rådet til at undertegne aftalen. Rådets endelige godkendelse af aftalen vil først kunne finde sted, når de nødvendige nationale procedurer er afsluttet.

Som nævnt nedenfor er de kontraherende parter i aftalen Den Europæiske Union og USA, hvilket indebærer, at medlemsstaterne ikke i medfør af aftalen er direkte forpligtet over for USA. Udkastet til aftale skal således gennemføres ved en rådsafgørelse. Det er tanken, at der først skal vedtages en rådsafgørelse, der bemyndiger formanden for Rådet til at undertegne aftalen. Herefter vil der skulle vedtages en rådsafgørelse, der gør aftalen bindende som EU-ret.

2. Indhold.

Det følger af artikel 38, jf. artikel 24, i TEU, at Rådet kan bemyndige formandskabet, der om nødvendigt bistås af Kommissionen, til at indlede forhandlinger med en eller flere stater eller internationale organisationer om indgåelse af en aftale om politisamarbejde og retligt samarbejde i straffesager. Sådanne aftaler indgås af Rådet med enstemmighed efter henstilling fra formandskabet. Ingen aftale er bindende for en medlemsstat, hvis repræsentant i Rådet meddeler, at medlemsstaten må opfylde de krav, der gælder ifølge dens egen forfatningsmæssige procedure. De øvrige medlemmer af Rådet kan vedtage, at aftalen skal gælde foreløbigt for dem.

Formandskabet har på denne baggrund forelagt et udkast til aftale, der afspejler forudsætningerne i TEU artikel 38, jf. artikel 24. De kontraherende parter i aftalen er Den Europæiske Union og USA, hvilket indebærer, at medlemsstaterne ikke i medfør af aftalen er direkte forpligtet over for USA. Udkastet til aftale vil imidlertid blive gennemført ved en rådsafgørelse, hvorefter medlemsstaterne i kraft af intern EU-ret vil være forpligtet til at anvende aftalen. Endvidere forudsættes det i udkastet til aftale, at alle medlemsstater og USA forud for aftalens ikrafttræden udveksler diplomatiske noter, hvor parterne tilkendegiver at ville anvende aftalen i deres bilaterale samarbejde.

Udkastet til aftale supplerer national ret i medlemsstaterne og de bilaterale aftaler, der allerede er indgået mellem medlemsstaterne og USA, vedrørende udlevering og gensidig retshjælp i straffesager. Alle medlemsstater har indgået en bilateral aftale om udlevering med USA, mens 11 medlemsstater har indgået en bilateral aftale om gensidig retshjælp med USA. Mellem Danmark og USA foreligger en bilateral aftale om udlevering af 22. juni 1972, mens Danmark ikke har indgået en bilateral aftale med USA om gensidig retshjælp i straffesager.

Samarbejdet mellem medlemsstaterne og USA vedrørende udlevering og gensidig retshjælp i straffesager vil således fortsat i vidt omfang finde sted på grundlag af bilaterale aftaler og national ret. Det indebærer bl.a., at de grundlæggende betingelser for udlevering, der fremgår

tional ret. Det indebærer bl.a., at de grundlæggende betingelser for udlevering, der fremgår af de bilaterale aftaler, fortsat vil finde anvendelse, ligesom udlevering og gensidig retshjælp i straffesager fortsat vil kunne afslås under henvisning til de grunde, der følger af de bilaterale aftaler eller national ret. Endvidere er der intet i udkastet til aftale, der ændrer ved EU's – og dermed medlemsstaternes – forpligtelser i forhold til relevante internationale konventioner, herunder Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

For så vidt angår spørgsmålet om udlevering i forbindelse med lovovertrædelser, der i USA kan straffes med dødsstraf bemærkes, at medlemsstaterne efter de gældende bilaterale aftaler typisk alene kan gøre udlevering betinget af, at en eventuel dødsstraf ikke fuldbyrdes. Dette svarer ligeledes til § 10, nr. 3, i udleveringsloven, hvorefter udlevering kun kan ske på det vilkår, at dødsstraf ikke fuldbyrdes for lovovertrædelser. Udkastet til aftale indebærer derimod, at medlemsstaterne fremover som hovedregel kan betinge udlevering af, at der ikke idømmes dødsstraf. I visse tilfælde kan alvorlige lovovertrædelser i USA imidlertid kun retsforfølges, hvis den amerikanske anklagemyndighed påstår den tiltalte idømt dødsstraf. I de situationer kan udlevering fortsat betinges af, at en eventuel dødsstraf ikke fuldbyrdes.

For så vidt angår gensidig retshjælp i straffesager i forbindelse med lovovertrædelser, der i USA kan straffes med dødsstraf, indebærer udkastet til aftale, at dette spørgsmål fortsat afgøres i overensstemmelse med de bilaterale aftaler og national ret.

Udkastet til aftale indeholder herudover en række bestemmelser vedrørende udlevering og gensidig retshjælp i straffesager, hvis formål er at forenkle og effektivisere det strafferetlige samarbejde mellem EU og USA.

For så vidt angår **gensidig retshjælp i straffesager** indeholder udkastet til aftale bl.a. bestemmelser om følgende emner:

a. Identifikation af bankkonti og udveksling af oplysninger om bankoplysninger og banktransaktioner

Bestemmelsen bygger på artikel 1 i protokollen af 16. oktober 2001 til konventionen af 29. maj 2002 om gensidig retshjælp i straffesager mellem EU's medlemsstater (2000-konventionen). Bestemmelsen indebærer, at de kontraherende parter under visse betingelser skal yde bistand i forbindelse med identifikation af bankkonti samt i forbindelse med anmodninger om bankoplysninger og banktransaktioner. Bestemmelsen indebærer endvidere, at anmodninger om gensidig retshjælp i straffesager ikke må afvises under henvisning til nationale regler om bankhemmelighed.

b. Fælles efterforskningshold

Efter denne bestemmelse skal de kontraherende parter, hvis de ikke allerede har mulighed herfor, gennemføre de nødvendige foranstaltninger med henblik på i konkrete straffesager at kunne etablere fælles efterforskningshold. I forbindelse med etablering af et fælles efterforskningshold skal de involverede lande aftale de nærmere betingelser for efterforskningsholdets arbejde. Det gælder bl.a. holdets sammensætning og reglerne for holdets arbejde, *herunder regler for det strafferetlige ansvar for strafbare handlinger begået af eller mod repræsentanter for myndighederne, mens de udfører opgaver på en anden stats område*. Det er de relevante lande, der afgør, om der er grundlag for etablering af et fælles efterforskningshold. Bestemmelsen indeholder således ingen forpligtelse for et land til at deltage i et efterforskningshold. Hvis et efterforskningshold etableres i Danmark, vil holdet skulle ledes af en repræsentant for de danske myndigheder, og efterforskningsholdet vil udføre sine opgaver i overensstemmelse med dansk ret.

Bestemmelsen er inspireret af artikel 13 i 2000-konventionen.

c. Videokonferencer

Udkastet til aftale indeholder endvidere en bestemmelse, der skal gøre det muligt at yde bistand i forbindelse med gennemførelse af afhøringer ved hjælp af videokonference. Denne bestemmelse er inspireret af artikel 10 i 2000-konventionen.

d. Databeskyttelse

Udkastet til aftale indeholder ligeledes en bestemmelse om databeskyttelse. Bestemmelsen vedrører det begærende lands anvendelse af de oplysninger, der modtages fra det anmodede land som led i gensidig retshjælp i straffesager. Bestemmelsen indebærer bl.a., at de oplysninger, der fremsendes, må anvendes som led i strafferetlig efterforskning og retsforfølgning. Endvidere må oplysningerne anvendes til andre formål, hvis de allerede er offentliggjort som led i gennemførelsen af en retsanmodning. Endelig må oplysningerne anvendes i forbindelse med andre procedurer, som har tilknytning til strafferetlig efterforskning og retsforfølgning. Det kan f.eks. være i forbindelse med erstatningssager eller i forbindelse med sager om rettighedsfrakendelse, der er en følge af en straffesag.

Bestemmelsen er i vidt omfang identisk med artikel 23 i 2000-konventionen.

Herudover indeholder udkastet til aftale bestemmelser, der skal forenkle procedurerne for fremsendelse af anmodninger om retshjælp.

Med hensyn til **udlevering** indeholder udkastet til aftale bl.a. følgende bestemmelser:

e. Fastlæggelse af hvilke lovovertrædelser, der kan føre til udlevering

Udkastet til aftale indeholder en bestemmelse, der indebærer, at en lovovertrædelse kan føre til udlevering, hvis lovovertrædelsen i både det begærende og det anmodede land kan straffes med frihedsstraf i mere end 1 år.

Baggrunden for bestemmelsen er, at en række af de ældre bilaterale aftaler om udlevering mellem USA og medlemsstaterne, herunder aftalen mellem Danmark og USA, er begrænset til bestemte lovovertrædelser, som er opført på en liste i aftalen. Udkastet til aftale indebærer på dette punkt, at lovovertrædelsen for at kunne føre til udlevering – hvis de øvrige betingelser for udlevering i øvrigt opfyldt – alene skal opfylde det nævnte strafferammekrav. Listerne i de ældre bilaterale aftaler vil således ikke længere finde anvendelse. Det betyder bl.a., at der ikke længere i en udleveringssag mellem Danmark og USA vil opstå tvivl, om en konkret lovovertrædelse er omfattet af listen i aftalen og dermed vil kunne føre til udlevering.

Herudover indebærer aftaleudkastet, at udlevering for flere forhold ikke kan nægtes, hvis ét af forholdene opfylder strafferammekravet på mere end 1 års frihedsstraf, og de øvrige betingelser for udlevering er opfyldt.

f. Midlertidig overførelse

Det forekommer i en række tilfælde, at et land har truffet afgørelse om udlevering, men samtidig bestemmer, at udleveringens iværksættelse udsættes, fordi der i de pågældende land enten er indledt retsforfølgning mod den pågældende, eller fordi den pågældende er ved at fuldbyrde en frihedsstraf. Udkastet til aftale indebærer på dette punkt, at det land, der har truffet afgørelse om udlevering, vil kunne beslutte, at den pågældende midlertidigt overføres til det begærende land med henblik på retsforfølgning.

Bestemmelsen, der er inspireret af en tilsvarende bestemmelse i den europæiske konvention af 1957 og en bestemmelse i rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre m.v., er fakultativ, og indeholder således ingen forpligtelse til at træffe afgørelse om midlertidig overførelse.

g. Forenklet udleveringsprocedure ved samtykke

I de tilfælde, hvor den person, som begæres udleveret, giver samtykke til udleveringen, findes der i dag regler i USA som muliggør en forenklet udleveringsprocedure, således at personen i disse tilfælde udleveres i løbet af meget kort. Det er endvidere mellem medlemsstaterne i kon-

konventionen af 10. marts 1995 om forenklet procedure om udlevering fastlagt tilsvarende regler.

Udkastet til aftale indeholder en bestemmelse, der i et vist omfang er inspireret af de eksisterende regler, dog således at der ikke er en forpligtelse til at iværksætte en forenklet udleveringsprocedure i sådanne tilfælde. For Danmarks vedkommende indeholder udleveringsloven alene særlige regler for forenklet udleveringsprocedure mellem Danmark og de øvrige EU-lande. Justitsministeriet vil imidlertid i sådanne tilfælde hurtigt kunne træffe afgørelse om udlevering, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt.

h. Forenklede regler for fremsendelse m.v. af udleveringsbegæringer

Reglerne om fremsendelse af udleveringsbegæringer mellem USA og medlemsstaterne er meget omstændelige og indeholder en række krav til bekræftelse og legalisering hos forskellige myndigheder af udleveringsbegæringen og de dokumenter, der ledsager begæringen.

Udkastet til aftale indebærer på dette punkt en betydelig forenkling, idet udleveringsbegæringer og de medfølgende dokumenter fremover alene vil skulle bekræftes og legaliseres af en myndighed, f.eks. det pågældende lands justitsministerium.

Endvidere vil anmodninger om foreløbig anholdelse med henblik på udlevering fremover kunne fremsendes direkte mellem landenes justitsministerier, således at disse anmodninger ikke behøver at blive fremsendt ad diplomatiske kanaler. Endelig vil anmodninger om udlevering, der fremsendes efter, at der er foretaget foreløbig anholdelse, kunne fremsendes til det anmodede lands ambassade i det begærende land, der herefter vil sørge for, at anmodningen videregives til de kompetente myndigheder. Dette har betydning, fordi der i sådanne situationer er en frist for fremsendelse af en udleveringsbegæring, og denne frist vil blive afbrudt ved modtagelsen på ambassaden. Det indebærer f.eks., at Danmark i disse tilfælde kan indgive begæringen på den amerikanske ambassade i København.

Herudover indeholder udkastet til aftale enkelte tekniske bestemmelser om transit, *konkurrende anmodninger om udlevering* og fremsendelse af supplerende oplysninger i udleveringssager.

Udkastet til aftale indeholder ikke bestemmelser om udlevering af egne statsborgere, politiske forbrydelser eller forældelse i forbindelse med udleveringssager.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet.

4. Høring.

Udkastet til aftale vil tillige med et notat om aftalen blive sendt i høring hos relevante myndigheder og organisationer.

5. Specialudvalget.

Sagen har senest været drøftet i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Aftaleudkastet ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det vurderes umiddelbart, at bestemmelsen i det foreliggende udkast til aftale vedrørende udlevering for flere strafbare forhold kan nødvendiggøre en ændring af udleveringsloven. Herudover vurderes aftaleudkastet ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Aftaleudkastet har ikke statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Det foreliggende udkast til aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmøderne (retlige og indre anliggender) den 27.- 28. februar 2003 og 8. maj 2003. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 13. februar 2003 og den 28. april 2003.

Et første udkast til aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 19. december 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 6. december 2002 og den 11. december 2002.

Forhandlingerne om indgåelse af en aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 28. – 29. november 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene den 15. november 2002.

Forslaget til forhandlingsmandat med henblik på Rådets bemyndigelse af formandskabet til at indlede forhandlinger med USA om indgåelse af en aftale mellem EU og USA om udlevering og gensidig retshjælp i straffesager blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 25. – 26. april 2002. Aktuelle notater blev oversendt til udvalgene henholdsvis den 11. og 15. april 2002.

Herudover blev udkast til rådskonklusioner forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for det ekstraordinære rådsmøde den 20. september 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt den 18. september 2001. Rådskonklusionerne blev efterfølgende oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 21. september 2001.

Endvidere blev Folketingets Europaudvalg den 21. september 2001 orienteret om det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd samme dag. Folketingets Europaudvalg modtog efterfølgende den 25. september 2001 en mundtlig redegørelse for det ekstraordinære møde i Det Europæiske Råd, ligesom konklusionerne fra mødet er oversendt til udvalget.

Gennemførelsen af rådskonklusionerne har endvidere været forelagt til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 16. oktober 2001. Et aktuelt notat om sagen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg henholdsvis den 2. oktober og 5. oktober 2001.

Gennemførelsen af rådskonklusioner har endelig været forelagt til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 3. december 2001.

Forbindelserne med USA blev endvidere forelagt til orientering for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. februar 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til udvalgene den 14. februar 2002.

Dagsordenspunkt 21: Rammeafgørelse om ulovlig handel med menneskelige organer m.v.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Det græske formandskab har den 13. februar 2003 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om ulovlig handel med menneskelige organer m.v. Forslaget er offentliggjort i EU-tidende (EUT C 100 af 26. april 2003, s. 27).

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at sikre, at ulovlig handel med menneskelige organer m.v. i alle medlemsstaterne er undergivet effektive strafferetlige regler.

Forslaget til rammeafgørelse bygger i et vist omfang videre på Rådets rammeafgørelse af 19. juli 2002 om bekæmpelse af menneskehandel. Medlemsstaterne forpligtes således ved forslaget til at kriminalisere menneskehandel med henblik på ulovlig fjernelse af organer eller væv fra personen. Herudover indeholder forslaget til rammeafgørelse en kriminaliseringsforpligtelse i forhold til en række handlinger forbundet med ulovlig organtransplantation og organhandel. Forslaget til rammeafgørelse indeholder endvidere visse minimumskrav til medlemsstaternes sanktioner på området og bestemmelser om medlemsstaternes straffemyndighed.

Forslaget forventes forelagt på rådsmødet (retlige indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at der træffes afgørelse om forslagets videre skæbne. Det er muligt, at der endvidere vil komme en politisk drøftelse af hovedelementerne i forslaget.

2. Indhold

Retsgrundlaget for rammeafgørelsen er artikel 29, artikel 31, litra e), og artikel 34, stk. 2, litra b), i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

I artikel 1 defineres rammeafgørelsens begreber. "Væv" omfatter også celler og marv. "Menneskelige organer og menneskeligt væv" omfatter imidlertid ikke æg, sæd, organer og væv fra embryoner og fostre samt blod og derivater deraf. "Økonomisk vinding" defineres som enhver økonomisk eller lignende vinding med undtagelse af navnlig visse former for rimelig kompensation betalt i forbindelse med transplantationen. Bestemmelsen definerer ligeledes "et barn" som enhver, der ikke er fyldt 18 år.

Medlemsstaterne forpligtes efter artikel 2 til at kriminalisere en række forsætlige handlinger i forbindelse med handel med menneskelige organer eller væv.

Medlemsstaterne forpligtes efter artikel 2, stk. 1, til at kriminalisere menneskehandel, der sker ved hjælp af magt, svig, tvang eller trusler, bedrageri, magtmisbrug eller visse andre former for misbrug, når det sker med henblik på ulovlig fjernelse af organer eller væv.

Efter artikel 2, stk. 2, forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere den ulovlige fjernelse af et organ eller væv fra en levende donor under anvendelse af tvang, vold, trusler eller svig, med det formål at handle med det relevante organ eller væv.

Artikel 2, stk. 3, forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere betaling af eller tilbud om betaling af en økonomisk modydelse for det ulovlige udbud af et organ eller væv fra en død eller levende person.

Efter artikel 2, stk. 4, forpligtes medlemsstaterne til at kriminalisere

- a) Ulovligt salg, køb, besiddelse, lagring, transport, import, eksport eller overdragelse af rådigheden over menneskelige organer eller væv foretaget af andre end donoren med vindingsforsæt samt viden om, at de er fjernet ved én af de handlinger, som er anført i artikel 2, stk. 2 og 3.
- b) Fjernelse eller implantering af et organ eller væv med viden om, at det har været genstand for én af de ovenfor anførte handlinger.

Efter artikel 3 forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at også forsøg på og medvirken til de i artikel 2 nævnte lovovertrædelser kan straffes.

Artikel 4, stk. 1 indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at sikre, at de lovovertrædelser, der er nævnt i artikel 2, stk. 1, 3, 5 og i artikel 3, straffes med sanktioner, der er effektive, står i rimeligt forhold til lovovertrædelserne og har afskrækkende virkning.

Efter artikel 4, stk. 2 forpligtes medlemsstaterne til at have en strafferamme på mellem 2 og 5 års fængsel for overtrædelse af handlingerne beskrevet i artikel 2, stk. 2.

Medlemsstaterne forpligtes endvidere efter artikel 4, stk. 3, til at sikre, at der under følgende skærpende omstændigheder er en strafferamme på minimum mellem 5 og 10 års fængsel, hvis

- a) offeret ved lovovertrædelserne forsætligt eller groft uagtsomt er blevet bragt i livsfare,
- b) lovovertrædelserne er begået mod en barn eller en særlig udsat person,
- c) lovovertrædelserne er begået ved udøvelse af særlig alvorlig vold eller har forvoldt offeret særlig alvorlig fysisk skade, eller

- d) lovovertrædelsen er begået inden for en kriminel organisation som defineret i Rådets fælles aktion 98/733/RIA.

Efter artikel 4, stk. 4, kan medlemsstaterne begrænse anvendelsen af stk. 3 til lovovertrædelserne nævnt i artikel 2, stk. 1 og 2.

Artikel 5 indeholder nærmere regler for juridiske personers strafansvar. Bestemmelsen forpligter medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer kan gøres ansvarlige med hensyn til de handlinger, der er beskrevet i rammeafgørelsen, i det omfang handlingerne er begået for at skaffe den juridiske person vinding og er begået af en person, der handler enten individuelt eller som medlem af et organ under den juridiske person.

Endvidere forpligtes medlemsstaterne til at sikre, at juridiske personer også kan straffes i tilfælde, hvor f.eks. utilstrækkelig kontrol eller tilsyn fra den juridiske persons side har gjort det muligt for en person, der er underlagt den juridiske persons myndighed, at begå de nævnte lovovertrædelser.

Ifølge artikel 6 er medlemsstaterne forpligtede til at sikre, at der overfor juridiske personer kan iværksættes sanktioner, der er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, herunder bødestraf eller andre sanktioner som f.eks. udelukkelse fra offentlige ydelser og tilskud og forbud mod at udøve kommerciel virksomhed.

Artikel 7 indeholder bestemmelser om straffemyndighed. Den enkelte medlemsstat forpligtes til at etablere straffemyndighed, når lovovertrædelsen er begået helt eller delvist på medlemsstatens territorium (litra a), når gerningen er begået af en person der er statsborger eller har bopæl i den pågældende medlemsstat (litra b), og hvor lovovertrædelsen er begået til fordel for en juridisk person, der er etableret på den pågældende medlemsstats territorium (litra c). Hvis en medlemsstat ikke udleverer egne statsborgere, skal der tages initiativ til at retsforfølge forbrydelsen, når den er begået af statsborgere uden for statens territorium.

I artikel 8 fastslås det, at medlemsstaterne inden en endnu ikke fastsat dato skal have truffet de nødvendige foranstaltninger for at gennemføre rammeafgørelsen i national ret, mens det af artikel 9 fremgår, at rammeafgørelsen træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i EF-tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Udkastet til rammeafgørelse er endnu ikke sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Rammeafgørelsens artikel 2 indeholder en opregning af en række handlinger, som medlemsstaterne forpligtes til at kriminalisere. Menneskehandel med henblik på fjernelse af organer, som defineret i artikel 2, stk. 1, er som udgangspunkt omfattet af straffelovens § 262 a. I det omfang rammeafgørelsen finder anvendelse på væv, vil handlingerne imidlertid ikke være omfattet af straffelovens § 262 a.

Fjernelse af et organ eller væv fra en levende donor under anvendelse af tvang, vold eller trusler, som defineret i rammeafgørelsens artikel 2, stk. 2, må anses for dækket af straffelovens bestemmelser om vold (§§ 244 – 246), tvang (§ 260) og trusler (§ 266). Der vil ligeledes efter omstændighederne kunne være tale om en overtrædelse af ligsynslovens § 20, stk. 2, da der ikke vil foreligge det fornødne forudgående samtykke. I tilfælde af svig må det ligeledes antages, at ligsynslovens § 20, stk. 2, finder anvendelse, idet samtykke i givet fald vil være tilvejebragt på svigagtigt grundlag.

Tilbud om eller betaling af økonomisk ydelse for at få samtykke til organ- eller vævsdonation, som beskrevet i artikel 2, stk. 3, er omfattet af ligsynslovens § 20, stk. 3, 1. pkt., hvorefter den, der yder betaling eller anden økonomisk fordel for udtagelse eller overførsel af væv og andet biologisk materiale straffes med bøde. Tilbud om betaling vil efter omstændighederne kunne anses for strafbart forsøg, jf. straffelovens § 21.

Artikel 2, stk. 4, litra a, indeholder en forpligtelse for medlemsstaterne til at kriminalisere ulovlig køb, besiddelse, lagring, transport, import, eksport eller overdragelse af rådigheden til menneskelige organer eller væv, der er fjernet ved én af de handlinger, som er nævnt i artikel

2, når det sker med henblik på økonomisk vinding. Der er således tale om en form for hæleri i forbindelse med ulovligt tilvejebragte organer og væv.

I det omfang der foreligger en aftale om efterfølgende medvirken allerede forud for selve den ulovlige udtagelse af organ eller væv, vil dette kunne straffes efter de almindelige regler om medvirken i straffelovens § 23.

Hvis dette ikke er tilfældet, vil de efterfølgende handlinger ikke kunne straffes som medvirken. Efter straffelovens § 290 straffes imidlertid den, der uberettiget modtager eller skaffer sig eller andre del i udbytte, der er opnået ved en strafbar lovovertrædelse, og den, der uberettiget ved at skjule, opbevare, transportere, hjælpe til afhændelse eller på lignende måde efterfølgende virker til at sikre en anden udbyttet af en strafbar overtrædelse. Ulovligt udtagne organer eller væv må som udgangspunkt anses som "udbytte" i bestemmelsens forstand, og artikel 2, stk. 3, litra a, må derfor anses for opfyldt i dansk ret.

Artikel 2, stk. 4, litra b, forpligter medlemsstaterne til at kriminalisere fjernelse eller implantering af et organ med fuld viden om, at det har været genstand for én af de ovenfor anførte handlinger.

I det omfang der er tale om organer eller væv, der er transplanteres på baggrund af ydelse af betaling, vil personer, der medvirker til transplantationen, kunne straffes efter ligsynslovens § 20, stk. 3. Medvirken til ulovlig transplantation vil endvidere kunne straffes efter ligsynslovens § 20, stk. 2, hvorefter den, der foretager transplantation uden at lovens betingelser er opfyldt, straffes med bøde. Den der medvirker hertil straffes i medfør af reglerne om medvirken i straffelovens § 23.

Artikel 3 vedrørende anstiftelse, medvirken og forsøg vil ikke i sig selv give anledning til lovændringer, da de almindelige regler om forsøg og medvirken i straffelovens §§ 21 og 23 må anses for dækkende.

Som nævnt i afsnit 2 indeholder rammeafgørelsens artikel 4, stk. 1, en forpligtelse for medlemsstaterne til at fastsætte effektive strafferetlige sanktioner for overtrædelse af artikel 2. Dette må anses for opfyldt ved de ovennævnte bestemmelser i straffeloven og ligsynsloven.

Forpligtelsen i artikel 4, stk. 2, til have en strafferamme på mellem 2 og 5 års fængsel for lovovertrædelser som nævnt i artikel 2, stk. 2, må i et vist omfang anses for opfyldt i kraft af straffelovens bestemmelser om vold (§§ 244 – 246), tvang (§ 260) og trusler (§ 266). I det omfang der er tale om ulovlig transplantation ved brug af svig, vil der som nævnt være tale

om en overtrædelse af ligsynslovens § 20, som ikke giver mulighed for frihedsstraf, hvorfor rammeafgørelsen på dette punkt i givet fald vil kræve en lovændring.

Efter artikel 4, stk. 3, forpligtes medlemsstaterne endvidere til at sikre, at handlingerne i artikel 2 under nærmere opregnede skærpende omstændigheder er undergivet en strafferamme på mellem 5 til 10 års fængsel. I det omfang en person på hensynsløs måde er blevet bragt i livsfare, vil straffelovens § 252 finde anvendelse, hvormed handlingen kan straffes med fængsel indtil 8 år, mens forhold omfattet af straffelovens § 245 – 246 vil kunne straffes med fængsel indtil 6 år. Overtrædelser af straffelovens § 262 a straffes i øvrigt med fængsel i indtil 8 år.

Lovovertrædelser der begås mod et barn, eller lovovertrædelser der begås inden for en kriminel organisation, vil som udgangspunkt være omfattet af de almindelige strafferammer, men forholdene vil efter omstændighederne kunne tillægges skærpende betydning ved udmålingen af straffen indenfor strafferammen. I det omfang handlingen ikke er dækket af ovenstående bestemmelser, vil lovændringer således være påkrævet. Det drejer sig navnlig om de handlinger, der udelukkende er strafbare efter ligsynsloven.

Som omtalt i afsnit 2 er medlemsstaterne efter rammeafgørelsens artikel 5 og 6 forpligtet til at sikre, at juridiske personer kan pålægges et ansvar for de i rammeafgørelsen opregnede handlinger.

I det omfang der er tale om overtrædelser af straffeloven, vil juridiske personer kunne straffes efter reglerne i straffelovens kapitel 5, jf. straffelovens § 306, hvis overtrædelsen sker med henblik på at skaffe den juridiske person vinding. Juridiske personer vil derimod ikke kunne ifalde ansvar for overtrædelser af ligsynsloven, da dette ikke er hjemlet i loven. En gennemførelse af rammeafgørelsen i dansk ret vil derfor nødvendiggøre en ændring af ligsynslovens regler for så vidt angår ansvaret for juridiske personer.

Rammeafgørelsens artikel 7 om medlemsstaternes straffemyndighed vil i givet fald kunne opfyldes i henhold til straffelovens § 8, nr. 5, hvorefter der er dansk straffemyndighed, når handlingen er omfattet af mellemfolkelig overenskomst, ifølge hvilken Danmark er forpligtet til at foretage retsforfølgning.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 22: Rammeafgørelse om den negative retsvirkning af strafferetlige afgørelser.

Nyt notat.

1. Baggrund

Det græske formandskab har den 13. februar 2003 fremsat et forslag til en rammeafgørelse om den negative retsvirkning af strafferetlige afgørelser. Forslaget er offentliggjort i EU-tidende (EUT C 100 af 26. april 2003, s. 24).

Formålet med forslaget til rammeafgørelse er at sikre mere ensartede regler for, hvornår en medlemsstat kan iværksætte retsforfølgning, når der forinden har fundet retsforfølgning sted i en anden medlemsstat ("ne bis in idem"-princippet). Forslaget tager endvidere sigte på at supplere en række internationale instrumenters forskelligartede bestemmelser om "ne bis in idem", herunder Schengen-konventionens artikel 54 - 58. Rammeafgørelsen indeholder desuden en bestemmelse om den negative retsvirkning af retsforfølgning, der endnu ikke er afsluttet (litispendens).

Forslaget forventes forelagt på rådsmødet (retlige indre anliggender) den 5. – 6. juni 2003 særligt med henblik på drøftelse af, om forslagets artikel 3 om litispendens i lighed med de øvrige bestemmelser i forslaget har karakter af en videreudvikling af Schengen-reglerne og derfor bør behandles i Det Blandede Udvalg med deltagelse af Norge og Island.

2. Indhold.

Retsgrundlaget for rammeafgørelsen er artikel 29, artikel 31, litra c og d, og artikel 34, stk. 2, litra b, i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU).

I artikel 1 defineres rammeafgørelsens begreber. "Lovovertrædelser" omfatter efter bestemmelsen overtrædelser af national ret, herunder overtrædelser af administrative forskrifter, der straffes med bøde, og hvor der er mulighed for at indbringe sagen for retten.

"Endelig afgørelse" defineres som enhver afgørelse med endelig retsvirkning efter national ret i form af domfældelse, frifindelse eller en afgørelse, der endeligt afslutter retsforfølgningen enten efter udenretslig mægling eller efter beslutning truffet af en kompetent juridisk myndighed.

"Den første processtat" betyder den stat, hvor retsforfølgningen først fandt sted.

”Litispændens” betyder en sag, hvor retsforfølgning er iværksat, uden at der endnu er afsagt en afgørelse.

”Samme faktiske omstændigheder” skal anses for at foreligge, når en anden strafbar handling er afledt af samme eller i alt væsentligt samme faktiske omstændigheder som den første strafbare handling, uanset om den juridiske betegnelse er den samme.

Artikel 2 pålægger medlemsstaterne ikke at retsforfølge eller straffe en person, der allerede har været genstand for en endelig afgørelse i en anden medlemsstat på baggrund af de samme faktiske omstændigheder.

Under særlige omstændigheder kan en afsluttet sag imidlertid genoptages i overensstemmelse med reglerne herom i den første processtat.

Artikel 3 vedrører litispændens. Hvis en sag verserer i en medlemsstat, når der indledes en strafferetlig forfølgning i en anden medlemsstat, fastsætter bestemmelsen følgende kriterier, der skal tages i betragtning, når der skal tages stilling til, hvor retsforfølgningen skal finde sted:

- a) gerningsstedet,
- b) gerningsmandens hjemsted,
- c) ofrets hjemsted, og
- d) pågribelsesstedet.

Fastlæggelsen af, hvor retsforfølgningen skal finde sted, sker, efter at medlemsstaternes kompetente myndigheder har rådført sig med hinanden på grundlag af ovennævnte kriterier. Hvis retsforfølgningen i en medlemsstat foretrækkes, udsætter den anden medlemsstat retsforfølgningen af den samme person på baggrund af samme faktiske omstændigheder. De relevante myndigheder underretter gensidigt hinanden i forbindelse med den videre behandling af sagen.

I artikel 4 fastsættes regler for, i hvilket omfang medlemsstaterne ved erklæring til Rådet og Kommission kan opretholde undtagelser i forhold til ”ne bis in idem”-princippet. Undtagelsesmuligheden er begrænset til tilfælde, hvor der foreligger en trussel mod sikkerheden eller andre væsentlige interesser i medlemsstaten, eller tilfælde hvor en strafbar handling er begået af en person i offentlig tjeneste i strid med dennes embedspligter. I erklæringen, som staten kan tilbagekalde, skal det i øvrigt præciseres, hvilke strafbare handlinger undtagelsen vedrører. I artikel 4, stk. 4, fastslås det, at undtagelserne ikke kan anvendes, når medlemsstaten har anmodet den anden stat om at overtage retsforfølgningen eller har udleveret personen.

Artikel 5 bestemmer, at en medlemsstat skal tage hensyn til sanktioner fastsat i en anden medlemsstat på baggrund af de samme faktiske omstændigheder i de begrænsede tilfælde, hvor retsforfølgning i sådanne tilfælde ikke vil være i strid med ”ne bis in idem”-princippet.

Artikel 6 tager sigte på at lette udvekslingen af oplysninger mellem de kompetente myndigheder i medlemsstaterne. Såfremt en kompetent myndighed har mistanke om, at en person, mod hvem der er indledt retsforfølgning, allerede er dømt i en anden medlemsstat, skal myndigheden indhente oplysninger herom. De relevante myndigheder skal fremsende de ønskede oplysninger hurtigst muligt og med et hvilket som helst moderne teknisk hjælpemiddel. Endelig skal hver medlemsstat ved en erklæring Rådets sekretariat angive, hvilke nationale myndigheder der er kompetente til at anmode om og modtage de nævnte oplysninger.

Artikel 7 åbner mulighed for at medlemsstaterne anvender mere vidtgående nationale bestemmelser om ”ne bis in idem”-princippet, hvorefter retsforfølgning begrænses i videre omfang på baggrund af retsforfølgning i udlandet.

Artikel 8, 9 og 10 vedrører gennemførelse og ikrafttrædelse af rammeafgørelsen samt ophævelse af Schengen-konventionens artikel 54 –58, der erstattes af rammeafgørelsen.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til rammeafgørelse er forelagt for Europa-Parlamentet, der imidlertid endnu ikke har afgivet udtalelse.

4. Høring.

Udkastet til rammeafgørelse er endnu ikke sendt i høring.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Udkastet til rammeafgørelse ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Ved lov nr. 323 af 4. juni 1986 blev stk. 3 og 4 i straffelovens § 10 erstattet af § 10 a og § 10 b. Efter § 10 a, stk. 1, afskæres dansk straffemyndighed, når der er afsagt en dom i gerningslandet, såfremt:

- 1) der ved en upåankelig dom er sket frifindelse,
- 2) straffen er fuldbyrdet eller under fuldbyrdelse eller bortfaldet, eller
- 3) den tiltalte er fundet skyldig uden at sanktion er fastsat.

Straffelovens § 10 a indeholder tillige en henvisning til den europæiske konvention om straffedommes internationale retsvirkning samt lov om overførsel til andet land af retsforfølgning i straffesager. Hermed udvides den negative retsvirkning til at omfatte domme afsagt af domstole med strafferetlig kompetence i lande, der har tiltrådt den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger eller den europæiske konvention af 15. maj 1972 om overførsel af retsforfølgning i straffesager, uanset om der er tale om et gerningsland. I annex III til sidstnævnte konvention udvides den negative retsvirkning endvidere til visse former for afgørelser uden for strafferetten i Tyskland, Frankrig og Italien.

Efter straffelovens § 10 a, stk. 2, har dommene nævnt i stk. 1 ikke negativ retsvirkning, hvis handlingen er begået på dansk territorium eller fartøj. Det bemærkes herved, at Danmark kan anses som gerningsland i medfør af straffelovens § 9, når den strafbare handlingens virkning er indtruffet eller tilsigtet at skulle indtræde på dansk territorium.

Straffelovens § 10 a, stk. 2, undtager ligeledes handlinger, der krænker den danske stats selvstændighed, sikkerhed, forfatning eller offentlige myndigheder, en embedspligt mod staten eller sådanne interesser, hvor retsbeskyttelse i den danske stat forudsætter en særlig tilknytning til denne.

Undtagelsesbestemmelserne finder imidlertid ikke anvendelse i tilfælde, hvor retsforfølgning i udlandet er sket efter dansk anmodning.

Efter straffelovens § 10 b skal der tages hensyn til allerede idømt straf i udlandet, hvis princippet om negativ retsvirkning i § 10 a ikke finder anvendelse.

Efter ordlyden må det antages, at dansk retsforfølgning ikke afskæres af administrative beslutninger, herunder udenlandsk påtalemyndigheds opgivelse eller frafald af tiltale, da der i så fald ikke er tale om en dom. Bestemmelsen må imidlertid fortolkes i overensstemmelse med relevante internationale forpligtelser. Det bemærkes i den forbindelse, at Danmark har tiltrådt en række internationale instrumenter, der indeholder bestemmelser om "ne bis in

idem”-princippet, herunder navnlig Schengen-konventionen (artikel 54 – 58), den europæiske konvention af 28. maj 1970 om straffedommes internationale retsvirkninger (artikel 53 – 55) og den europæiske konvention om overførsel af retsforfølgning i straffesager (artikel 35 – 37).

Disse instrumenter tillægger ikke udtrykkeligt administrative afgørelser negativ retsvirkning, men EF-Domstolen har ved dom af 11. februar 2003 i de forenede sager C-187/01 og C-385/01 fortolket Schengen-konventionens artikel 54 således, at visse administrative afgørelser skal tillægges negativ retsvirkning, når afgørelsen har strafferetlig karakter.

Det må forventes at rammeafgørelsen, hvis den vedtages i sin nuværende ordlyd, vil kræve lovændringer i forhold til straffelovens § 10 a.

Der vil navnlig skulle tillægges visse administrative afgørelser negativ retsvirkning, og da rammeafgørelsen kun tillader undtagelser af meget begrænset omfang, vil undtagelsesbestemmelserne i straffelovens § 10 a, stk. 2, ikke kunne opretholdes i det nuværende omfang.

Forslaget til rammeafgørelse skønnes ikke at have statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Retsudvalg og Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 23: Forhandlingerne med Schweiz om deltagelse i Schengen-reglerne*.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

I forlængelse af de syv sektoraftaler, der blev indgået mellem EU og Schweiz i 1999, og som trådte i kraft den 1. juni 2002, er der mellem EU og Schweiz enighed om at udbygge samarbejdet på en række andre områder. Schweiz har i den forbindelse udtrykt ønske om at deltage i Schengen-samarbejdet og Dublin/Eurodac-regelsættet.

Rådet (generelle anliggender) vedtog den 17. juni 2002 forhandlingsmandater med henblik på schweizisk deltagelse i henholdsvis Schengen-samarbejdet og Dublin/Eurodac-regelsættet.

I mandaterne bemyndiges Kommissionen til at forhandle en aftale om associering af Schweiz i de dele af Schengen-reglerne, der hører under EF-traktaten (Søjle 1), og formandskabet til at forhandle schweizisk deltagelse i de dele af Schengen-reglerne, der hører under EU-traktaten (Søjle 3). Formandskabet bistås under forhandlingerne af Kommissionen, ligesom Norge og Island deltager i forhandlingerne.

Endvidere har Rådet og medlemslandenes repræsentanter forsamlet i Rådet bemyndiget Kommissionen til at indlede forhandlinger med Schweiz om schweizisk deltagelse i Eurodac-forordningen samt Dublin-regelsættet.

Det første forhandlingsmøde med Schweiz fandt sted den 11. juli 2002, og der har efterfølgende været afholdt en række yderligere forhandlingsmøder.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Den Blandede Udvalg med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 forventes en politisk drøftelse af de igangværende forhandlinger med Schweiz med fokus på Schweiz' deltagelse i Schengen-reglerne og de udestående spørgsmål i forbindelse hermed.

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

2. Indhold.

Der lægges i forhandlingsmandaterne op til en associering af Schweiz i henholdsvis Schengen-reglerne og Dublin/Eurodac-regelsættet svarende til de norske/islandske associeringsordninger.

Der er i forbindelse med vedtagelse af forhandlingsmandaterne ikke taget stilling til, hvilken form aftalen skal have.

Ifølge forhandlingsmandaterne skal der tages højde for Danmarks særlige stilling i relation til retsakter, der vedtages med hjemmel i EF-traktatens afsnit IV (asyl, immigration, visum og grænsekontrol), jf. Protokollen om Danmarks Stilling. Danmark deltog på grund af forbeholdet ikke i vedtagelsen af forhandlingsmandaterne for så vidt angår schweizisk deltagelse i Eurodac-forordningen og Schengen-reglerne inden for EF-traktaten (Søjle 1).

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har ikke afgivet udtalelse i sagen.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har senest været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Sagen skønnes ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Det er endnu for tidligt at vurdere de lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser i forbindelse med Schweiz' eventuelle deltagelse i Schengen-reglerne. En sådan vurdering vil blive foretaget forud for indgåelsen af eventuelle aftaler herom.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 8. maj 2003. Aktuelt notat om sagen blev oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. april 2003 og til Folketingets Retsudvalg den 28. april 2003.

Forhandlingsmandaterne blev forelagt Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg forud for rådsmødet den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater om sagen blev oversendt til udvalgene den 30. maj 2002.

Dagsordenspunkt 24: Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af anvendelsen af Schengen-reglerne i Spanien.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev der opnået enighed om en handlingsplan for den løbende evaluering af Schengen-reglernes gennemførelse og anvendelse.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet kataloger med henstillinger og oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder af Schengensamarbejdet. Disse kataloger vil ligeledes kunne anvendes i forbindelse med kandidatlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Ifølge handlingsplanen skal der inden 2005 gennemføres landespecifikke evalueringer af Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg, Spanien, Portugal, Østrig og Italien. Disse landespecifikke evalueringer vil omfatte samtlige områder inden for Schengen-reglerne.

En rapport vedrørende evalueringen af Spanien forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) samt mødet på ministerniveau i Det Blandede Udvalg med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager evalueringsrapporten til efterretning og vedtager en række konklusioner i anledning af evalueringen.

2. Indhold.

Evalueringsrapporten indeholder en nærmere redegørelse for de gennemførte evalueringsbesøg i Spanien, der fandt sted i januar, februar og marts måned 2003.

Det fremgår af evalueringsrapporten, at Spanien på en række områder efterlever Schengen-reglerne på en tilfredsstillende måde. Samtidig fremgår det imidlertid af rapporten, at evalueringen har vist, at der på en række områder bør ske forbedringer. Rapporten fremhæver en række positive forhold, eksempelvis det gode samarbejde mellem det nationale politi og civilgarden, der danner et solidt grundlag for en høj grænsesikkerhed. Rapporten indeholder inden for de enkelte evalueringsområder en række specifikke anbefalinger til Spanien vedrørende

forhold, der bør forbedres, herunder blandt andet, at der er et behov for bedre uddannelse af personalet samt et større kendskab til andre sprog end spansk. Samtidig bemærkes det, at der er stor lokal variation med hensyn til grænsekontrol, udstyr, personale og infrastruktur, og at forholdene visse steder var utilstrækkelige.

Udkastet til Rådets konklusioner er baseret på indholdet af evalueringsrapporten, idet det henstilles, at Spanien, overvejer de konkrete anbefalinger med henblik på at forbedre gennemførelsen af Schengen-reglerne. Spanien opfordres i den forbindelse til inden for seks måneder skriftligt at underrette Rådet om det opfølgende arbejde, idet Rådet forbeholder sig muligheden for at gennemføre yderligere evalueringsbesøg.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 25: Opfølgning på Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne.

Revideret notat. Ændringer er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev der opnået enighed om en handlingsplan for den løbende evaluering af Schengen-reglernes gennemførelse og anvendelse.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder. Disse oversigter vil ligeledes kunne anvendes i forbindelse med kandidatlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Ifølge handlingsplanen skal der inden 2005 gennemføres landespecifikke evalueringer af Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg, Spanien, Portugal, Østrig og Italien. Disse landespecifikke evalueringer vil omfatte samtlige samarbejdsområder inden for Schengen-reglerne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 13. juni 2002 tog Rådet en samlet evalueringsrapport vedrørende Frankrig til efterretning og vedtog endvidere en række konklusioner, hvori det bl.a. er anført, at Frankrig meget nøje bør overveje at styrke samarbejdet mellem de relevante myndigheder inden for området grænsekontrol, herunder politiet og toldmyndighederne, at Frankrig bør styrke de personalemæssige og tekniske foranstaltninger ved de ydre grænser, at det er positivt, at Frankrig har taget en række øjeblikkelige forholdsregler, og at man fra fransk side er i færd med at udarbejde en handlingsplan for opfølgningen i forhold til evalueringsrapportens anbefalinger. Frankrig blev i den forbindelse opfordret til – i princippet inden for de kommende seks måneder – at aflægge en rapport til Rådet om resultaterne af handlingsplanen og gennemførelsen af rapporternes anbefalinger.

En opfølgende rapport vedrørende evalueringen af Frankrig forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager rapporten til efterretning.

2. Indhold.

Rapporten vil indeholde en nærmere redegørelse for resultaterne af handlingsplanen for opfølgningen på evalueringsrapporten vedrørende Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne, herunder konkrete tiltag med henblik på en gennemførelse af evalueringsrapportens anbefalinger.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. december 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 11. december 2002.

Det bemærkes, at den samlede evalueringsrapport og udkastet til rådskonklusioner vedrørende evalueringen af Frankrigs anvendelse af Schengen-reglerne blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af

Norge og Island den 13. juni 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002.

Dagsordenspunkt 26: Opfølgning på Rådets konklusioner i anledning af evalueringen af Belgiens, Hollands og Luxembourgs anvendelse af Schengen-reglerne.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev der opnået enighed om en handlingsplan for den løbende evaluering af Schengen-reglernes gennemførelse og anvendelse.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder. Disse oversigter vil ligeledes kunne anvendes i forbindelse med kandidatlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Ifølge handlingsplanen skal der inden 2005 gennemføres landespecifikke evalueringer af Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg, Spanien, Portugal, Østrig og Italien. Disse landespecifikke evalueringer vil omfatte samtlige samarbejdsområder inden for Schengen-reglerne.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau den 19. – 20. december 2003 tog Rådet en samlet evalueringsrapport vedrørende Belgien, Holland og Luxembourg til efterretning og vedtog endvidere en række konklusioner, hvori det bl.a. er anført, at Benelux-landene overholder Schengen-reglerne tilstrækkeligt og i de fleste tilfælde også meget omhyggeligt, idet der alene er konstateret mindre mangler inden for de evaluerede områder. Det fremgår endvidere af rådskonklusionerne, at der siden den sidste evaluering af Benelux-landene i 1996 er sket store fremskridt ved grænseovergangsstederne for så vidt angår infrastruktur, uddannelse og personale.

Rådskonklusionerne fremhæver i øvrigt en række konkrete eksempler på positive forhold i de evaluerede lande, herunder Belgiens og Hollands kontrolkoncept i forhold til fragtbåde, det anvendte kontrolkoncept i forhold til gate kontrol i en række lufthavne samt anvendelsen af en specialuddannet visumagent ved den belgiske ambassade i Kinshasa.

Herudover indeholder rådskonklusionerne en række konkrete henstillinger til henholdsvis Belgien, Holland og Luxembourg indenfor områderne sø- og luftgrænser samt SIS/Sirene og

databeskyttelse. Benelux-landene opfordres i den forbindelse til inden seks måneder at aflægge rapport til Rådet om opfølgningen af henstillingerne i evalueringsrapporten.

En rapport om det opfølgende arbejde forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 med henblik på, at Rådet tager rapporten til efterretning.

2. Indhold.

Rapporten vil indeholde en nærmere redegørelse for opfølgningen på evalueringsrapporten vedrørende Benelux-landenes anvendelse af Schengen-reglerne, herunder konkrete tiltag med henblik på en gennemførelse af evalueringsrapportens anbefalinger og Rådets konklusioner i forbindelse hermed.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Det bemærkes, at den samlede evalueringsrapport og udkastet til rådskonklusioner vedrørende evalueringen af Belgiens, Hollands og Luxembourgs anvendelse af Schengen-reglerne blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 19. december 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 11. december 2002.

Dagsordenspunkt 27: Bedste praksis i forbindelse med anvendelsen af Schengen-reglerne vedrørende politisamarbejde.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 godkendte Rådet (Schengen-landene) en handlingsplan for det fremtidige evalueringsarbejde vedrørende gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet Schengen-kataloger med henstillinger og oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder. Disse kataloger vil bl.a. kunne anvendes i forbindelse med de nye landes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Schengen-katalogerne forventes at vedrøre følgende områder:

- Kontrol ved de ydre grænser
- Visum
- Betingelserne for udlændinges indrejse og ophold, herunder bekæmpelse af ulovlig indvandring og ulovligt ophold, udsendelse og tilbagetagelse
- Politisamarbejdet
- Udlevering og gensidig retshjælp i straffesager
- Narkotikabekæmpelse
- Schengen-informationssystemet
- Beskyttelse af personoplysninger

Udarbejdelsen af Schengen-katalogerne blev indledt under belgisk formandskab. Rådet godkendte den 28. februar 2002 det første katalog med henstillinger og en oversigt over den bedste praksis i forbindelse med Schengen-reglernes anvendelse for så vidt angår ydre grænsekontrol samt udsendelse og tilbagetagelse. Den 19. december 2002 godkendte Rådet det andet katalog med henstillinger og en oversigt over den bedste praksis i forbindelse med Schengen-reglernes anvendelse for så vidt angår Schengen-informationssystemet (SIS)/Sirene. Det tred-

je katalog med henstillinger og en oversigt over den bedste praksis i forbindelse med Schengen-reglernes anvendelse for så vidt angår visumsamarbejdet blev godkendt af Rådet den 8. marts 2003.

Et katalog med henstillinger og en oversigt over den bedste praksis inden for politisamarbejdet forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 med henblik på godkendelse.

2. Indhold.

Udkastet til kataloget indeholder henstillinger og en oversigt over den bedste praksis inden for politisamarbejdet.

I kataloget fokuseres bl.a. på gensidig bistand, udveksling af oplysninger og operationelt samarbejde.

3. Europa-Parlamentet.

Sagen har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af sagen.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forlagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Det bemærkes, at udkastet til handlingsplanen for evalueringsarbejdet blev forelagt for Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 28. – 29. maj 2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 15. og 16. maj 2001.

Dagsordenspunkt 28: Rådets konklusioner vedrørende effektivisering af Schengen-evalueringerne.

Nyt notat.

1. Baggrund.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev der opnået enighed om en handlingsplan for den løbende evaluering af Schengen-reglernes gennemførelse og anvendelse.

I handlingsplanen lægges der op til en evaluering af Schengen-reglernes anvendelse i de nuværende Schengen-lande med henblik på en analyse af den praktiske gennemførelse af Schengen-reglerne. På baggrund af evalueringsresultaterne vil der blive udarbejdet kataloger med henstillinger og oversigter over den bedste praksis inden for udvalgte områder af Schengen-samarbejdet. Disse kataloger vil ligeledes kunne anvendes i forbindelse med kandidatlandenes forberedende arbejde med henblik på de pågældende landes gennemførelse og anvendelse af Schengen-reglerne.

Ifølge handlingsplanen skal der inden 2005 gennemføres landespecifikke evalueringer af Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg, Spanien, Portugal, Østrig og Italien. Disse landespecifikke evalueringer vil omfatte samtlige områder inden for Schengen-reglerne.

Siden 1998 er der gennemført evalueringer af Tyskland, Grækenland, Danmark, Finland, Sverige, Island, Norge, Frankrig, Belgien, Holland, Luxembourg og Spanien. På baggrund af de foreløbige erfaringer samt under hensyntagen til det stigende antal medlemsstater, der fremover må forventes at skulle evalueres, og det stigende antal medlemsstater, der vil have mulighed for at deltage med eksperter i evalueringerne, har formandskabet fremlagt et udkast til rådskonklusioner vedrørende en effektivisering af Schengen-evalueringen.

Rådskonklusionerne forventes forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 med henblik på vedtagelse.

2. Indhold.

I udkastet til Rådets konklusioner lægges der op til iværksættelsen af en række konkrete tiltag, der skal medvirke til, at evalueringerne effektiviseres og forbedres. Konklusionerne fastslår i den forbindelse, at evalueringsspørgeskemaet for de eksisterende medlemslande fremover bør

fokusere på opfølgningen i forhold til tidligere evalueringer, hvorimod spørgeskemaerne for de nye medlemslande og for de medlemslande, der endnu ikke deltager i Schengen-samarbejdet, navnlig skal fokusere på implementeringen.

Endvidere lægges der op til, at evalueringsrapporterne skal struktureres på mere ensartet vis, således at der skabes et bedre sammenligningsgrundlag mellem de enkelte evalueringer, og at evalueringsrapporterne efterfølgende skal drøftes i de relevante arbejdsgrupper under Rådet.

For så vidt angår størrelsen af evalueringsholdene bemærkes det i konklusionerne, at alle medlemsstater har ret til at deltage i evalueringsbesøgene, hvis de ønsker det. Evalueringsholdene bør dog højst bestå af 10 eksperter fra de nuværende medlemslande samt Norge og Island, 5 eksperter fra de lande, der endnu ikke deltager i Schengen-samarbejdet, samt en repræsentant fra Kommissionen og en repræsentant fra Rådets Generalsekretariat. Lande, der ikke er repræsenteret ved ét evalueringsbesøg, bør have forrang med henblik på deltagelse i et efterfølgende evalueringsbesøg. Ingen medlemsstat bør være repræsenteret af mere end én ekspert i forbindelse med de enkelte evalueringsbesøg.

For så vidt angår evalueringsholdenes kvalifikationer fremgår det af konklusionerne, at de enkelte lande skal sikre, at eksperterne besidder de nødvendige, herunder sproglige, kvalifikationer, og at en højt kvalificeret ledende ekspert skal indgå i alle evalueringshold.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til Rådets konklusioner har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af udkastet til Rådets konklusioner.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Dagsordenspunkt 29: Forslag til Rådets forordning* og Rådets afgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.

Revideret notat. Ændringerne er markeret med kursiv.

1. Baggrund.

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92 – 119).

De nærmere bestemmelser om indberetning i SIS er fastsat i artikel 95-100. Det drejer sig om indberetning af personer, der ønskes udleveret (artikel 95), uønskede udlændinge, der nægtes indrejse (artikel 96), forsvundne personer eller personer, der af hensyn til deres egen sikkerhed m.v. midlertidigt bør tages i varetægt (artikel 97), af vidner eller andre personer, der er indstævnet for en domstol, eller som skal have forkyndt en strafferetlig dom eller en tilsigelse til afsøning af frihedsstraf (artikel 98), af personer og genstande med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol (artikel 99) og af genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse, eller som er bevismidler i en straffesag (artikel 100).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengenkonventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i Protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

* Forslaget er fremsat helt eller delvist med hjemmel i TEF, afsnit IV. Protokollen om Danmarks stilling, der er knyttet til Amsterdam-traktaten, finder derfor anvendelse.

Det følger imidlertid af artikel 5 i Schengen-protokollen, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante traktatbestemmelser. Dette gælder, selvom Rådet ikke har fastsat retsgrundlaget for de Schengen-regler, der udbygges.

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at modtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for, at kandidatlandene til sin tid vil kunne deltage i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet. De relevante arbejdsgrupper i Rådets regi har derfor påbegyndt de indledende overvejelser vedrørende udviklingen og etableringen af SIS II.

Rådet besluttede den 28. - 29. maj 2001, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 skulle afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. er anført, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, og at der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet i december måned 2001 henholdsvis en rådeforordning og en rådeafgørelse om udviklingen af SIS II, og Kommissionen har herefter indledt udviklingsarbejdet.

Der kan imidlertid allerede gennemføres visse tilpasninger af eksisterende bestemmelser og indføjes visse nye funktioner i den nuværende version af SIS, navnlig hvad angår bestemmelsen om adgang til bestemte typer oplysninger i SIS for myndigheder, der lettere vil kunne udføre deres opgaver, hvis det bliver mulighed for at søge i SIS. Det gælder bl.a. Europol og de nationale medlemmer af Eurojust. Endvidere kan der gennemføres en udvidelse af de kategorier af eftersøgte genstande, som kan indberettes, og registrering af overførsler af personoplysninger.

Konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Laeken den 14. og 15. december 2001 og navnlig konklusionerne nr. 17 (samarbejde mellem specialiserede tjenester vedrørende bekæmpelse af terrorisme), og nr. 43 (Eurojust og politisamarbejde med hensyn til Europol) samt handlingsplanen af 21. september 2001 til bekæmpelse af terrorisme henviser i den forbindelse tillige til behovet for at styrke SIS.

Det tidligere spanske formandskab har på denne baggrund udarbejdet et forslag til to retsakter om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse. Der er dels tale om et forslag til en rådsforordning med hjemmel i TEF afsnit IV og dels et forslag til rådsafgørelse med hjemmel i TEU afsnit VI.

Den samtidige fremsættelse af et forslag til forordning i medfør af TEF afsnit IV og et forslag til rådsafgørelse i medfør af TEU afsnit VI skal ses i sammenhæng med, at SIS har betydning dels for det fællesskabsretlige samarbejde om visum, asyl og indvandring m.v. (TEF afsnit IV), dels for det mellemstatslige samarbejde på det politimæssige og strafferetlige område (TEU afsnit VI).

Ifølge artikel 1 i Protokollen om Danmarks Stilling deltager Danmark ikke i Rådets vedtagelse af foranstaltninger, der foreslås i henhold til afsnit IV i TEF, og ifølge protokollens artikel 2 er ingen af de foranstaltninger, der er vedtaget i henhold til dette afsnit, bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden seks måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Forslagene om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet forventes at blive forelagt på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 med henblik på at opnå politisk enighed om forslagene.

2. Indhold.

2.1. Initiativet fra Spanien med henblik på vedtagelse af Rådets forordning om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.

Forslaget til rådsforordning om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet er fremsat med hjemmel i TEF, særlig artikel 66.

I hvert enkelt Schengen-land er der i tilknytning til den nationale del af Schengen-informationssystemet et såkaldt Sirene-kontor. Sirene-kontorerne udveksler supplerende oplysninger

i tilknytning til landenes indberetninger i Schengen-informationssystemet. Videregivelsen af oplysninger mellem Sirene-kontorerne sker i overensstemmelse med national ret. Sirene-kontorerne er på nuværende tidspunkt ikke direkte omtalt i Schengen-konventionen.

Efter artikel 1, nr. x, fastlægges på den baggrund et fælles retsgrundlag for Sirene-kontorerne. Bestemmelserne indebærer, at medlemslandene gennem de myndigheder, der er udpeget til dette formål (Sirene) udveksler alle oplysninger, der er nødvendige i forbindelse med indberetninger. Endvidere udveksler myndighederne alle oplysninger, som giver mulighed for at træffe de nødvendige foranstaltninger i tilfælde, hvor personer og genstande, hvorom der er optaget oplysninger i Schengen-informationssystemet, findes som en følge af søgninger i systemet. *Informationerne må alene bruges til det formål, der ligger til grund for videregivelsen.*

Efter artikel 94 i Schengen-konventionen indeholder Schengen-informationssystemet alene de kategorier af oplysninger, der meddeles af de enkelte medlemslande, og som er nødvendige for at opfylde de formål, der er nævnt i artikel 95-100. Oplysningerne i Schengen-informationssystemet opdeles efter artikel 94, stk. 2, i to kategorier. Der er dels tale om indberettede personer, dels om indberettede genstande som nævnt i artikel 100 og motorkøretøjer som nævnt i artikel 99. Om personer må der efter artikel 94, stk. 3, højst optages oplysninger om efternavn og fornavn med henvisning til et eventuelt særskilt registreret kaldenavn, særlige fysiske kendetegn af objektiv og blivende karakter, første bogstav i andet fornavn, fødselsdato og fødested, køn, nationalitet, om vedkommende er bevæbnet, om vedkommende er voldelig, indberetningsgrund og eventuelle forholdsregler, der skal iagttages.

Andre personoplysninger må ikke optages i Schengen-informationssystemet, som derfor kun indeholder entydige og kortfattede personoplysninger, herunder navnlig oplysninger, der kan danne grundlag for en sikker identifikation af den indberettede. Oplysninger om f.eks. politiske, religiøse eller seksuelle forhold må ikke optages i Schengen-informationssystemet.

Artikel 1, nr. y, tilføjer *en* ny mulighed for at indlægge oplysninger i medfør af artikel 94, stk. 3, i Schengen-konventionen. Medlemslandene vil i tilknytning til en indberetning kunne indlægge oplysninger om, hvorvidt der er tale om en undvegen person. Herudover foreslås artikel 94, stk. 3, litra c) slettet, idet muligheden for at indlægge oplysninger om første bogstav i andet fornavn allerede findes, jf. artikel 94, stk. 3, litra a).

Schengen-konventionens artikel 101 regulerer, hvilke myndigheder der har adgang til at søge i Schengen-informationssystemet. Adgangen er efter artikel 101, stk. 1, litra a, forbeholdt myndigheder med ansvar for grænsekontrol og efter artikel 101, stk. 1, litra b, myndigheder med ansvar for anden politi- og toldkontrol inde i landet samt samordning heraf. For så vidt angår oplysninger, der er optaget i Schengen-informationssystemet efter artikel 96 (uønskede udlændin-

ge), tilkommer retten til søgning endvidere myndigheder med ansvar for behandling af visuman-søgninger og myndigheder med ansvar for udstedelse af opholdstilladelser og administration af udlændingelovgivning, jf. artikel 101, stk. 2.

Efter artikel 1, nr. 1, præciseres ordlyden i Schengen-konventionens artikel 101, stk. 1, litra b, med henblik på at tydeliggøre, at adgangen til at søge i Schengen-informationssystemet endvide-re gælder for retlige myndigheder, *eksempelvis myndigheder, der er ansvarlige for at indlede strafferetlig efterforskning eller retsforfølgning*.

Efter artikel 1, nr. 2, skal de i Schengen-konventionens artikel 101, stk. 2, nævnte myndigheder, der er ansvarlige for udstedelse af visa og opholdstilladelser endvidere have adgang til oplysning-er om stjålne, ulovligt tilegnede eller forsvundne identitetsdokumenter, der er optaget i Schen-gen-informationssystemet i medfør af artikel 100, stk. 3, litra d) og e). Udvidelsen af disse myn-digheders adgang til at søge i Schengen-informationssystemet er foreslået med henblik på be-kæmpelse af svig i forbindelse med ansøgning om opholdstilladelser.

Ifølge artikel 102, stk. 4, i Schengen-konventionen må oplysningerne i Schengen-informations-systemet ikke benyttes til administrative formål. Som en undtagelse må de oplysninger, der er optaget efter artikel 96 (uønskede udlændinge), kun benyttes til de formål, der er nævnt i artikel 101, stk. 2, i overensstemmelse med medlemsstaternes nationale lovgivning.

Efter artikel 1, nr. 3, skal den i artikel 102, stk. 4, indeholdte undtagelse til forbuddet mod at be-nytte oplysningerne i Schengen-informationssystemet til administrative formål udvides til endvi-dere at omfatte oplysninger om stjålne, ulovligt tilegnede eller forsvundne identitetsdokumenter, der er optaget i Schengen-informationssystemet i medfør af artikel 100, stk. 3, litra d) og e). Forslaget er en konsekvensændring i forhold til artikel 1, nr. 2, i forslaget til rådeforordning.

Ifølge artikel 103 i Schengen-konventionen påser hver enkelt medlemsland, at den instans, der forvalter databasen, registrerer gennemsnitligt hver tiende videregivelse af personoplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet, for at kontrollere, om søgningen er i over-ensstemmelse med reglen. Registreringen må kun anvendes til dette formål og slettes efter seks måneder.

Efter artikel 1, nr. 4, skal denne forpligtelse til at registrere hver tiende videregivelse af person-oplysninger i den nationale del af Schengen-informationssystemet udvides til at gælde enhver videregivelse af personoplysninger. Endvidere foreslås opbevaringsfristen på 6 måneder ændret, *således at registreringerne skal slettes tidligst efter 1 år og senest efter 3 år*.

Schengen-konventionens artikel 112 og 113 indeholder detaljerede regler om sletning af de elektroniske oplysninger i Schengen-informationssystemet, hvorimod der ikke findes tilsvarende regler for så vidt angår de supplerende oplysninger, der udveksles gennem Sirene-kontorerne. Udvekslingen af supplerende oplysninger sker i overensstemmelse med national ret, og i den forbindelse vil det land, der videregiver oplysningerne, efter omstændighederne kunne pålægge anvendelsen og opbevaringen af oplysningerne særlige begrænsninger. Sletning af modtagne oplysninger vil under alle omstændigheder ske i overensstemmelse med de nationale sletningsregler i de lande, der har modtaget oplysningerne.

Artikel 1, nr. 5 og artikel 1, nr. 5a, tilføjer på den baggrund en bestemmelse i tilknytning til henholdsvis artikel 112 og 113 i Schengen-konventionen om sletning af de oplysninger, der opbevares af Sirene-kontorerne. Efter forslaget må oplysninger om såvel personer som genstande, der opbevares af Sirene-kontorerne, kun bevares så længe, det er nødvendigt for at tjene de formål, hvortil de blev videregivet. Oplysningerne skal under alle omstændigheder slettes senest et år efter, at indberetningen eller indberetningerne om den pågældende er slettet i Schengen-informationssystemet. Medlemsstaterne bevarer imidlertid retten til i nationale sagsmapper at bevare oplysninger om en bestemt indberetning, som den pågældende medlemsstat har foretaget, eller om en indberetning, i forbindelse med hvilken *der er truffet forholdsregler på den pågældende medlemsstats territorium*. Bestemmelserne om, hvor længe sådanne oplysninger må bevares er underlagt national lovgivning.

Rådsforordningen træder i henhold til artikel 2 i kraft 90 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Dette gælder dog alene forslagets artikel 1, nr. x, nr. 1, nr. 2 og nr. 3. Forslagets artikel 1, nr. 5 og nr. 5a, træder i kraft 180 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. *Rådsforordningen træder for Islands og Norges vedkommende i kraft 270 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Dette gælder dog alene forslagets artikel 1, nr. X, nr. 1, nr. 2, nr. 3, nr. 5 og nr. 5a.* Forslagets artikel 1, nr. y og 4 træder i kraft fra en dato, der fastsættes af Rådet med enstemmighed, så snart de nødvendige forudgående betingelser for dens anvendelse er opfyldt. *Rådets beslutninger om ikrafttræden skal offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende.*

Som nævnt ovenfor deltager Danmark ikke i vedtagelsen af forslaget til Rådets forordning, jf. Protokollen om Danmarks Stilling.

I det omfang Rådet har truffet afgørelse om et forslag om eller initiativ til udbygning af Schengen-reglerne efter bestemmelserne i afsnit IV i TEF, træffer Danmark i henhold til artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling inden 6 måneder afgørelse om, hvorvidt det vil gennemføre denne afgørelse i sin nationale lovgivning. Hvis Danmark beslutter sig herfor, vil afgørelsen skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

Det fremgår af forslagets præambel, at der er tale om et forordningsforslag til udbygning af Schengen-reglerne.

2.2. Initiativet fra Spanien med henblik på vedtagelse af Rådets afgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet, navnlig i forbindelse med terrorismebekæmpelse.

Forslaget til rådsafgørelse om indførelse af nye funktioner i Schengen-informationssystemet er fremsat med hjemmel i TEU artikel 30, stk. 1, litra a) og b), artikel 31, litra a) og b), og artikel 34, stk. 2, litra c).

Artikel 1, nr. x, er identisk med artikel 1, nr. x, i forslaget til forordning.

Efter artikel 94 i Schengen-konventionen indeholder Schengen-informationssystemet alene de kategorier af oplysninger, der meddeles af de enkelte medlemslande, og som er nødvendige for at opfylde de formål, der er nævnt i artikel 95-100. Oplysningerne i Schengen-informationssystemet opdeles efter artikel 94, stk. 2, i to kategorier. Der er dels tale om indberettede personer, dels om indberettede genstande som nævnt i artikel 100 og motorkøretøjer som nævnt i artikel 99.

Efter artikel 1, nr. y, skal den i artikel 94, stk. 2, indeholdte opregning af, hvilke kategorier af oplysninger, der er indeholdt i Schengen-informationssystemet ændres, således at der ikke længere alene henvises til "motorkøretøjer som nævnt i artikel 99", men derimod til "genstande som nævnt i artikel 99 og 100". Forslaget er en konsekvensændring i forhold til forslagets artikel 1, nr. 2.

Artikel 1, nr. 1, er identisk med artikel 1, nr. 1, i forslaget til forordning *bortset fra, at artiklen herudover mulighed for, at medlemslandene i tilknytning til en indberetning i medfør af artikel 95 i Schengen-konventionen (personer, der eftersøges med henblik på udlevering) kan indlægge oplysninger om, hvilke(n) overtrædelse(r) den pågældende søges udleveret for.*

Efter artikel 99, stk. 1, i Schengen-konventionen, kan medlemslandene under overholdelse af national lovgivning indlægge oplysninger om personer og motorkøretøjer med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol i overensstemmelse med stk. 5. I forbindelse med den målrettede kontrol, der er nævnt i stk. 1, kan der i overensstemmelse med national lovgivning foretages undersøgelse af personer, motorkøretøjer og medbragte genstande med de i stk. 2 og 3 nævnte formål, jf. stk. 5, 1. pkt.

Artikel 1, nr. 2, udvider muligheden i Schengen-konventionens artikel 99, stk. 1, for at foretage indberetning af genstande med henblik på diskret overvågning eller målrettet kontrol til endvidere at omfatte skibe, luftfartøjer og containere.

Artikel 1, nr. 3, forenkler den procedure, som medlemslandene er forpligtet til at følge i tilfælde af indberetning efter artikel 99, stk. 3, i Schengen-konventionen. Den medlemsstat, der foretager en indberetning efter artikel 99, vil herefter ikke længere være forpligtet til at konsultere de andre medlemsstater forud for indberetningen, men skal alene give de andre medlemslande behørig underretning herom.

Artikel 1, nr. 3a, udvider muligheden i Schengen-konventionens artikel 99, stk. 5, for i forbindelse med den målrettede kontrol, der er nævnt i stk. 1, i overensstemmelse med national lovgivning at foretage undersøgelser af personer, motorkøretøjer og medbragte genstande med de i stk. 2 og 3 nævnte formål til endvidere at omfatte skibe, luftfartøjer og containere.

Efter Schengen-konventionens artikel 100, stk. 1, kan der indlægges oplysninger om genstande, der eftersøges med henblik på beslaglæggelse eller som bevismidler i en straffesag. Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3, opregner de kategorier af genstande, hvorom der kan indlægges oplysninger i Schengen-informationssystemet.

Artikel 1, nr. 4, tilføjer en række nye oplysninger til artikel 100, stk. 3, således at der fremover endvidere vil kunne indlægges oplysninger om stjålne, ulovligt handlede eller forsvundne registrerede skibe, luftfartøjer, industriudstyr, påhængsmotorer, containere, officielle identitetsdokumenter, rejselegitimation, opholdstilladelser, registreringsbeviser, nummerplader på motorkøretøjer samt værdipapirer og betalingsmidler såsom checks, kreditkort, obligationer og aktier. Endvidere vil der kunne indlægges oplysninger om ugyldige officielle identitetsdokumenter. Herudover ophæves bestemmelsen om, at alene campingvogne med en egenvægt på over 750 kg kan indberettes.

Artikel 1, nr. 5, er identisk med artikel 1, nr. 1, i forslaget til forordning.

Efter artikel 1, nr. 6, 1. led, indsættes efter den nuværende artikel 101 i Schengen-konventionen en ny bestemmelse artikel 101A, hvorefter Europol *inden for sit mandat og for egen regning* skal have adgang til og *direkte* kunne søge oplysninger om indberetninger i medfør af artikel 95, 99 og 100 i Schengen-informations-systemet. Europol må ifølge forslaget kun søge oplysninger, som er nødvendige for, at Europol kan udføre sine opgaver. Hvis en søgning foretaget af Europol viser, at der findes en indberetning i Schengen-informationssystemet, underretter Europol ifølge forslaget ad de kanaler, der er fastlagt i Europol-konventionen, den medlemsstat, der har foretaget indberetningen.

Europol må kun anvende oplysninger, der er tilvejebragt gennem en søgning i Schengen-informationssystemet, med den pågældende medlemsstats samtykke. Hvis medlemsstaten giver Europol tilladelse til at benytte sådanne oplysninger, skal Euopols behandling heraf finde sted i overensstemmelse med Europol-konventionen, herunder de regler i Europol-konventionen, der kræver et samtykke fra den pågældende medlemsstat, førend Europol kan videregive oplysninger til tredjelande eller organisationer. Europol kan ligeledes anmode den pågældende medlemsstat om supplerende oplysninger i overensstemmelse med Europol-konventionens bestemmelser.

Europol skal ifølge forslaget registrere enhver søgning, der foretages i overensstemmelse med artikel 103 i Schengen-konventionen. Europol må ikke forbinde dele af Schengen-informationssystemet eller overføre de deri indeholdte oplysninger, som Europol har adgang til, til noget computersystem vedrørende dataindsamling og databehandling, der anvendes i eller af Europol, eller downloade eller på anden måde kopiere dele af systemet. Europol skal begrænse adgangen til oplysninger i Schengen-informationssystemet til særligt bemyndiget personale i Europol og skal vedtage foranstaltningerne i artikel 118 i Schengen-konventionen. Endelig skal Europol tillade Den Fælles Kontrolinstans, jf. artikel 24 i Europol-konventionen, at overvåge Euopols virksomhed, når den udøver sin ret til adgang til og søgning i oplysninger i Schengen-informationssystemet.

Efter artikel 1, nr. 6, 2. led, indsættes endvidere en ny artikel 101B, hvorefter de nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter skal have adgang til, og ret til at foretage søgninger, i oplysninger, der er optaget efter artikel 95 og 98 i Schengen-informationssystemet. De nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter må kun søge de oplysninger, der er nødvendige for udførelsen af deres opgaver. Hvis en søgning foretaget af et nationalt medlem af Eurojust viser, at der findes en indberetning i Schengen-informationssystemet, underretter den pågældende den medlemsstat, der har foretaget indberetningen. *Enhver videregivelse af oplysninger til tredjelande eller internationale organisationer m.v., må kun ske med samtykke fra den pågældende medlemsstat.*

De nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter er, med forbehold for de rettigheder, som de er tillagt i medfør af forslaget, undergivet denne medlemsstats lovgivning om beskyttelse af personoplysninger og om ansvar for ulovligt behandling eller anvendelse af sådanne oplysninger.

Enhver søgning foretaget af et nationalt medlem af Eurojust eller dennes suppleant registreres, og enhver anvendelse af de oplysninger, de har fået adgang til, skal registreres i overensstemmelse med artikel 103 i Schengen-konventionen. Ingen dele af Schengen-informationssystemet eller de heri indeholdte oplysninger, som de nationale medlemmer eller deres suppleanter har

adgang til, må overføres til noget computersystem vedrørende dataindsamling og databehandling, der anvendes i eller af Eurojust, eller på anden måde downloades. Adgangen til oplysninger i Schengen-informationssystemet er begrænset til de nationale medlemmer af Eurojust og deres suppleanter og må ikke udvides til at omfatte personale i Eurojust. Der skal endvidere træffes foranstaltninger som omhandlet i artikel 118 i Schengen-konventionen.

Artikel 1, nr. 7 og 8, er identisk med artikel 1, nr. 4 og 5, i forslaget til forordning.

Ifølge artikel 113 i Schengen-konventionen bevares andre oplysninger end dem, der er nævnt i artikel 112, i højst ti år. Oplysninger om udstedte identitetsdokumenter og registrerede pengesedler opbevares i højst fem år og oplysninger om motorkøretøjer, påhængsvogne og campingvogne i højst tre år.

Ifølge artikel 1, nr. 9, skal andre oplysninger end dem, der er nævnt i artikel 112 i Schengen-konventionen, bevares i højst ti år og data om genstande nævnt i artikel 99, nr. 1 (motorkøretøjer, skibe, luftfartøjer og containere), i højst 5 år.

Artikel 1, nr. 10, er identisk med artikel 1, nr. 5a, i forslaget til forordning.

Rådsafgørelsen træder i henhold til forslagets artikel 2 i kraft 90 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. Dette gælder dog alene artikel 1, nr. x, nr. 3 og nr. 5. Forslagets artikel 1, nr. 8 og nr. 10 træder i kraft 180 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende. *Forslagets artikel 1, nr. x, nr. 3, nr. 5, nr. 8 og nr. 10, træder i kraft på Island og i Norge 270 dage efter offentliggørelsen i De Europæiske Fællesskabers Tidende.* Forslagets artikel 1, nr. y, nr. 1, nr. 2, nr. 3a, nr. 4, nr. 6, nr. 7 og 9, træder i kraft fra en dato, der fastsættes af Rådet med enstemmighed, så snart de nødvendige forudgående betingelser for dens anvendelse er opfyldt. Rådet kan endvidere beslutte at fastsætte andre gennemførelsesdatoer for så vidt angår artikel 1, nr. y, nr. 2 og nr. 3a, artikel 1, nr. 1, artikel 1, nr. 4, artikel 1, nr. 6 (artikel 101A), artikel 1, nr. 6 (artikel 101B), og artikel 1, nr. 9.

Rådets beslutninger om ikrafttræden offentliggøres i De Europæiske Fællesskabers Tidende.

3. Europa-Parlamentet.

Europa-Parlamentet har den 17. december 2002 afgivet udtalelse om forslagene til Rådets forordning og Rådets afgørelse. Europa-Parlamentet har i den forbindelse fremsat enkelte ændringsforslag og i øvrigt støttet forslagene til Rådets forordning og Rådets afgørelse.

4. Høring

Forslagene er sendt i høring hos Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, Præsidenten for Retten i Odense, Præsidenten for Retten i Aalborg, Præsidenten for Retten i Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Rigspolitechefen, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Landsforeningen af beskikkede advokater, Politifuldmægtigforeningen, Politiforbundet i Danmark, Landsklubben HK Politi, Advokatrådet, Amnesty International, Institut for Menneskerettigheder samt Dansk Told- og Skatteforbund.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Københavns Byret, Præsidenten for Retten i Århus, der tillige har svaret på vegne af præsidenterne for retterne i Ålborg, Odense og Roskilde, Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Datatilsynet, Det Kriminalpræventive Råd, Rigsadvokaten, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark, Politiforbundet i Danmark, Advokatrådet samt Institut for Menneskerettigheder.

Præsidenten for Vestre Landsret og Præsidenten for Københavns Byret har meddelt, at de ikke finder at burde udtale sig om forslagene. Tilsvarende har Præsidenten for Retten i Århus meddelt på egne vegne og på vegne af præsidenterne for retterne i Ålborg, Odense og Roskilde.

Domstolsstyrelsen, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Det Kriminalpræventive Råd, Politidirektøren i København, Den danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Foreningen af Politimestre i Danmark og Advokatrådet har oplyst, at forslagene ikke giver anledning til bemærkninger. Institut for Menneskerettigheder har oplyst, at forslagene ikke giver anledning til bemærkninger af menneskeretlig art.

Politiforbundet i Danmark har generelt oplyst, at Schengen-informationssystemet (SIS) er et velfungerende efterlysningssystem, som man har haft megen glæde af. Politiforbundet finder de fremsatte forslag til nye funktioner i SIS aktuelle og særdeles relevante og har i den anledning ingen bemærkninger til de fremsatte forslag.

Rigsadvokaten har udtalt støtte til, at de retlige myndigheder, f.eks. anklagemyndigheden, som foreslået får mulighed for at få adgang til at søge i Schengen-informationssystemet. Ligeledes har Rigsadvokaten tilsluttet sig forslaget om, at de nationale medlemmer af Eurojust skal have adgang til at kunne søge oplysninger, der er optaget i Schengen-informationssystemet i medfør

af konventionens artikel 95 og 98. Forslagene giver ikke i øvrigt Rigsadvokaten anledning til bemærkninger.

Datatilsynet har i relation til artikel 1, nr. 1, i forslaget til Rådets forordning og artikel 1, nr. 5, i forslag til Rådets afgørelse (Schengen-konventionens artikel 101, stk. 1) om de retlige myndigheders adgang til at søge i Schengen-informationssystemet (SIS) anført, at man går ud fra, at forslaget er baseret på et ønske om at tilgodese lande, hvor de retlige myndigheder også har efterforskningsmæssig opgave. Under forudsætning heraf vurderer Datatilsynet, at forslaget ikke har stor betydning for Danmark, og Datatilsynet har derfor ikke bemærkninger hertil. Datatilsynet bemærker dog, at tilsynet går ud fra, at adgangen alene benyttes med henblik på at løse opgaver inden for Schengen-konventionens anvendelsesområde.

Datatilsynet har i relation til artikel 1, nr. 2, i forslaget til Rådets forordning artikel 1, nr. 2, (Schengen-konventionens artikel 101, stk. 2) oplyst, at tilsynet ikke har bemærkninger til, at myndigheder, der udsteder visum og opholdstilladelser samt forvalter udlændingelovgivningen, får adgang til oplysninger om stjålne, ulovligt tilegnede eller forsvundne identitetsdokumenter, der er registreret i SIS i medfør af artikel 100, stk. 3, litra d) og e), under forudsætning af, at rettighederne for de personer, som har fået stjålet dokumenter, ikke begrænses.

Datatilsynet har anført, at artikel 1, nr. 3, i forslaget til Rådets forordning (Schengen-konventionens artikel 102, stk. 4), artikel 1, nr. 2, i forslaget til Rådets afgørelse (Schengen-konventionens artikel 99, stk. 1) og artikel 1, nr. 4, i forslaget til Rådets afgørelse (Schengen-konventionens artikel 100, stk. 3) ikke giver anledning til bemærkninger.

Datatilsynet har i relation til artikel 1, nr. 4, i forslaget til Rådets forordning og artikel 1, nr. 7, i forslaget til Rådets afgørelse (Schengen-konventionens artikel 103) om registrering af alle vide-regivelser i den nationale del af SIS til brug for kontrol bemærket, at et sådant krav allerede følger af § 19 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 528 af 15. juni 2000, som ændret ved bekendtgørelse nr. 201 af 22. marts 2001, om sikkerhedsforanstaltninger til beskyttelse af personoplysninger, som behandles af den offentlige forvaltning. Datatilsynet finder det positivt, at kravet også foreslås indført for så vidt angår andre lande. Datatilsynet har samtidig bemærket, at loggen ikke bør opbevares i længere tid, end det vil være nødvendigt til brug for de nævnte kontrolformål.

Datatilsynet finder det positivt, at der etableres et hjemmelsgrundlag for Sirene-kontorerne i Schengen-konventionen og forudsætter i den forbindelse, at Sirene-kontorerne behandler af oplysninger sker i overensstemmelse med national lovgivning, jf. Schengen-konventionens artikel 104.

Datatilsynet har anført, at regulering af sletning af de oplysninger, som opbevares på Sirene-kontorerne, findes hensigtsmæssig. Tilsynet har i den forbindelse peget på muligheden for at indsætte slettebestemmelser for "sirene-oplysninger" både i forbindelse med artikel 112 og artikel 113 under henvisning til, at disse bestemmelser regulerer henholdsvis personoplysninger og ikke-personoplysninger.

Det bemærkes i relation til Datatilsynets udtalelse om dette spørgsmål, at regulering af sletning af "sirene-oplysninger" nu foreslås indført både i tilknytning til Schengen-konventionens artikel 112 og artikel 113, jf. artikel 5 og artikel 5a i forslaget til Rådets forordning og artikel 8 og 10 i forslaget til Rådets.

Datatilsynet har udtrykt betænkeligheder ved at give Europol og de nationale medlemmer af Eurojust adgang til og ret til at søge i oplysninger, som er optaget i SIS. Datatilsynet har i den forbindelse tilkendegivet, at adgangen til oplysninger i SIS bør begrænses mest muligt. Efter Datatilsynets opfattelse bør det overvejes nøje, om der er tungtvejende grunde til at udvide adgangen til oplysninger i SIS, og i givet fald bør der fastlægges præcise rammer.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har *senest* været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Forslagene ses ikke at være i strid med subsidiaritetsprincippet.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Forslaget til rådsforordning, der har hjemmel i afsnit IV i TEF, har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da Danmark ifølge artikel 1 og artikel 2 i Protokollen om Danmarks Stilling, der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og TEF, ikke deltager i vedtagelsen.

Danmark vil dog efterfølgende kunne tilslutte sig en sådan retsakt, da den vedrører udbygning af Schengen-reglerne, jf. artikel 5 i Protokollen om Danmarks Stilling. Danmarks efterfølgende tilslutning vil alene skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige medlemsstater.

En eventuel tilslutning til rådsforordningen på mellemstatsligt grundlag nødvendiggør ændringer af lov nr. 418 af 10. juni 1997, der henviser til de nugældende bestemmelser i Schengen-konventionens afsnit IV (Schengen-informationssystemet). Dette vil forudsætte Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1.

Hvis forordningen ønskes gennemført i dansk ret, skønnes dette at have statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at fremkomme med nærmere skøn over de samlede økonomiske konsekvenser, herunder skøn over de enkelte elementer i forslaget. Årsagen hertil er bl.a., at der endnu ikke foreligger tekniske specifikationer i forbindelse med implementeringen af de nye funktioner i Schengen-informationssystemet eller udvidelsen af kredsen af de brugere, der har adgang til systemet.

Det fremgår imidlertid af den forklarende note, som Spanien har udarbejdet i forbindelse med fremsættelse af forslagene, at initiativerne vedrører nye funktionaliteter i og en udvidet adgang til Schengen-informationssystemet, der kan implementeres inden for det eksisterende tekniske system. Spørgsmålet om finansielle aspekter er i øvrigt udskudt til drøftelse i forbindelse med udviklingen af SIS II.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at forudse størrelsen af de merudgifter, der er forbundet med udviklingen af Schengen-informationssystemet.

Danmark deltager fuldt ud i rådsafgørelsen, der vedtages med hjemmel i TEU.

Forslaget til rådsafgørelse nødvendiggør ændringer af lov nr. 418 af 10. juni 1997, der henviser til de nugældende bestemmelser i Schengen-konventionens afsnit IV (Schengen-informationssystemet).

Danmarks medvirken til Rådets vedtagelse af rådsafgørelser, der kræver ændringer af dansk lovgivning, forudsætter Folketingets forudgående samtykke efter grundlovens § 19, stk. 1.

Forslaget skønnes at have statsfinansielle konsekvenser. Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at fremkomme med nærmere skøn over de samlede økonomiske konsekvenser af forslaget, herunder skøn over de enkelte elementer i forslaget. Årsagen hertil er bl.a., at der endnu ikke foreligger tekniske specifikationer i forbindelse med implementeringen af de nye funktioner i Schengen-informationssystemet eller udvidelsen af kredsen af de brugere, der har adgang til systemet.

Det fremgår imidlertid af den forklarende note, som Spanien har udarbejdet i forbindelse med fremsættelse af forslagene, at initiativerne vedrører nye funktionaliteter i og en udvidet adgang

til Schengen-informationssystemet, der kan implementeres inden for det eksisterende tekniske system. Spørgsmålet om finansielle aspekter er i øvrigt udskudt til drøftelse i forbindelse med udviklingen af SIS II.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at forudse størrelsen af de merudgifter, der er forbundet med udviklingen af Schengen-informationssystemet.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg til orientering forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på minister-niveau med deltagelse af Norge og Island den 19. december 2002. Et aktuelt notat blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 11. december 2002.

Dagsordenspunkt 30: Rådets konklusioner vedrørende SIS II.

Nyt notat.

1. Baggrund.

Som led i Schengen-samarbejdet er der oprettet et fælles informationssystem (Schengen-informationssystemet), der ved hjælp af elektronisk søgning giver de myndigheder, der er udpeget af Schengen-landene, adgang til indberetninger om personer og genstande til brug for grænsekontrollen og for anden politi- og toldkontrol i de enkelte lande samt for administrationen af udlændingelovgivningen. Schengen-informationssystemet består af en national del i hvert medlemsland (N.SIS) og en central teknisk støttefunktion (C.SIS), som er beliggende i Strasbourg.

Bestemmelserne vedrørende Schengen-informationssystemet (SIS) findes i Schengenkonventionens afsnit IV (artikel 92 – 119).

Ved Amsterdam-traktatens ikrafttræden den 1. maj 1999 blev Schengen-reglerne integreret i Den Europæiske Union. I den forbindelse blev der ikke taget stilling til retsgrundlaget for Schengenkonventionens bestemmelser vedrørende Schengen-informationssystemet. Disse bestemmelser betragtes derfor som retsakter baseret på afsnit VI i Traktaten om Den Europæiske Union (TEU), jf. artikel 2, stk. 1, 2. afsnit, sidste punktum, i protokollen om integrationen af Schengen-reglerne i Den Europæiske Union (Schengen-protokollen), der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og Traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (TEF).

Det eksisterende Schengen-informationssystem (SIS) er dimensioneret til maksimalt at indeholde oplysninger for så vidt angår 18 lande (de 15 deltagende Schengen-lande samt yderligere tre lande) og giver således ikke mulighed for at medtage oplysninger fra yderligere lande i forbindelse med udvidelsen af Den Europæiske Union.

Etableringen af et ændret og udvidet Schengen-informationssystem (SIS II) med mulighed for tilslutning af yderligere lande er på denne baggrund en forudsætning for kandidatlandenes deltagelse i Schengen-samarbejdet. Etableringen af SIS II vil endvidere give mulighed for at gennemføre forbedringer inden for en række områder for så vidt angår anvendelsen af Schengen-informationssystemet.

Rådet vil skulle fastsætte nærmere retningslinier for udviklingen af SIS II, herunder om finansieringen af udviklingsarbejdet. Det følger i den forbindelse af Schengen-protokollens artikel 5, stk. 1, 1. afsnit, at forslag og initiativer til udbygning af Schengen-reglerne er underlagt de relevante

traktatbestemmelser. Efter Schengen-protokollens artikel 5, stk. 2, gælder dette, selv om Rådet ikke har fastsat retsgrundlag for de Schengen-regler, der udbygges.

Det må antages, at en stor del af Rådets retsakter vedrørende udviklingen af SIS II vil henhøre under TEU. Danmark vil kunne deltage fuldt ud i en retsakt, der vedtages med hjemmel i TEU, vedrørende udviklingen af SIS II, men Danmark vil ikke kunne deltage i vedtagelsen af og vil ikke være bundet af en retsakt, der vedtages med hjemmel i afsnit IV i TEF, vedrørende udviklingen af SIS II, jf. artikel 1 og artikel 2 i protokollen om Danmarks stilling, der ved Amsterdam-traktaten er knyttet som bilag til TEU og TEF. Danmark vil dog efterfølgende kunne tilslutte sig en sådan retsakt, der vedrører en udbygning af Schengen-reglerne, jf. artikel 5 i protokollen om Danmarks stilling. Danmarks efterfølgende tilslutning vil alene skabe en folkeretlig forpligtelse mellem Danmark og de øvrige Schengen-lande.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 28. - 29. maj 2001 blev det besluttet, at udgifter til udvikling af SIS II i 2001 afholdes over anlægsbudgettet for C.SIS. Endvidere vedtog Rådet en række konklusioner vedrørende udviklingen af SIS II, hvori det bl.a. anføres, at udviklingen af SIS II bør have højeste prioritet, at der i Fællesskabets budget for 2002 bør afsættes de fornødne midler med henblik på udviklingen af SIS II, ligesom der bør udarbejdes udkast til de fornødne retsakter med henblik på gennemførelsen af udviklingsarbejdet.

På denne baggrund vedtog Rådet på rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 6. - 7. december 2001 henholdsvis en rådsforordning (2001/2424/EF, EFT L 328 af 13. 12 2001, s. 4) og en rådsafgørelse (EFT L 328 af 13. 12 2001, s. 1) om udviklingen af den anden generation af Schengen-informationssystemet (SIS II), og Kommissionen har på denne baggrund indledt udviklingsarbejdet.

Danmark deltog ikke i vedtagelsen af ovennævnte forordning, jf. protokollen om Danmarks stilling. Danmark meddelte ved skrivelse af 27. maj 2002, at Danmark i henhold til artikel 5 i protokollen om Danmarks stilling havde truffet afgørelse om at gennemføre forordningen i dansk ret. Forordningens gennemførelse krævede ikke lovændringer i Danmark. Bestemmelserne finder direkte anvendelse for Danmark med virkning fra meddelelsens afgivelse og er bindende på folkeretligt grundlag.

På rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 13.- 14. juni 2002 blev der opnået enighed om en række rådskonklusioner vedrørende SIS II. Konklusionerne blev efterfølgende vedtaget af Rådet den 17. juni 2002.

Det forventes, at Kommissionen og formandskabet på rådsmødet (retlige og indre anliggender) og mødet i Det Blandede Udvalg på ministerniveau med deltagelse af Norge og Island den 5. – 6. juni 2003 vil orientere om status for udviklingen og etableringen af SIS II. Samtidig lægges der op til vedtagelse af en række rådskonklusioner i tilknytning hertil.

2. Indhold.

I udkastet til rådskonklusioner fastslås det, at der i SIS II skal være mulighed for, at en række overordnede funktionaliteter kan blive udvidet, herunder bl.a. i relation til nye indberetningskategorier, ændringer af indberetningernes varighed, udvidelse af myndigheders adgang til SIS samt overførsel af søgning på biometriske data, navnlig fotos og fingeraftryk. Relevante retsakter med henblik herpå vil blive forberedt i de relevante arbejdsgrupper under Rådet.

For så vidt angår de detaljerede funktionskrav i forbindelse med en række yderligere funktionaliteter, der bør overvejes nærmere, henstilles det, at de relevante arbejdsgrupper under Rådet undersøger behovet for de pågældende funktionaliteter og den praktiske mulighed at gennemføre disse, samt at arbejdsgrupperne, når det findes passende, forelægger konkrete forslag for Rådet.

Herudover indeholder udkastet til Rådets konklusioner bemærkninger om den tekniske arkitektur i forbindelse med SIS II.

Endelig lægges der i udkastet til rådskonklusioner op til, at de relevante arbejdsgrupper under Rådet skal forberede en række konklusioner vedrørende blandt andet placering, ledelse og finansiering af SIS II, som senest i juni måned 2004 forelægges for Rådet.

3. Europa-Parlamentet.

Udkastet til Rådets konklusioner har ikke været forelagt for Europa-Parlamentet til udtalelse.

4. Høring.

Der er ikke foretaget høring i anledning af udkastet til Rådets konklusioner.

5. Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde.

Sagen har været drøftet på et møde i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 20. maj 2003.

6. Subsidiaritetsprincippet.

Subsidiaritetsprincippet ses ikke at have betydning for sagen.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Rådskonklusionerne har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Det fremgår imidlertid af konklusionerne, at de relevante arbejdsgrupper under Rådet skal forberede en række konklusioner vedrørende blandt andet finansiering af SIS II, som senest i juni måned 2004 forelægges for Rådet. Det bemærkes i den forbindelse, at spørgsmålet om finansielle aspekter vedrørende nye funktionaliteter i og udvidet adgang til det eksisterende Schengen-informationssystem forventes drøftet i forbindelse med udviklingen af SIS II.

Det er ikke på nuværende tidspunkt muligt at forudse størrelsen af de merudgifter, der er forbundet med udbygningen af Schengen-informationssystemet.

8. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg.

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg eller Retsudvalg.

Rådsforordningen og rådsafgørelsen om udbygning af SIS II blev forelagt for Folketingets partier forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) den 6. – 7. december 2001. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets partier den 29. november 2001. Aktuelle notater blev efterfølgende oversendt til Folketingets Retsudvalg og Europaudvalg henholdsvis den 10. og den 4. december 2001.

Rådets tidligere konklusioner vedrørende SIS II blev forelagt for Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender samt civilbeskyttelse) og mødet i Det Blandede Udvalg den 13. – 14. juni 2002. Aktuelle notater blev oversendt til Folketingets Europaudvalg og Retsudvalg den 30. maj 2002.

